

06.03.2017

Kokousaika	06.03.2017 16:00 - 19:04, keskeytetty 17:04 - 17:16, 19:03 - 19:04	
Kokouspaikka	Kaupunginhallituksen istuntosali	
Läsnä		
Jäsenet		
	Rauhamäki, Tatu Pajamäki, Osku	kaupunginhallituksen puheenjohtaja kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja poistui 18:00, poissa: 244 § ja osa 245 §:ää
	Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
	Honkasalo, Veronika Karhuvaara, Arja Kolbe, Laura Männistö, Lasse	poistui 16:51, poissa: 232 - 245 §:t poistui 18:17, poissa: osa 244 ja 245 §:iä
	Oskala, Hannu	poistui 18:38, poissa: osa 244 ja 245 §:iä
	Raatikainen, Mika Rantala, Marcus Rissanen, Laura	poistui 18:37, poissa: osa 244 ja 245 §:iä
	Torsti, Pilvi Vainikka, Mirka Vesikansa, Sanna Nyholm, Henrik	varajäsen
Muut		
	Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja poistui 18:23, poissa: osa 244 ja 245 §:iä
	Paavolainen, Sara	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	Sauri, Pekka Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja saapui 16:09, poistui 18:30, poissa: 216, 217, 244 ja 245 §:t
	Sinnemäki, Anni Panhelainen, Pia	apulaiskaupunginjohtaja va. apulaiskaupunginjohtaja

06.03.2017

Sarvilinna, Sami Pohjaniemi, Marju Saxholm, Tuula Summanen, Juha Åhlgren, Harry Peltonen, Antti	poistui 18:44, poissa: osa 244 ja 245 §:iä kansliapäällikkö henkilöstöjohtaja rahoitusjohtaja hallintojohtaja vs. kaupunginlakimies hallintopäällikkö poistui 16:51, poissa: 234 - 245 §:t kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri kaupunginsihteri vs. kaupunginsihteri vs. kaupunginsihteri kaupunginsihteri hallintoasiantuntija viestintäpäällikkö hallintoasiantuntija toimialajohtaja asiantuntija
Hyttinen, Hannu Härmälä, Timo Matikainen, Kristiina Mickwitz, Leena Tapiolinna, Hilikka Thodén, Annikki Vallittu, Anja Villeneuve, Anna Kari, Tapio Menna, Lauri Jolkkonen, Juha	saapui 16:09, poistui 16:29, läsnä: osa 218 §:ää Ruotsalaisen kansanpuolueen val- tuustoryhmän puheenjohtaja asiantuntija saapui 17:12, poistui 19:03, läsnä: osa 244 ja 245 §:iä Keskustan valtuustoryhmän pu- heenjohtaja asiantuntija saapui 17:12, poistui 18:38, läsnä: osa 244 ja 245 §:iä toimitusjohtaja asiantuntija saapui 17:12, poistui 18:05, läsnä: osa 245 §:ää projektipäällikkö asiantuntija saapui 18:05, poistui 19:03, läsnä: osa 244 §:ää yleiskaavapäällikkö asiantuntija saapui 18:05, poistui 19:03, läsnä: osa 244 §:ää
Månsson, Björn	
Peltokorpi, Terhi	
Pohjonen, Tiina	
Laine, Ilkka	
Manninen, Rikhard	

06.03.2017

	Pipinen, Tuula	diplomi-insinööri asiantuntija saapui 18:05, poistui 19:03, läsnä: osa 244 §:ää
Puheenjohtaja	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 216 - 245 §:t
Esittelijät	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 216 - 219, 223 -235 ja 245 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 220 - 222, 237 - 240 ja 244 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 236 §
	Pia Panhelainen	va. apulaiskaupunginjohtaja 241 - 243 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 216 - 245 §:t

06.03.2017

---

§	Asia	
216	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
217	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
218	Kj/1	V 22.3.2017, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi
219	Kj/2	V 15.3.2017, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta
220	Kaj/1	V 15.3.2017, Vuokrauserusteet neljälle Länsisataman Jätkäsaaren asuinkerrostalotontille (tontit 20070/2, 20828/2-3 ja 7)
221	Kaj/2	V 15.3.2017, Hermannin Mathilda Wreden kujan asemakaavan muuttaminen (nro 12402)
222	Kaj/3	V 15.3.2017, Hämeentie 153:n asemakaavan muuttaminen (nro 12303)
223	Kj/3	Eräiden innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden jatkuminen vuonna 2017 edellisenä vuonna säästyneillä määrärahoilla
224	Kj/4	Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle esirakentamiseen liittyviin pohjatutkimuksiin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin
225	Kj/5	Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Tampereella 25.-26.4.2017
226	Kj/6	Kaupunginhallituksen edustajan valinta taidemuseon johtokuntaan
227	Kj/7	Kaupunginhallituksen myöntämät asukasosallisuusavustukset vuonna 2017
228	Kj/8	Valtuutettu Björn Månssonin toivomusponsi koskien turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttamista ruotsiksi ja tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti
229	Kj/9	Kaupunginvaltuuston 1.3.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano
230	Kj/10	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
231	Kj/11	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
232	Ryj/1	Valtuutettu Mika Ebelingin toivomusponsi Raide-Jokerin kustannusten kehittymisen seurannasta

06.03.2017

233	Ryj/2	Valtuutettu Terhi Peltokorven toivomusponsi Raide-Jokerin rakentamisen kilpailuttamisesta
234	Ryj/3	Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi Raide-Jokeri -hankkeen kustannusten seurannasta
235	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
236	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
237	Kaj/1	Tontin ja yleisen alueen varaaminen Pohjola Rakennus Oy Uusimaalle kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten (Haaga, tontti 29081/11 sekä osia katu- ja puistoalueista, Orapihlajatie 43, Paatsamatie 10 - 12, Haaga)
238	Kaj/2	Maunulan työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen
239	Kaj/3	Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi koskien asukastila Mellarin ja kirjaston suunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa Mellunmäessä
240	Kaj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
241	Stj/1	Erivapauden myöntäminen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta
242	Stj/2	Erivapauden myöntäminen apulaisylilääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta
243	Stj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
244	Kaj/5	Iltakouluasia: Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelun eteneminen
245	Kj/12	Iltakouluasia: Työkykyjohtaminen, työhyvinvointi ja sairauspoissaolot

06.03.2017

Kj/1

§ 216

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Otso Kivekkään ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Lasse Männistön ja Hannu Oskalan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Kj/2

§ 217

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Kj/1

§ 218

V 22.3.2017, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi

HEL 2017-001215 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli Juha Jolkkonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi
Pirkka Saarinen, vs. johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36156
pirkka.saarinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle annettavasta lausunnosta hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

06.03.2017

Kj/1

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyn valinnanvapauslainsäädännön mukainen monituottajamalli parantaa sosiaali- ja terveystalouden saatavuutta ainakin suurimmissa maakunnissa siellä, missä aitoa kilpailua tuottajien kesken syntyy. Alueelliset erot tulevat kuitenkin olemaan yhdenvertaisen saatavuuden haasteena. Palvelujen saatavuuden parantuminen rakenteita uudistamalla ei vielä sellaisenaan takaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista, vaan sitä edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja niiden vaikuttavuus. Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjinä hyödyntää.

Vaikuttavien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää järjestäjältä riittäviä keinoja ja uudenlaista osaamista yhdenmukaisten hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Monituottajamalli aiheuttaa haasteen eri palveluiden yhteensovittamiselle. Haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaisemmaksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valintaan kykenevien ja motivoituneiden asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvessa. Asiakkaan näkökulmasta on syytä huomioida, että palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Valinnan perusteena onkin oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa tietoa. Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain.

Valinnanvapautta rajoittaa jossakin määrin palveluntuottajan mahdollisuus ilmoittaa enimmäisasiakasmääränsä. Enimmäisasiakasmäärällä ja kohdennetulla markkinoinnilla palveluntuottaja voi vaikuttaa oman

asiakasjoukkonsa muodostumiseen, mikä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin asiakasrakenteiden eroihin palveluntuottajien kesken.

3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus antaa riittävät mahdollisuudet asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille asiakkaille, joilla on riittävät valmiudet muodostaa käsitys omasta palvelutarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Suurin osa väestöstä kuuluu tähän joukkoon. Kuitenkin silloin, kun asiakkaan kyky käyttää valinnanvapautaan on esimerkiksi terveydellisistä tai sosiaalisista syistä alentunut, järjestelmän moniportaisuus saattaa vaikeuttaa tai pitkittää soveltuvaan palveluun hakeutumista. Lisäksi valinnanvapauden toteuttaminen tahdosta riippumattomassa hoidossa on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi, toisin kuin lakiluonnoksessa nyt on tehty.

Tilanteissa, joissa asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset parhaasta menettelytavasta eroavat, asiakkaan valinnanvapaus saattaa vaikeuttaa hoidon tai palvelun toteuttamista asiakkaan hyvinvointia parhaiten edistävällä tavalla. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lastensuojelussa, mielenterveyspalveluissa ja päihdepalveluissa, eivätkä ne ole luonnoksen sanamuodoilla ristiriidattomasti estettävissä.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palvelutarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluita?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Olennaista on, että asiakkaan tarpeita voidaan arvioida kokonaisuutena ja eri palveluja ja eri ammattilaisten osaamista voidaan joustavasti yhdistää. Tämä edellyttää sekä hoito- ja palvelukokonaisuuksien että tiedon integraatiota. Hoito- ja palvelukokonaisuudet tulee järjestää niin, että eri toimijoilla ja palveluntuottajilla on velvollisuus yhteistyöhön. Palvelujen koordinoituvastuu paljon palveluja tarvitsevilla tulee olla asiakkaan ensisijaisen palvelutarpeen mukaan määräytyvällä vastuuhenkilöllä.

Tiedon integraatio tulee mahdollistaa ja varmistaa, jotta asiakastieto liikkuu eri tuottajien välillä kansallisten rekistereiden ja yhteen toimivien tietojärjestelmien avulla. Tämä asettaa suuret vaatimukset sekä tietojärjestelmille että asiakas- ja potilastiedon rekistereille. Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.

Tavoite jää toteutumatta, mikäli eri sosiaali- ja terveystalvelujen integrointi ja saumattomien palveluketjujen luominen eivät onnistu nimenomaan paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla.

5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menokehityksen hillitsemiseen. Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy paljon kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä.

Kustannusten kasvun hidastamisen ohella uudistuksella pyritään lisäämään palvelujen saatavuutta ja laatua. Näiden kaikkien tavoitteiden yhtäaikainen toteutuminen on epävarmaa. Monituottajuus ei paranna palvelujen integraatiota ja jos oletetaan, että integraatiolla olisi saavutettavissa merkittäviä kustannushyötyjä, nämä hyödyt voivat jäädä osittain toteutumatta.

Tuottavuushyötyjen saavuttaminen kilpailua lisäämällä edellyttää markkinoiden muodostumisen ja ohjaamisen onnistumista. Erityisiä riskejä tältä osin aiheuttavat maksuseteliin liittyvät säädökset, tuottajien mahdollisuus määrittää enimmäisasiakasmääränsä ja ohjata asiakkaansa hakeutumista esimerkiksi kohdennetulla markkinoinnilla sekä markkinoiden jakautumiseen liittyvät riskit suoran valinnanvapauden alkaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset, kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä tietojärjestelmien kustannukset tulevat olemaan huomattavat, ja ne vähentävät muiden kustannuksia hillitsevien toimien vaikutuksia.

Myös henkilökohtaiseen budjettiin liittyy huonosti toteutettuna kustannusten hallinnan riski. Asiakkaan palvelujen tarve ja sen mukaisten palvelujen kustannukset on kyettävä määrittämään riittävän tarkasti, jotta voidaan arvioida henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien vaihtoehtoisten palvelujen enimmäiskustannus. Myös henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien palvelujen vaikuttavuus pitää voida varmistaa, jotta asiakkaan palvelutarpeet ja sitä kautta kustannukset eivät nouse muissa palveluissa.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Erityisesti paljon palveluja

06.03.2017

Kj/1

tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien onnistuneella hallitsemisella ja erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemisellä voidaan kustannusten kasvua hidastaa. Nämä edellyttävät vahvaa maakunnan järjestäjäroolia ja palvelukokonaisuuksien ohjaamista. Kustannusten kasvun hallintaan on parhaat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa.

6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakuntalaki ja järjestämislaki takaavat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnan toimintaan. Järjestämistä ohjaa suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Oleellista on varmistaa, että järjestäjä on riittävän vahva ohjaamaan palvelukokonaisuuksia ja tuottajien toimintaa.

Maakunnan verotusoikeudella olisi mahdollista vahvistaa maakunnallista itsehallintoa ja kansanvaltaa. Julkisuusperiaatteen tulee myös toteutua yhdenvertaisella tavalla kaikissa julkisesti rahoitettuja palveluja tuottavissa yhtiöissä omistuspohjasta riippumatta.

7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus voi edistää prosessi-innovaatioita, joissa uudet markkinat ja yksityisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kattavammin palvelujen tuottamiseen kannustavat löytämään uusia asiakaslähtöisempiä, vaikuttavampia ja tuottavampia palvelumuotoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioihin kannustavia.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvluista.

8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siitä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin? Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määrittellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suoran valinnan perustason palvelujen sisältö on lakiluonnoksessa yleisellä tasolla määritelty, ja se vastaa suunnilleen nykyisten terveyskeskusten tavanomaista avoterveydenhuoltoa lisätynä joillakin sosiaalihuollon palveluilla. Esitysluonnoksessa käytetään terminologiaa, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta epätarkkaa ja lakiesityksessäkin osin määrittelemättä. Palvelujen sisältö on kyettävä määrittelemään niin selvästi, että järjestäjä ja kaikki palvelujen tuottajat ymmärtävät ne yksiselitteisesti ja samalla tavoin. Esitysluonnoksessa näin ei ole.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen sijoittuminen sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä on epäselvää ja tulee tarkentaa. Pykälässä viitataan terveydenhuoltolain 13 §:ään, joka ei sisällä neuvolapalveluita. Toisaalta yksityiskohtaisissa perusteluissa terveysneuvonta määritellään tavalla, joka voisi sisältää neuvolatoiminnan. Maakuntalain perusteluissa maakunnan tehtäväksi tarkoitettuja ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolapalvelut.

Laajennetun perustason palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelujen sisältö ja työnjako maakunnan liikelaitoksen kesken jää vielä perustason palvelujakin epäselvemmäksi. Laajennetun perustason palveluissa palvelukokonaisuudet ovat asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hallittavissa ja hahmotettavissa. Esimerkiksi nykyistä erikoissairaanhoidon olisi sekä suoran valinnan palveluissa että maakunnan liikelaitoksessa. Asiakkaan liikkuminen sote-keskuksen ja liikelaitoksen välillä jää epäselvästi ilmaistuksi. Esityksestä ei selviä, säilyykö esimerkiksi nykyistä vastaava lähetekäytäntö peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä, sillä esityksessä käytetään sanoja ohjaaminen ja hakeutuminen. Epäselväksi jää myös jatkohoitoon ohjaaminen maakunnan liikelaitoksesta takaisin sote-keskukseen.

Ohjaus ja neuvonta eivät aina ole asiakasprosessin ensimmäinen vaihe, vaan tarve ohjaukselle ja neuvonnalle voi syntyä myös vasta suurimpien palveluntarpeiden tultua hoidetuiksi. Erityisesti sosiaalihuollon palvelujen osalta vastuunjako perustuu vaikeasti määriteltävissä olevalle palvelujen tarpeen lyhytaikaisuudelle ja tilapäisyydelle.

15 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laajennettuun perustasaan kuuluvat muun muassa asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin mukaiset palvelut. Tilapäisen ja lyhytaikaisen palvelutarpeen määritelmä on epämääräinen, eivätkä useimmat sosiaalihuollon palvelutarpeet ole ratkaistavissa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti. Usein nämä palvelut alkavat lyhytaikaisina, mutta jatkuvat kuitenkin pitkäaikaisina. Asiakkaan näkökulmasta ei ole tarkoituk-

senmukaista, että ensin annetaan lyhytaikaisia palveluita, joiden jälkeen asiakas lähetetään maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arviointiin, jossa todetaan pitkäaikaisempi palvelun tarve, ja palveluntuottaja vaihtuu.

Palvelujen jakaminen lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen palvelun tuottajien kesken ei ole perusteltua. Esimerkiksi kotipalvelu voi olla lyhytaikaista, mutta toistuvaa. Asumispalveluyksiköitä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista perustaa ainoastaan lyhytaikaisten asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalinen kuntoutus on pitkäaikaista, vaikka se voikin koostua useista erilaisista elementeistä, jotka vaihtuvat asiakkaan tarpeen mukaan.

Sote-keskusten sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä hyvin kapea-alaisiksi, koska ennen laajennetun perustason tilapäisten sosiaalipalvelujen siirtymistä sote-keskuksiin kaikki sosiaalityön palvelut ovat maakunnan liikelaitoksessa.

Luonnoksesta ei ole selkeästi luettavissa, minkälaisia julkisen vallan elementtejä on mahdollisesti ajateltu lainsäädännöllä vastuutettaviksi myös muille tuottajille kuin maakunnan liikelaitokselle. Tämä ratkaisee merkittävilta osin sen, onko palveluista irrotettavissa mielekkäitä ja asiakkaan kannalta toimivia kokonaisuuksia siirrettäviksi valinnanvapauden piiriin.

8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

17 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan olisi annettava asiakkaalle maksusetelin avulla mahdollisuus valita palvelun tuottaja suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvissa sellaisissa yksittäisissä toimenpiteissä ja palveluissa, jotka ovat palvelukokonaisuuden itsenäisiä osakokonaisuuksia. Samoin palvelun tuottaja voisi menetellä silloin, jos palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palveluihin kuuluvaa, asiakkaan tarpeen mukaista palvelua. Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkoehoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja. Näihin palveluihin sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi myöntää maksuseteli, vaikka suoran valinnan palvelun tuottaja tarjoaisi näitä palveluja myös omana tuotantonaan.

Termi ”palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus” on käytännölle vieras, vaikka perusteluissa mainitaankin tästä esimerkkejä, kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Epäselväksi jää esimerkiksi se, voi-

sivatko maakunnan omistamat sote-keskukset tukeutua maakunnan liikelaitoksen diagnostisiin tukipalveluihin.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskus voisi suppeimmillaan olla hyvinkin pieni, jopa virtuaalinen toimija, joka voisi hankkia käytännössä kaikki palvelut muilta tuottajilta. Lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka paljon sote-keskuksella itsellään täytyy vähintään olla omaa palvelutuotantoa.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista.

8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 2 momentin mukaan myös maksuseteliä käytettäessä suoran valinnan palvelun tuottajalla säilyisi kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Suoran valinnan palvelun tuottajalla vastuu maksusetelipalveluista voi joissakin tilanteissa olla ongelmallista silloin, kun asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman, että ensisijainen tuottaja voi tähän mitenkään vaikuttaa.

8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakas voi vaikuttaa palveluntuottajan valintaan, ja valtaosa asiakkaisista siihen kykenee. Kaikilla asiakkailla ei kuitenkaan välttämättä ole valmiuksia vertailla eri palveluntuottajia esimerkiksi palvelun sisällön ja laadun näkökulmista. Valintaa vaikeuttavat paitsi henkilökohtaiset valmiudet, myös käytettävissä olevien julkisten tietolähteiden puutteet, joita ei ehditä korjaamaan ennen valinnanvapauden alkamista. Valinnanvapausjärjestelmän käynnistyessä asiakkaat tarvitsevat monipuolista ja luotettavaa tietoa valintojensa tueksi. Luotettavan tiedon puuttuessa valintaa ohjaavat pääosin mielikuvat ja markkinointi.

9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valinnanmahdollisuus riippuu lähinnä maakuntien toimipisteiden määrästä ja sijainnista.

10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakassetelin käyttöönotto lisää asiakkaan valinnanvapautta ja on siinänsä kannatettava tapa tuottaa palveluja. Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa kuitenkin vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.

10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakunta joutuisi yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joihin maakunta haluaa asiakasseteliasiakkaita. Jos asiakas ei sen sijaan haluaisi käyttää asiakasseteliä, maakunnan liikelaitos joutuisi tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Nämä muut tavat olisivat todennäköisesti oma ei-yhtiömuotoinen toiminta, toisen maakunnan tuottama palvelu tai ostopalvelu.

Jos maakunta yhtiöittää omat asiakassetelipalvelunsa, ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä. Muussa tapauksessa maakunnalla tulisi olla yhtiöitetyn tuotannon lisäksi ei-yhtiöitettyä tuotantoa samasta palvelusta niille, jotka eivät halua lainkaan käyttää asiakasseteliä. Maakunnan pitäisi siis ylläpitää rinnakkain sekä yhtiöitettyä että ei-yhtiöitettyä tuotantoa samoja palveluja varten.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakasaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei lainkaan synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämismvastuun tosiasiallista toteuttamista.

10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

21 §:ssä määritellään asiakassetelillä annettavat palvelut yleisellä tasolla. Pykälän mukaan maakunnan on käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus.

Perusteluosassa asiakassetelipalveluiden riittävästä määrästä todetaan, että maakunta päättäisi tarkemmin, missä palveluissa asiakasseteli otetaan käyttöön. Maakunnan tulisi varmistaa asiakkaan valinnanvapaus asiakassetelin avulla niissä muissa kuin suoran valinnan palveluissa, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11 §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n mukaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Perusteluista ei selviä, mihin 15 prosentin alaraja perustuu. On oletettavaa, että tavoitteena on varmistaa merkittävä asiakkaan valinnanvapauden lisääminen kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelillä tarjottavilla palveluilla voi olla heikentävä vaikutus maakunnan liikelaitoksen henkilöstön riittävyyteen ja palveluiden saatavuuteen. Maakunnalla olisi mahdollisuus päättää asiakassetelillä tarjottavien ei-kiireellisten palvelujen ja muiden soveltuvien erityistason palvelujen laajuus ja sisältö 15 % minimivaatimuksen puitteissa. Mikäli maakunnan liikelaitos pyrkii tuottamaan myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja, olisi sen perustettava yhtiöittämisvelvollisuuden mukaisesti yhtiö tai yhtiöitä näiden palveluiden tuottamiseksi. Tämän seurauksena jo nykyiset haasteet eräiden ammattiryhmien, kuten joidenkin erityisalojen lääkäreiden saatavuudesta tulevat kasvamaan, millä tulisi olemaan seurauksia myös maakunnan liikelaitoksen tuottamien palveluiden saatavuuteen. On epäselvää, voisivatko sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset työskennellä halutessaan sekä maakunnan liikelaitoksen että maakunnan yhtiöiden palveluksessa.

11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

06.03.2017

Kj/1

Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

On kuitenkin asiakkaita, joiden kyky hallinnoida omaa henkilökohtaista budjettiaan on alentunut, eikä ole varmaa, kyettäisiinkö asiakas- ja potilaslakien muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetulla tuetulla päätöksentekojärjestelmällä tätä ongelmaa hallitsemaan.

12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko). Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Ovatko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Palvelujen järjestäjän ja tuottajan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ohjaukseen ja neuvontaan. On erittäin epätodennäköistä, että maallikolla olisi ammattilaista paremmat valmiudet saada asiakas ymmärtämään palvelujen valitsemiseen liittyvät seikat. Asiakkaalla on jo nyt mahdollisuus valtuuttaa toinen henkilö toimimaan puolestaan, ja läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia tukihenkilöinä ilman ehdotettua uutta sääntelyä, joka vaikuttaa tarpeettomalta ja keinotekoiselta. Ehdotettujen tukihenkilöiden vastuu valinnoista on epämääräinen.

Perusteluiden mukaan päätöksenteossa tukemista koskevat säännökset soveltuisivat ensisijaisesti, mutta ei yksinomaan, lääketieteellisistä hoito- ja tutkimustoimenpiteistä päättämiseen ja muuhun tosiasialliseen hallintotoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän laatuinen neuvonta- ja tukitoiminta on luonnollinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtävää, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda rinnalle lakisääteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa tuetun päätöksenteon järjestelmää.

Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta on tärkeää palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on vaikeuksia asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä. Tämä tulisi toteuttaa vahvalla maakunnallisella ohjaus- ja neuvontarakenteella eikä luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Asiakkaan palveluohjaus ja neuvonta on syytä vas-

06.03.2017

Kj/1

tuuttaa keskitetysti maakunnalle erityisesti niiltä osin, kun asiakas tarvitsee useampaa kuin yhtä palvelua koskevaa ohjausta. Sosiaalihuoltolain mukaan erityisen tuen tarpeessa oleville tulee nimetä vastuutyöntekijä.

Tuetun päätöksenteon malli ei ehdotetun kaltaisena takaa laaja-alaisissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaalle soveltuvien palvelukokonaisuuksien toteutumista ja yhteensovittamista. Myös tiedonkulku eri toimijoiden välillä on epäonnistuessaan yhteensovittamisen esteenä. Palvelujen yhteensovittaminen on haasteellista, mikäli maakunnalla ei ole riittäviä keinoja ohjata palveluntuottajia yksittäisen asiakkaan asiassa.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin)

31 §:n 1 momentissa todetaan muun muassa, että: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet voidaan ottaa vaatimuksissa huomioon”. Teksti pitäisi muuttaa muotoon: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet tulee ottaa vaatimuksissa huomioon.”

31 §:ssä on myös maininta mahdollisesta tuottajien akkreditoinnista, mutta sitä ei kuvata lakiluonnoksessa tarkemmin. Yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee: ”Pykälän 2 momentin perusteella maakunta voisi päättää, että suoran valinnan palvelujen tuottajien, sosiaali- ja terveyskeskusten ja suunhoidon yksiköiden, on hankittava akkreditointi. Akkreditointi olisi tällöin edellytyksenä suoran valinnan palvelujen tuottajaksi hyväksymiselle. Akkreditoinnissa olisi noudatettava yhdenmukaisia kriteerejä koko maassa. Kriteerien tarkempi määrittely selvitetään jatkovalmistelussa.” Kriteerien tarkempi määrittely on oltava käytettävissä ennen kuin suoran valinnan palveluntuottajien ilmoittautuminen alkaa.

13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 36 §:ssä säädettäisiin maakunnan ja suoran valinnan palvelun tuottajan välisestä sopimuksesta. Lainkohdan mukaan ”ennen kuin palvelun tuottaja aloittaa maakunnan hyväksymien suoran valinnan palvelujen tuottamisen palvelun tuottajan ja maakunnan on tehtävä sopimus palvelutuotannon aloittamisesta ja palvelujen toteuttamiseen liittyvistä asioista”.

06.03.2017

Kj/1

36 §:n mukaan sopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

- 1) milloin palvelujen tuottaminen aloitetaan;
- 2) sopimuksen kesto, jos se ei ole toistaiseksi voimassa oleva;
- 3) miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
- 4) miten palvelun tuottaja toimittaa maakunnalle toiminnan seurannan edellyttämät tiedot;
- 5) miten tuottaja toteuttaa maakunnan palvelustrategiaan ja palvelulu-paukseen sekä asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin ja palveluketjuihin samoin kuin palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja; ja
- 6) korvaukset ja niiden perusteet.

Maakunta ja palvelun tuottaja voivat sopia myös muista kuin 1 momen-tissa säädetyistä asioista, jotka koskevat palvelujen tuottamista.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sopimusmenettelyssä ei voida sopia asioista, joista maakunnan on tehtävä 31 §:n mukainen hallintopäätös. Sopia ei voi myöskään asioista, jotka rajoittaisivat asiak-kaiden oikeuksia tai jotka muutoinkaan eivät ole sopimusvapauden pii-rissä.

Lakiluonnoksen 38 §:n 3 momentin mukaan ”maakunta voi päätöksel-lään muuttaa 36 §:ssä tarkoitettua sopimusta sekä suoran valinnan pal-veluista maksamiensa korvausten määrää ja perusteita siltä osin kuin laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa tai valtioneuvoston pää-töksessä ei säädetä toisin”. Lainkohta vaikuttaa antavan maakunnalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti. Vaikka 38 §:n 3 mo-mentissa on asetettu maakunnalle velvollisuus muutoksen ”siirtymäai-kaa määritellensä ottaa huomioon muutoksen laatu sekä vaikutukset palvelun tuottajille ja asiakkaille” ja 38 §:n 4 momentin mukaan palve-lun tuottajalla on oikeus irtisanoa sopimus muutosten johdosta noudat-taen 39 §:n 1 momentissa säädettyä irtisanomisen määräaikaa (kuusi kuukautta), jonka aikana noudatetaan niitä ehtoja, jotka olivat voimassa ennen muutosta, voidaan muutosmahdollisuutta pitää sopimusvapautta rajoittavana ja sopimusoikeudellisesta näkökulmasta arvioiden epäta-vallisena ehtona. Sopimukseen voidaan ottaa riittävät ehdot muutosti-lanteiden ja maksuperusteiden muutosten käsittelystä, jolloin toiselle osapuolelle ei ole tarvetta jättää muilta osin yksipuolista muutosoikeut-ta.

Lakiluonnoksen 38 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä sopimus jokaisen maakunnan kanssa, jonka alu-

eella palvelun tuottajalla on sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö. Suoran valinnan palvelun tuottajalla ei ole velvollisuutta tuottaa muita palveluja, kuin joiden tuottamiseen se on sitoutunut kunkin maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa. Pykälän 2 momentin mukaan ”Jollei järjestämisvastuussa oleva maakunta ole tehnyt sopimusta asiakkaan valitseman suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa, noudatetaan sopimusta, jonka palvelun tuottaja on tehnyt sen maakunnan kanssa, jonka alueella asiakkaan valitsema sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö toimii”.

Muotoilu on ongelmallinen järjestämisvastuussa olevan maakunnan kannalta. Lainkohdan sanamuodon mukaan maakunta olisi sidottu kahden muun oikeushenkilön väliseen sopimukseen ja sen ehtoihin palvelun tuottamisesta.

39 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa tai purkaa sopimus. Maakunnalla ei ymmärrettävästi ole vapaata irtisanomisoikeutta, kuten palvelun tuottajalla. Pykälän mukaan ”maakunta voi tuottajaa kuultuaan irtisanoa sopimuksen, jos palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteitaan tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja eikä ole korjannut havaittuja puutteita maakunnan asettamassa määräajassa”. Kohdassa esitetty vaatimus lakisääteisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen ”toistuvuudesta” vaikuttaa ongelmalliselta. Sopimuksen päättämisharkinta pitäisi liittää rikkomuksen vakavuuteen ja mahdollistaa päättäminen myös yksittäisen velvoitelaiminlyönnin tapauksessa, jos laiminlyönti on olennainen. Tällöin voidaan olla myös lähellä purkukynnystä. Lisäksi tietyissä tilanteissa irtisanomisajan vähimmäiskesto voi osoittautua liian pitkäksi.

Maakunnalle pitäisi mahdollistaa sopimuksen päättäminen välittömästi, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei maakunnan voida kohtuudella odottaa noudattavan kohdassa mainittu irtisanomisajan vähimmäisaikaa. Vaihtoehtoisesti olennainen sopimusrikkomus voitaisiin päättämisperusteena lisätä purkuoikeutta koskevaan 3 momenttiin. Kyseisen momentin mukaan ”maakunta voi purkaa sopimuksen jos palvelun tuottaja ei ole enää palveluntuottajarekisterissä, valvontaviranomainen on kieltänyt tuottajan toiminnan, tuottaja on mennyt konkurssiin taikka asiakas- tai potilasturvallisuus on vakavasti vaarantunut”. Purkumahdollisuutta ei ilmeisesti irtisanomisoikeutta koskevan kohdan muotoilusta johtuen ole liitetty laiminlyöntitilanteisiin, paitsi välillisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantamisen seurauksena. Maakunnalla tulisi joka tapauksessa olla mahdollisuus päättää sopimus määräaikoja noudattamatta, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei määräaikaa voida kohtuudella edellyttää noudatettavan.

Lisäksi on syytä yleisesti huomioida, että lakiluonnoksen 13 luvussa asetetut muun muassa sopimuksen päättämisen perusteita ja määräaikoja koskevat määräykset osaltaan kaventavat osapuolten sopimusvapautta. Maakunnalla ei tule olla mahdollisuutta perustelemattomaan irtisanomiseen asemastaan johtuen, mutta muilta osin olisi harkittava, kuinka perusteltuja määräykset ovat ja mikä voidaan jättää osapuolten keskenään sovittavaksi.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä säädetään maakunnan yhtiöittämisvelvoitteesta. Pykäläluonnoksen mukaan ”Maakunnan liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Maakunta voi kuitenkin perustaa omistamansa yhtiön tai yhteisön edellä tarkoitettujen palvelujen tuottamiseksi (yhtiöittämisvelvollisuus).”

Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, kuinka huolehditaan siitä, että maakunnan yhtiö pystyy toimimaan markkinoilla ja että vastaavasti maakunnan yhtiö ei saa kilpailuetua suhteessa muihin toimijoihin ja millä tavoin valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskeva lainsäädäntö on muuten otettu huomioon? Käytännössä malliin voi liittyä muun muassa seuraavia ongelmia:

- Maakunnan yhtiö tai vastaava julkisesti omistettu yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n mukaisena hankintayksikkönä. Lakiehdotuksen 8. luvun yksityiskohtaisten perustelujen nojalla on pääteltävissä, ettei suoran valinnan palvelun tuottajalla ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintojaan (kuten 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiset palveluhankinnat toiselta palvelun tuottajalta), jotka kuitenkin rahoitetaan sopimukseen perustuvalla korvauksella ja joista palvelun tuottajalla on 45 §:n mukainen velvollisuus toiminnan taloudelliseen eriyttämiseen. Markkinatoimijoiden voidaan mahdollisesti katsoa olevan eri asemassa jo sillä perusteella, että hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee vain osaa toimijoista.

- Jos täysi-ikäinen asiakas ei tee tai ei kykene tekemään itse palvelun tuottajan valintaa, viime kädessä maakunnan on osoitettava asiakkaalle palvelun tuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla on tietyissä tilanteissa valta osoittaa asiakkaat ja potilaat suoran valinnan palvelun tuottajien vastuulle. Jos maakunta on perustanut yhtiön tuottamaan suoran valinnan palveluja tai maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja,

06.03.2017

Kj/1

kuinka varmistetaan siitä, että maakunnan yhtiö ei saa etua asiakkaita osoitettaessa.

- 42 §:n 5 momentin mukaan jos asiakkaalla ilmenee tarvetta muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin, kuin suoran valinnan palvelun tuottajan vastuulla oleviin palveluihin, palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen. Lisäksi palvelun tuottaja voi ohjata asiakkaan muihin tarvittaviin maakunnan, kunnan tai muiden tahojen järjestämiin palveluihin. Kuinka varmistetaan, ettei maakunta lopulta joudu ohjaamaan laajan tarpeen asiakkaita omistamiinsa yksiköihin? Maakunta ei voi valtiontukisäännöksiä noudattamatta tukea markkinoilla toimivaa yksikköään. Kuinka varmistetaan, että maakunnan yhtiö kykenee toimimaan markkinoilla, jos se joutuu esimerkiksi ylläpitämään muita toimijoita laajempaa palveluvalikoimaa?

42 §:n 1 momentissa todetaan, että ”suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon tai suun terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tai molempien palvelukokonaisuuksien tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla”.

42 §:n 2 momentin mukaan ”palvelun tuottajan on ilmoitettava palvelun tuottamista koskevista olennaisista muutoksista maakunnalle vähintään kaksi kuukautta ennen muutosta sekä vähäisemmistä muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosta”.

Molemmat lainkohdat koskevat ainakin osin asioita, joista on 35 §:n mukaan sovittava osapuolten välisellä sopimuksella. On osin epäselvää, kaventavatko kohdat osapuolten sopimusvapautta ja millainen merkitys lainkohdilla on suhteessa sopimukseen? Lisäksi 42 §:n 2 momentin sanamuodosta saa käsityksen, että palvelun tuottajalla olisi yksipuolinen oikeus tehdä palvelun tuottamista koskevia olennaisia muutoksia ilmoittamalla muutoksista etukäteen.

42 §:n 3 momentin mukaan ”suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla”. Kun kunnat eivät ole sopimuksen osapuolia kuinka varmistetaan, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät velvoitteet ja mahdolliset alueelliset erot huomioidaan palvelun tuottajan ja maakunnan välisessä sopimuksessa?

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

51 §:n 2 momentin mukaan maakunnan tulee kohdentaa suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasta vähintään 4/5 osuus kiinteällä korvauksella maksettavaksi.

Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Korvausten sekamalli, jossa osa korvauksesta maksetaan kiinteänä (niin sanottu kapitaatio) ja osa suoriteperusteisesti, on parempi kuin malli, jossa olisi vain jompikumpi komponentti. Oikea suhde lienee 50–90 % välillä, joten 4/5 kapitaatio voi olla lähellä oikeaa. Ei kuitenkaan ole selvää, että tämä olisi juuri oikea alarajan taso.

Suun terveydenhuollossa kiinteä maksu ei ole riittävä, mikäli sen pohjana on nykyisen julkisen tuen yhteismäärä (julkisen hoidon kustannukset ja yksityisen hoidon Kela-korvaukset). Asiakkaan omavastuuosuus suun terveydenhuollossa on jo nyt suuri muihin palveluihin verrattuna. Kiinteän korvauksen tulee olla niin suuri, että omavastuuosuus voi olla kohtuullinen eikä estä tarpeenmukaiseen hoitoon hakeutumista.

15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sääntely on yleisluontoista, eikä siitä ole arvioitavissa millaiseksi korvausjärjestelmä käytännössä muodostuisi. On kannatettavaa, että maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Siirtymäsäännökset ovat lakiluonnoksessa 72 §:ssä, ei 71 §:ssä. 72 §:n mukaan maakunnan on siirrettävä 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut perustason kuuluvat sekä 15 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut laajennettuun perustason kuuluvat suoran valinnan palvelut sosiaali- ja terveystieteiden tuotantovastuulle viimeistään 1 päivänä

tammikuuta 2021. Samoin on todettu suunhoidon suoran valinnan palveluista. Valmistelutyötä ohjanneet ministeriöt ovat kuitenkin useita kertoja tuoneet julkisesti esille, että asiakkaat voisivat alkaa tehdä valintoja suoran valinnan palvelujen tuottajia ja suunhoidon palvelujen tuottajia koskien jo syksyllä 2018 niin, että valinnat toteutuisivat jo 1.1.2019 alkaen.

Jos maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelut yhtiötetään myöhemmin (pisimmillään kaksi vuotta sen jälkeen) kuin suora valinta on tehty mahdolliseksi, on markkina jo muodostunut. Näin ollen markkinoilla jo olemassa olevat yhtiöt saisivat merkittävän kilpailuedun. Tämä heikentäisi merkittävästi maakunnan yhtiöiden asemaa kilpailussa.

Eriaikaisuus aiheuttaisi myös merkittävän kustannusten nousun riskin. Jos asiakkaat siirtyvät merkittävässä määrin muille kuin maakuntien tuottajille, eivät maakuntien tuottajat kykene sopeuttamaan omaa toimintaansa riittävän nopeasti osana maakunnan liikelaitosta, vaan syntyy kaksinkertaisia kustannuksia. Myös kilpailuneutraliteetin näkökulmasta eriaikaisuus on ongelmallista.

17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Järjestäjälle annetaan esitetyssä lainsäädännössä merkittävä ohjausvalta, jos se haluaa ja kykenee sitä käyttämään.

18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat jo olemassa. Ne ovat tosin alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille jo ennen uutta lainsäädäntöä, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapauden että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat tosin jo alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Mahdollisuus olla itse aktiivinen, osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa voimaannuttaa ja parantaa palveluihin sitoutumista. Parhaimmillaan edistetään oma- ja itsehoitoa ja hoidon jatkuvuutta. Mahdollisuus valita nimenomaan asiakkaan itse kokemiin tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja parantane hoidon vaikuttavuutta. Asiakkaalla on kuitenkin oltava valintojen pohjaksi luotettavasti vertailtavaa tietoa ja kyky käyttää tätä tietoa.

20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Suun terveydenhuoltoon pätevät pääosin samat periaatteet kuin muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lähtökohtana tulee olla asiakkaan hoidon tarve ja kokonaisvaltainen ongelman ratkaisu. Myös suun terveydenhuollon näkökulmasta valinnanvapauden toteutuminen edellyttää nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Erityisesti suun terveydenhuollossa, jonka on suunniteltu valtaosin olevan suoran valinnanvapauden piirissä, tulee varmistaa että ennaltaehkäisy ja sosiaali- ja terveystalvelujen integraatio toteutuvat asiakasryhmissä, jotka niistä eniten hyötyvät. Näitä ryhmiä ovat muun muassa lapset ja nuoret sekä paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Myös rahoituksen tulee tukea integraatiota, jotta useat eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voivat yhdessä työskennellä asiakkaan parhaaksi.

Neuvolapalveluun kuuluvan hammashoidon tulee olla samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa muiden neuvolapalvelujen kanssa. Koulu-terveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon tulee kuulua tutkimusten ja hoidon lisäksi terveyden edistäminen, koska ne toteutetaan yhtenä kokonaisuutena usein samalla käynnillä eri ammattilaisten yhteisenä työnä. Varsinainen ammattihenkilöiden tekemä terveydenedistämistyö on kiinteä osa muuta suun terveydenhuollon päivittäistä palvelua eikä sitä voida erottaa erilliseksi toiminnaksi.

Sujuvat palveluketjut ja selkeä työnjako suoran valinnan palvelujen ja maakunnan liikelaitoksen erityispalvelujen välillä tulee varmistaa myös suun terveydenhuollossa. Kansallisesti tulee määritellä, minkä tasoiseen hammashoidon tarpeen hoitamiseen suoran valinnan palveluissa pitää varautua, ja missä tilanteissa asiakasta on tarkoituksenmukaista hoitaa maakunnan liikelaitoksessa paljon palveluja tarvitsevana. Esimerkkinä voidaan esittää, kuuluuko esimerkiksi lapsen oikomishoidon tarve maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä hoidettavaksi.

Taloudellisten kannustimien on edistettävä järkevää hoitoa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat terveyttä ja toimintakykyä edistävästi eivätkä kannusta tarpeettomaan hoitoon. Kiinteän korvauksen lisäksi maksettavan osuuden määräytymisen tulee perustua yksittäistä toimenpidettä suurempiin hoito- ja palvelukokonaisuuksiin.

On huolehdittava siitä, etteivät suun terveydenhuollon asiakasmaksut nouse niin korkeiksi, että ne ovat esteenä hoitoon hakeutumiselle tai hoidon jatkavuudelle. Liian suuri omavastuu maksuissa voi kasvattaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Kouluttamiseen liittyvien velvoitteiden tulee koskea kaikkia palveluntuottajia omistuspohjasta riippumatta.

21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Vaikutusarviointia vaikeuttaa olennaisesti tutkimustiedon puute, eikä kansainvälisestääkään tutkimuskirjallisuudesta ole juuri apua, koska vastaavanlaista uudistusta ei ole missään tehty. Jos käynnissä olevien tai käynnistyvien kokeilujen tulokset olisivat olleet käytävissä, olisi ollut mahdollisuus luotettavampaan vaikutusarviointiin. Liian moni asia on lainsäädännössä edelleen epäselvä, ja toimenpano riippuu liikaa maakuntakohtaisista toteutuksista.

22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Uudistus edellyttää selkeää järjestäjän ja tuottajan roolien ja toimijoiden eriyttämistä, mikä edellyttää uudenlaista osaamista ja toimintatapoja. Uudistus voi parhaimmillaan selkiyttää eri toimijoiden rooleja ja keskinäisiä suhteita. Erityisenä haasteena on turvata hoito- ja palvelukokonaisuuksien eheys ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saumaton integraatio niillä asiakkailta ja niissä palveluissa, joissa siitä on hyötyä. Tuottajien määrän lisääntyminen muodostaa myös lisähaasteen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntaan jäävien toimintojen yhteensovittamiselle.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on jo ennakoitua lainsäädäntöjen muutoksia ja aloittanut palvelujen radikaalin uudistamisen niin, että palvelujen saatavuus ja asiakaskokemus, tuottavuus, vaikuttavuus ja henkilöstökokemus paranevat. Helsingin palveluissa toteutetaan todellista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota monialaisissa tiimeissä, joita on erikseen satunnaisesti palveluja tarvitseville ja erik-

seen paljon palveluja tarvitseville asiakkaille ja asiakasryhmille. Palveluja keskitetään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin, perhekeskuksiin ja monipuolisiin palvelukeskuksiin. Palvelujen aukioloaikoja on alettu laajentaa, ja digitalisaatiota toteutetaan vauhdilla. Toiminta tulee olemaan kilpailukykyistä jatkossakin.

Helsingissä on varauduttu järjestelemään palveluja uudelleen sen mukaisesti, mitkä palvelut määritellään suoran valinnan palveluja tuottavien yhtiöiden vastuulle ja mitkä siirtyvät maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Helsingissä nähdään edellä kuvatut uudistamisen periaatteet tärkeiksi ja ne pyritään turvaamaan myös kansallisen uudistuksen jälkeen.

Valinnanvapauslainsäädäntö ei vaikuta suoraan kaupungin toimintaan vuoden 2019 jälkeen mikäli 1.1.2019 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on siirretty maakunnille ja tuottaminen kokonaisuudessaan maakunnalle ja muille tuottajille.

Uudistuksen toteuttamisaikataulusta seuraa, että 1.6.2017 aloittava kaupunginvaltuusto käynnistää valtuustokauden 2017 - 2021 strategisen suunnittelun ja toiminnan suunnittelun tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on kaupungilla vain vuoden 2018. Muutoksen valmistelu tulee viemään sekä sosiaali- ja terveystoimen että kaupungin johdon ja hallinnon resursseja, kuten edellä vastauksessa kysymykseen viisi on todettu.

Edellä vastauksessa kolme on tuotu esiin valinnanvapauden vaatimukset tietojärjestelmille ja vastauksessa 16 on arvioitu mm. yhtiöittämisen siirtymäsäännöksiä vuosille 2019 - 2021. Hallituksen esityksen perusteissa on todettu, että yhtiöittämisprosessi voi virallisesti käynnistyä vasta maakuntien toiminnan käynnistyttyä. Sosiaali- ja terveystoiminnan organisaation, niihin liittyvien tietojärjestelmien ja henkilöstön siirtäminen kokonaisuudessaan maakunnan vastuulle 1.1.2019 alkaen on haasteellista. Uudistuksen toteuttaminen esitettyssä aikataulussa ja valinnanvapauden toteuttaminen saattaa vaatia sopimuksellisia väliaikaisjärjestelyjä maakunnan ja kuntien välillä.

23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lausuntoluonnoksen keskeneräisyys ja lainvalmistelun eriaikaisuus muun muassa maakunta- ja järjestämislakilainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Lisäksi lausunnolla olevan mallin käytännön toimeenpano on monelta osin vielä vaikeasti hahmotettavissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat maan suurimmat sosiaali- ja terveyden-

huollon toimijat. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutokseen liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystalouden ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten muutosten ja ongelmien, kuten segregaaation hallintaa erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Lain toisessa pykälässä on määritelty lakiluonnoksen keskeisiä termejä. Lain sanamuodot eivät saa toimia esteenä esimerkiksi sähköisten palveluiden tai esimerkiksi keinoälyä hyödyntävien palvelumallien kehittämiselle, jolloin esimerkiksi toimipiste-termin käyttö ei kaikissa yhteyksissä ole perusteltua. Samoin palveluiden antaminen ei voi määritelmätasolla liittyä yksinomaan työntekijälähtöiseen ajatteluun.

Lain 10 luvun 65 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Kyseisessä säännöksessä ei ole otettu lainkaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa yleistä tietosuojasetusta (2016/679), vaikka kyseinen asetusta on tullut voimaan jo toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa 25.5.2018 lukien.

Asiakas- ja potilastietojen osalta kyse on yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaiseen erityiseen henkilötietoryhmään kuuluvan tiedon käsittelystä.

Yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 3 kohdan mukaan ennen kuin ryhdytään laajamittaiseen käsittelyyn, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin, on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksesta henkilötietojen suojalle.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittely valtakunnallisessa tietojärjestelmäpalvelussa ja maakunnallisessa asiakas- ja potilastietorekisterissä aiheuttaa erittäin korkean riskin luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojalle. Tätä riskiä ei voida hallita ainoastaan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitulla asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöi-keushallinnalla.

Ennen kuin lailla säädetään asiakas- ja potilastietojen käsittelystä maakunnallisissa ja valtakunnallisissa tietojärjestelmissä, tulisi tehdä tietosuojasetuksen 35 artiklan mukainen tietosuoja koskeva vaikutusten arviointi, jotta voidaan taata asiakkaiden ja potilaisen yksityisyyden suoja sekä mahdollisuudet vaikuttaa itseään koskevien arkaluonteisten tietojen käsittelyyn riittävällä tasolla.

Maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasiakirjoille. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen tapahtuu lainsäädännön palveluntuottajille määrittämien kriteerien, kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden ja maakunnan palvelujen tuottajien kanssa tekemien sopimusten kautta. Lakiluonnoksesta ei suoraan käy ilmi, miten maakunta käytännössä ohjaa palvelujen tuottajia tietojärjestelmäasioissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suoran valinnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin pääsyn nopeutuminen voi ehkäistä ongelmien kasautumista ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan sijoittuminen osaksi suoran valinnan palvelua voi mahdollistaa ohjaamisen myös esimerkiksi järjestöjen vertaistuen ja matalan kynnyksen osallistavan toiminnan piiriin.

Perheiden elämäntilanteiden kokonaisvaltaista huomioimista saattaa vaikeuttaa se, että perheet eivät välttämättä hakeudu saman palveluntuottajan palveluihin esimerkiksi välttääkseen perheen tilanteen paljastumista viranomaiselle.

Riskinä on, että jos asiakkaan (ja hänen perheensä) kokonaisterveyden ja -hyvinvoinnin edistämistä ei kyetä ottamaan muutoksessa vahvasti huomioon, saatetaan mallilla parantaa lähinnä niiden terveyttä ja hyvinvointia, jotka jo nyt ovat paremmassa asemassa. Vaikutukset terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, kansantautien riskitekijöihin sekä terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin riippuvat siitä, missä määrin maakunnat kykenevät ohjaamaan tuottajia ja velvoittamaan ne yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on ongelmallista, jos lisääntyvä käyttö suuntautuu sellaisiin ongelmiin, jotka eivät välttämättä edes edellyttäisi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolla käyntiä. Tämä on erityisen ongelmallista, jos samaan aikaan esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoito kärsii tai moniongelmaisten henkilöiden tunnistaminen ja palveluihin ohjaus heikentyy.

24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia.

Esittelijän perustelut

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015, 5.4.2016 ja 21.12.2016 tekemien linjausten mu-

kaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Osana uudistusta valmistellaan lainsäädäntö asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hallitus on esittänyt linjaukset valinnanvapauslainsäädännöstä 21.12.2017 täsmentäen samalla syksyn 2016 lausuntokierroksella olleita lakiesitysluonnoksia.

Nyt lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus edistää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden mahdollisuuksia valita palvelun tuottaja, parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua sekä vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen. Lakia sovelletaan maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Lakiluonnosta on tarkoitus täydentää ja tarkentaa jatkovalmistelun aikana maakunnan ohjaus- ja seurantajärjestelmää koskevien sekä tuottajien oikeuksien ja veloitteiden täsmentämiseksi erityisesti asiakas- ja maksusetelijärjestelmässä. Säännöksiä tarkentamisella pyritään siihen, että maakunnalla olisi riittävät keinot turvata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhdenvertaisella tavalla ja että laissa sekä muussa valtakunnallisessa ohjauksessa huolehditaan maakuntien toimivan valtakunnallisesti riittävän yhtenäisellä tavalla. Lisäksi tarkentamisella turvataan asiakkaan oikeusturva sekä selkeytetään palvelutuottajien asemaa. Tarkennukset valmistellaan lausuntokierroksen aikana lausuntopalautteen pohjalta. Lausuntopyyntö sisältää tätä palvelevia kysymyksiä.

Valinnanvapauslainsäädäntöä on valmisteltu osana maakunta- ja sote-uudistusta. Samalla sote- ja maakuntauudistuksessa lakiin sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta laaditaan säännöksiä palvelun tuottamista koskevista olennaisista vaatimuksista (akkreditointi tai sertifiointi). Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuottajia koskeva lakiesitys lähetetään uudelleen lausunnon. Näitä säädösehdotuksia koskevat lausuntopyynnot lähetetään helmi-maaliskuussa 2017. Valinnanvapauslainsäädäntöön liittyen, potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin esitetään lisättäväksi uudet säännökset tuetusta päätöksenteosta. Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta yksinkertaistetaan myös rahoitusjärjestelmää. Monikanavarahoituksen yksinkertaistamisesta laaditaan hallituksen esitys vuoden 2017 aikana.

Aiemmat lausunnot

Kaupunginhallitus antoi 8.2.2016 § 117 sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle lausunnon hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.

Lausunnossa tunnistettiin sote- ja kuntauudistusten tarve yhteiskunnan kehityksen ja julkisen talouden pitkäaikainen tasapaino turvaamiseksi.

06.03.2017

Kj/1

Hallituksen esittämät linjaukset eivät lausunnon mukaan kuitenkaan kaikilta osin johda parhaimmalla tavalla esitettyihin tavoitteisiin.

Erityisesti huomiota kiinnitettiin itsehallintoalueiden lukumäärään, itsehallintoalueiden, sote-alueiden ja päivystävien sairaaloiden kokonaisuuden hallinnolliseen selkeyteen ja hallinnon päällekkäisyyden riskiin. Lisäksi todettiin, että maakunta-aluejako ei palvele Helsingin ja metropolialueen kehittämistä parhaimmalla mahdollisella tavalla. Erityisesti elinkeinojen, työllisyyden ja innovaatiopolitiikan osalta maakuntaa toimivampi ratkaisu pääkaupunkiseudulla on kaupunkien vastuuseen perustuva malli. Lausunnossa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi siirtää muita kuntien tehtäviä itsehallintoalueille.

Kaupunginhallitus antoi 7.11.2016 § 967 lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisedistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisena.

Lausunnossa tunnistettiin esitysluonnosten mahdollistavan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena olevan väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisen, mutta palveluista aiheutuvien kustannuksien kasvun hillintää haittaa valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palvelutuotantomallien rikkoutuminen.

Lausunnossa todettiin maakunnan itsehallinnollisten elementtien puuttuvan, joten maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi. Valtion ohjaus on esityksen mukaan tiukka ja mahdollisuudet maakunnan omalle talouden ohjaukselle ja taloudelliselle päätöksenteolle ovat vähäiset. Maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on liian laaja ja monet esitetyistä tehtävistä hoituvat paremmin Helsingin tai pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämänä toimintana.

Kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan ottanut lähtökohtaisesti myönteisen kannan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen.

Lausuntopyyntö ja lausunnon käsittely

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet 31.1.2017 kunnilta, kuntayhtymiltä, muilta sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen tuottajilta sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot luonnoksesta valinnanvapauslainsäädännöstä annettavaksi hallituksen esitykseksi. Lausunnot tulee jättää 28.3.2017 klo 16.15 mennessä. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemisessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

06.03.2017

Kj/1

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn vastauksia on mahdollisuus perustella, minkä lisäksi kyselyssä on mahdollisuus vapaamuotoisen kommentointiin ja yksilöityihin säädösmuutos ehdotuksiin. Lausuntopyynnön materiaalit ovat asian liitteinä ja löytyvät Internet-osoitteesta

<http://alueuudistus.fi/lausuntopyynto-31-1-2017> liitteistä 1 - 22.

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan kaupunginhallitus antaa kaupungin lausunnot. Maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksesta ja siihen liittyvästä valinnanvapauslainsäädännöstä annettavien lausuntojen linjaukset ovat periaatteellisia ja erityisen merkittäviä. Siksi on perusteltua, että ennen lausunnon antamista kaupunginvaltuusto tekee sitä koskevan periaatepäätöksen. Ministeriöiden asettaman määräajan noudattaminen edellyttää, että valtuusto voi tehdä periaatepäätöksen kokouksessaan 22.3.2017. Kaupunginhallituksen tarkoituksena on kaupunginvaltuuston tehtyä periaatepäätöksen antaa asiasta lausunto tarvittavin täsmennyksin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on käsitellyt luonnosta valinnanvapauslainsäädännöstä iltakoulussaan 14.2.2017 sekä lausuntoa kokouksessaan 28.2.2017. Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös on päätöshistoriassa. Päätösehdotus perustuu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon. Lausuntoaikataulu huomioon ottaen asiaa on mahdollista käsitellä kaupunginhallituksessa 6.3.2017 ja 13.3.2017 ja periaatepäätöksenä kaupunginvaltuuston ylimääräisessä kokouksessa 22.3.2017 sekä sen jälkeen vielä kaupunginhallituksessa 27.3.2017, minkä jälkeen lausuntopyyntöön vastataan sähköisesti (lausuntopyyntökysely liite 2 ja 12) kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon perustuvassa päätösehdotuksessa on tarkasteltu valinnanvapauslainsäädäntöä sosiaali- ja terveyspalvelujen näkökulmasta. Lautakunta ei ole ottanut kantaa uudistukseen kaupungin muiden toimintojen näkökulmasta. Kysymykseen ”Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioiden asemaan” on päätösehdotukseen lisätty uudistuksen vaikutusarvioita kaupungin näkökulmasta.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Sosiaali- ja terveysviraston henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa 27.2.2017. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsittelee asiaa 10.3.2017 kokouksessaan.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

06.03.2017

Kj/1

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi
Pirkka Saarinen, vs. johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36156
pirkka.saarinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 31.1.2017
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.1.2017
- 3 Hallituksen esitysluonnos laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta 31.1.2017
- 4 Yleisperustelut 31.1.2017
- 5 Yksityiskohtaiset perustelut 31.1.2017
- 6 Hallituksen esitysluonnos säännöksiksi tuetusta päätöksenteosta 31.1.2017
- 7 Valinnanvapauslaki osana sote-palveluja koskevaa lainsäädäntöä, muistio 31.1.2017
- 8 Valinnanvapauslain muutoksenhakusäännökset, muistio 31.1.2017
- 9 Lyhennelmä ehdotetusta asiakkaan valinnanvapausmallista 31.1.2017
- 10 Usein kysytyt kysymykset 31.1.2017
- 11 Asiakkaan valinnanvapaus, yleisesittelydiat 31.1.2017
- 12 Remissenkät 31.1.2017
- 13 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, lagutkast 31.1.2017
- 14 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, allmän motivering 31.1.2017
- 15 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, detaljmotivering 31.1.2017
- 16 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, förslag till bestämmelserna för assistans vid beslutsfattande 31.1.2017
- 17 Valfrihetslagen som en del av lagstiftningen om social- hälsotjänster, promemoria 31.1.2017
- 18 Valfrihetslagens bestämmelser om sökande av ändring, promemoria 31.1.2017
- 19 Sammanfattning av den föreslagna valfrihetsmodellen för kunder 31.1.2017
- 20 Vanliga frågor om valfrihet
- 21 Tausta-aineisto, Luonnos valtiosääntöoikeudelliseksi arvioinniksi valinnanvapautta koskevaan hallituksen esitysluonnokseen, luonnos 15.2.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Kj/1

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta 28.02.2017 § 53

HEL 2017-001215 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Lausuntonaan sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta vastaa lausuntopyyntökyselyssä esitettyihin kysymyksiin seuraavasti:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastausvaihtoehto d (ei).

Esitetyn valinnanvapauslainsäädännön mukainen monituottajamalli parantaa sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen saatavuutta ainakin suurimmissa maakunnissa siellä, missä aitoa kilpailua tuottajien kesken syntyy. Alueelliset erot tulevat kuitenkin olemaan yhdenvertaisen saatavuuden haasteena. Palvelujen saatavuuden parantaminen rakenteita uudistamalla ei vielä sellaisenaan takaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista, vaan sitä edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja

niiden vaikuttavuus. Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjinä hyödyntää. Palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta uudistuksen onnistuminen edellyttää, että maakunnalla on riittävää järjestämis- ja sopimusosaamista. Uudistuksen kireä aikataulu vaikeuttaa tämän kriittisen osaamisen kerrottamista.

Vaikuttavien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää järjestäjältä riittäviä keinoja ja uudenlaista osaamista yhdenmukaisten hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Monituottajamalli aiheuttaa haasteen eri palveluiden yhteensovittamiselle. Haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaisemmaksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveystaloutta eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalammiksi.

Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Valintaan kykenevien ja motivoituneiden asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvaessa. Asiakkaan näkökulmasta on syytä huomioida, että palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Valinnan perusteena onkin oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa tietoa. Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laadua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta

tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain.

Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arvioiminen on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja.

Valinnanvapautta rajoittaa jossakin määrin palveluntuottajan mahdollisuus ilmoittaa enimmäisasiakasmääränsä. Enimmäisasiakasmäärällä ja kohdennetulla markkinoinnilla palveluntuottaja voi vaikuttaa oman asiakasjoukkonsa muodostumiseen, mikä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin asiakasrakenteiden eroihin palveluntuottajien kesken.

3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus antaa riittävät mahdollisuudet asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille asiakkaille, joilla on riittävät valmiudet muodostaa käsitys omasta palveluntarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Suurin osa väestöstä kuuluu tähän joukkoon. Kuitenkin silloin, kun asiakkaan kyky käyttää valinnanvapautaan on esimerkiksi terveydellisistä tai sosiaalisista syistä alentunut, järjestelmän moniportaisuus saattaa vaikeuttaa tai pitkittää soveltuvaan palveluun hakeutumista. Lisäksi valinnan vapauden toteuttaminen tahdosta riippumattomassa hoidossa on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi, toisin kuin lakiluonnoksessa nyt on tehty.

Tilanteissa, joissa asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset parhaasta menettelytavasta eroavat, asiakkaan valinnanvapaus saattaa vaikeuttaa hoidon tai palvelun toteuttamista asiakkaan hyvinvointia parhaiten edistävällä tavalla. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lastensuojelussa, mielenterveyspalveluissa ja päihdepalveluissa, eivätkä ne ole luonnoksen sanamuodoilla ristiriidattomasti estettävissä.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluita?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Olennaista on, että asiakkaan tarpeita voidaan arvioida kokonaisuutena ja eri palveluja ja eri ammattilaisten osaamista voidaan joustavasti yhdistää. Tämä edellyttää sekä hoito- ja palvelukokonaisuuksien että tiedon integraatiota. Hoito- ja palvelukokonaisuudet tulee järjestää niin, että eri toimijoilla ja palveluntuottajilla on velvollisuus yhteistyöhön. Palvelujen koordinoituvastuu paljon palveluja tarvitsevilla tulee olla asiakkaan ensisijaisen palvelutarpeen mukaan määräytyvällä vastuuhenkilöllä. Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa.

Tiedon integraatio tulee mahdollistaa ja varmistaa, jotta asiakastieto liikkuu eri tuottajien välillä kansallisten rekistereiden ja yhteen toimivien tietojärjestelmien avulla. Tämä asettaa suuret vaatimukset sekä tietojärjestelmille että asiakas- ja potilastiedon rekistereille. Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.

Tavoite jää toteutumatta, mikäli eri sosiaali- ja terveystieteiden integrointi ja saumattomien palveluketjujen luominen eivät onnistu nimenomaan paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla.

5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menokehityksen hillitsemiseen. Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy paljon kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin.

Kustannusten kasvun hidastamisen ohella uudistuksella pyritään lisäämään palvelujen saatavuutta ja laatua. Näiden kaikkien tavoitteiden yhtäaikainen toteutuminen on epävarmaa. Monituottajuus ei paranna palvelujen integraatiota ja jos oletetaan, että integraatiolla olisi saavutettavissa merkittäviä kustannushyötyjä, nämä hyödyt voivat jäädä osittain toteutumatta.

Tuottavuushyötyjen saavuttaminen kilpailua lisäämällä edellyttää markkinoiden muodostumisen ja ohjaamisen onnistumista. Erityisiä riskejä tältä osin aiheuttavat maksuseteliin liittyvät säädökset, tuottajien mahdollisuus määrittää enimmäisasiaksmääränsä ja ohjata asiakkaansa hakeutumista esimerkiksi kohdennetulla markkinoinnilla sekä markkinoiden jakautumiseen liittyvät riskit suoran valinnanvapauden alkaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset, kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä tietojärjestelmien kustannukset tulevat olemaan huomattavat, ja ne vähentävät muiden kustannuksia hillitsevien toimien vaikutuksia.

Myös henkilökohtaiseen budjettiin liittyy huonosti toteutettuna kustannusten hallinnan riski. Asiakkaan palvelujen tarve ja sen mukaisten palvelujen kustannukset on kyettävä määrittämään riittävän tarkasti, jotta voidaan arvioida henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien vaihtoehtoisten palvelujen enimmäiskustannus. Myös henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien palvelujen vaikuttavuus pitää voida varmistaa, jotta asiakkaan palvelutarpeet ja sitä kautta kustannukset eivät nouse muissa palveluissa.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Erityisesti paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien onnistuneella hallitsemisella ja erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemisellä voidaan kustannusten kasvua hidastaa. Nämä edellyttävät vahvaa maakunnan järjestäjäroolia ja palvelukokonaisuuksien ohjaamista. Kustannusten kasvun hallintaan on parhaat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Terveystieteiden toimintamallien uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin.

6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastausvaihtoehto d (ei).

Maakuntalaki ja järjestämislaki takaavat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnan toimintaan. Järjestämistä ohjaa suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Oleellista on varmistaa, että järjestäjä on riittävän vahva ohjaamaan palvelukokonaisuuksia ja tuottajien toimintaa.

Maakunnan verotusoikeudella olisi mahdollista vahvistaa maakunnallista itsehallintoa ja kansanvaltaa. Julkisuusperiaatteen tulee myös toteu-

tua yhdenvertaisella tavalla kaikissa julkisesti rahoitettuja palveluja tuottavissa yhtiöissä omistuspohjasta riippumatta.

Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallituksiin on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.

7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus voi edistää prosessi-innovaatioita, joissa uudet markkinat ja yksityisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kattavammin palvelujen tuottamiseen kannustavat löytämään uusia asiakaslähtöisempiä, vaikuttavampia ja tuottavampia palvelumuotoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioihin kannustavia.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista.

8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siitä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin? Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suoran valinnan perustason palvelujen sisältö on lakiluonnoksessa yleisellä tasolla määritelty, ja se vastaa suunnilleen nykyisten terveyskeskusten tavanomaista avoterveydenhuoltoa lisättyinä joillakin sosiaalihuollon palveluilla. Esitysluonnoksessa käytetään terminologiaa, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta epätarkkaa ja lakiesityksessäkin osin määrittelemättä. Palvelujen sisältö on kyettävä määrittelemään niin selvästi, että järjestäjä ja kaikki palvelujen tuottajat ymmärtävät ne yksiselitteisesti ja samalla tavoin. Esitysluonnoksessa näin ei ole.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen sijoittuminen sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä on epäselvää ja tulee tarkentaa. Pykälässä

viitataan terveydenhuoltolain 13 §:ään, joka ei sisällä neuvolapalveluita. Toisaalta yksityiskohtaisissa perusteluissa terveysterveystoimintaa määritellään tavalla, joka voisi sisältää neuvolatoiminnan. Maakuntalain perusteluissa maakunnan tehtäväksi tarkoitettuja ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolapalvelut.

Laajennetun perustason palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelujen sisältö ja työnjako maakunnan liikelaitoksen kesken jää vielä perustason palvelujakin epäselvämmäksi. Laajennetun perustason palveluissa palvelukokonaisuudet ovat asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hallittavissa ja hahmotettavissa. Esimerkiksi nykyistä erikoissairaanhoidon palveluissa sekä suoran valinnan palveluissa että maakunnan liikelaitoksessa. Asiakkaan liikkuminen sote-keskuksen ja liikelaitoksen välillä jää epäselvästi ilmaistuksi. Esityksestä ei selviä, säilyykö esimerkiksi nykyistä vastaava lähetekäytäntö peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä, sillä esityksessä käytetään sanoja ohjaaminen ja hakeutuminen. Epäselväksi jää myös jatkohoitoon ohjaaminen maakunnan liikelaitoksesta takaisin sote-keskukseen.

Ohjaus ja neuvonta eivät aina ole asiakasprosessin ensimmäinen vaihe, vaan tarve ohjaukselle ja neuvonnalle voi syntyä myös vasta suurimpien palveluntarpeiden tultua hoidetuiksi. Erityisesti sosiaalihuollon palvelujen osalta vastuunjako perustuu vaikeasti määriteltävissä olevalle palvelujen tarpeen lyhytaikaisuudelle ja tilapäisyydelle.

15 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laajennettuun perustasaan kuuluvat muun muassa asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin mukaiset palvelut. Tilapäisen ja lyhytaikaisen palvelutarpeen määritelmä on epämääräinen, eivätkä useimmat sosiaalihuollon palvelutarpeet ole ratkaistavissa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti. Usein nämä palvelut alkavat lyhytaikaisina, mutta jatkuvat kuitenkin pitkäaikaisina. Asiakkaan näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista, että ensin annetaan lyhytaikaisia palveluita, joiden jälkeen asiakas lähetetään maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arviointiin, jossa todetaan pitkäaikaisempi palvelun tarve, ja palveluntuottaja vaihtuu.

Palvelujen jakaminen lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen palvelun tuottajien kesken ei ole perusteltua. Esimerkiksi kotipalvelu voi olla lyhytaikaista, mutta toistuvaa. Asumispalveluyksiköitä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista perustaa ainoastaan lyhytaikaisten asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalinen kuntoutus on pitkäaikaista, vaikka se voikin koostua useista erilaisista elementeistä, jotka vaihtuvat asiakkaan tarpeen mukaan.

Sote-keskusten sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä hyvin kapea-alaisiksi, koska ennen laajennetun perustason tilapäisten sosiaalipalvelujen siir-

tymistä sote-keskuksiin kaikki sosiaalityön palvelut ovat maakunnan liikelaitoksessa.

Luonnoksesta ei ole selkeästi luettavissa, minkälaisia julkisen vallan elementtejä on mahdollisesti ajateltu lainsäädännöllä vastuutettaviksi myös muille tuottajille kuin maakunnan liikelaitokselle. Tämä ratkaisee merkittävilta osin sen, onko palveluista irrotettavissa mielekkäitä ja asiakkaan kannalta toimivia kokonaisuuksia siirrettäviksi valinnanvapauden piiriin.

8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan olisi annettava asiakkaalle maksusetelin avulla mahdollisuus valita palvelun tuottaja suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvissa sellaisissa yksittäisissä toimenpiteissä ja palveluissa, jotka ovat palvelukokonaisuuden itsenäisiä osakokonaisuuksia. Samoin palvelun tuottaja voisi menetellä silloin, jos palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palveluihin kuuluvaa, asiakkaan tarpeen mukaista palvelua. Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkoehoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja. Näihin palveluihin sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi myöntää maksuseteli, vaikka suoran valinnan palvelun tuottaja tarjoaisi näitä palveluja myös omana tuotantonaan.

Termi ”palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus” on käytännöllä vieras, vaikka perusteluissa mainitaankin tästä esimerkkejä, kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Epäselväksi jää esimerkiksi se, voisivatko maakunnan omistamat sote-keskukset tukeutua maakunnan liikelaitoksen diagnostisiin tukipalveluihin.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskus voisi suppeimmillaan olla hyvinkin pieni, jopa virtuaalinen toimija, joka voisi hankkia käytännössä kaikki palvelut muilta tuottajilta. Lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka paljon sote-keskuksella itsellään täytyy vähintään olla omaa palvelutuotantoa.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista.

8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 2 momentin mukaan myös maksuseteliä käytettäessä suoran valinnan palvelun tuottajalla säilyisi kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Suoran valinnan palvelun tuottajalla vastuu maksusetelipalveluista voi joissakin tilanteissa olla ongelmallista silloin, kun asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman, että ensisijainen tuottaja voi tähän mitenkään vaikuttaa.

8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Asiakas voi vaikuttaa palveluntuottajan valintaan, ja valtaosa asiakkaita siihen kykenee. Kaikilla asiakkailla ei kuitenkaan välttämättä ole valmiuksia vertailla eri palveluntuottajia esimerkiksi palvelun sisällön ja laadun näkökulmista. Valintaa vaikeuttavat paitsi henkilökohtaiset valmiudet, myös käytettävissä olevien julkisten tietolähteiden puutteet, joita ei ehditä korjaamaan ennen valinnanvapauden alkamista. Valinnanvapausjärjestelmän käynnistyessä asiakkaat tarvitsevat monipuolista ja luotettavaa tietoa valintojensa tueksi. Luotettavan tiedon puuttuessa valintaa ohjaavat pääosin mielikuvat ja markkinointi.

9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valinnanmahdollisuus riippuu lähinnä maakuntien toimipisteiden määrästä ja sijainnista.

10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmista tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakassetelin käyttöönotto lisää asiakkaan valinnanvapautta ja on siinänsä kannatettava tapa tuottaa palveluja. Valinnanvapaus kohdistuu

asiakassetelitoiminnassa kuitenkin vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakasetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.

10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakunta joutuisi yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joihin maakunta haluaa asiakasseteliasiakkaita. Jos asiakas ei sen sijaan haluaisi käyttää asiakaseteliä, maakunnan liikelaitos joutuisi tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Nämä muut tavat olisivat todennäköisesti oma ei-yhtiömuotoinen toiminta, toisen maakunnan tuottama palvelu tai ostopalvelu.

Jos maakunta yhtiöittää omat asiakassetelipalvelunsa, ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakas voi kieltäytyä asiakasetelistä. Muussa tapauksessa maakunnalla tulisi olla yhtiöitetyn tuotannon lisäksi ei-yhtiöitettyä tuotantoa samasta palvelusta niille, jotka eivät halua lainkaan käyttää asiakaseteliä. Maakunnan pitäisi siis ylläpitää rinnakkain sekä yhtiöitettyä että ei-yhtiöitettyä tuotantoa samoja palveluja varten.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei lainkaan synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämismvastuun tosiasiallista toteuttamista.

10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

21 §:ssä määritellään asiakassetelillä annettavat palvelut yleisellä tasolla. Pykälän mukaan maakunnan on käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakaseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus.

Perusteluosassa asiakassetelipalveluiden riittävästä määrästä todetaan, että maakunta päättäisi tarkemmin, missä palveluissa asiakasse-

teli otetaan käyttöön. Maakunnan tulisi varmistaa asiakkaan valinnanvapaus asiakassetelin avulla niissä muissa kuin suoran valinnan palveluissa, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11 §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n mukaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Perusteluista ei selviä, mihin 15 prosentin alaraja perustuu. On oletettavaa, että tavoitteena on varmistaa merkittävä asiakkaan valinnanvapauden lisääminen kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelillä tarjottavilla palveluilla voi olla heikentävä vaikutus maakunnan liikelaitoksen henkilöstön riittävyyteen ja palveluiden saatavuuteen. Maakunnalla olisi mahdollisuus päättää asiakassetelillä tarjottavien ei-kiireellisten palvelujen ja muiden soveltuvien erityistason palvelujen laajuus ja sisältö 15 % minimivaatimuksen puitteissa. Mikäli maakunnan liikelaitos pyrkii tuottamaan myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja, olisi sen perustettava yhtiöittämisvelvollisuuden mukaisesti yhtiö tai yhtiöitä näiden palveluiden tuottamiseksi. Tämän seurauksena jo nykyiset haasteet eräiden ammattiryhmien, kuten joidenkin erityisalojen lääkäreiden saatavuudesta tulevat kasvamaan, millä tulisi olemaan seurauksia myös maakunnan liikelaitoksen tuottamien palveluiden saatavuuteen. On epäselvää, voisivatko sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset työskennellä halutessaan sekä maakunnan liikelaitoksen että maakunnan yhtiöiden palveluksessa.

11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

On kuitenkin asiakkaita, joiden kyky hallinnoida omaa henkilökohtaista budjettiaan on alentunut, eikä ole varmaa, kyettäisiinkö asiakas- ja potilaslakien muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetulla tuetulla päätöksentekojärjestelmällä tätä ongelmaa hallitsemaan.

12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemi-

sesta (tuettu päätöksenteko). Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Ovatko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Palvelujen järjestäjän ja tuottajan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ohjaukseen ja neuvontaan. On erittäin epätodennäköistä, että maallikolla olisi ammattilaista paremmat valmiudet saada asiakas ymmärtämään palvelujen valitsemiseen liittyvät seikat. Asiakkaalla on jo nyt mahdollisuus valtuuttaa toinen henkilö toimimaan puolestaan, ja läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia tukihenkilöinä ilman ehdotettua uutta sääntelyä, joka vaikuttaa tarpeettomalta ja keinotekoiselta. Ehdotettujen tukihenkilöiden vastuu valinnoista on epämääräinen.

Perusteluiden mukaan päätöksenteossa tukemista koskevat säännökset soveltuisivat ensisijaisesti, mutta ei yksinomaan, lääketieteellisistä hoito- ja tutkimustoimenpiteistä päättämiseen ja muuhun tosiasialliseen hallintotoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän laatuinen neuvonta- ja tukitoiminta on luonnollinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtävää, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda rinnalle lakisääteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa tuetun päätöksenteon järjestelmää.

Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta on tärkeää palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on vaikeuksia asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä. Tämä tulisi toteuttaa vahvalla maakunnallisella ohjaus- ja neuvontarakenteella eikä luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Asiakkaan palveluohjaus ja neuvonta on syytä vastuuttaa keskitetysti maakunnalle erityisesti niiltä osin, kun asiakas tarvitsee useampaa kuin yhtä palvelua koskevaa ohjausta. Sosiaalihuoltolain mukaan erityisen tuen tarpeessa oleville tulee nimetä vastuutyöntekijä.

Tuetun päätöksenteon malli ei ehdotetun kaltaisena takaa laaja-alaisissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaalle soveltuvien palvelukokonaisuuksien toteutumista ja yhteensovittamista. Myös tiedonkulku eri toimijoiden välillä on epäonnistuessaan yhteensovittamisen esteenä. Palvelujen yhteensovittaminen on haasteellista, mikäli maakunnalla ei ole riittäviä keinoja ohjata palveluntuottajia yksittäisen asiakkaan asiassa.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin)

31 §:n 1 momentissa todetaan muun muassa, että: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet voidaan ottaa vaatimuksissa huomioon”. Teksti pitäisi muuttaa muotoon: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet tulee ottaa vaatimuksissa huomioon.”

31 §:ssä on myös maininta mahdollisesta tuottajien akkreditoinnista, mutta sitä ei kuvata lakiluonnoksessa tarkemmin. Yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee: ”Pykälän 2 momentin perusteella maakunta voisi päättää, että suoran valinnan palvelujen tuottajien, sosiaali- ja terveyskeskusten ja suunhoidon yksiköiden, on hankittava akkreditointi. Akkreditointi olisi tällöin edellytyksenä suoran valinnan palvelujen tuottajaksi hyväksymiselle. Akkreditoinnissa olisi noudatettava yhdenmukaisia kriteerejä koko maassa. Kriteerien tarkempi määrittely selvitetään jatkovalmistelussa.” Kriteerien tarkempi määrittely on oltava käytettävissä ennen kuin suoran valinnan palveluntuottajien ilmoittautuminen alkaa.

13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 36 §:ssä säädettäisiin maakunnan ja suoran valinnan palvelun tuottajan välisestä sopimuksesta. Lainkohdan mukaan ”ennen kuin palvelun tuottaja aloittaa maakunnan hyväksymien suoran valinnan palvelujen tuottamisen palvelun tuottajan ja maakunnan on tehtävä sopimus palvelutuotannon aloittamisesta ja palvelujen toteuttamiseen liittyvistä asioista”.

36 §:n mukaan sopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

- 1) milloin palvelujen tuottaminen aloitetaan;
- 2) sopimuksen kesto, jos se ei ole toistaiseksi voimassa oleva;
- 3) miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
- 4) miten palvelun tuottaja toimittaa maakunnalle toiminnan seurannan edellyttämät tiedot;

5) miten tuottaja toteuttaa maakunnan palvelustrategiaan ja palvelulu-paukseen sekä asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin ja palveluketjuihin samoin kuin palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja; ja

6) korvaukset ja niiden perusteet.

Koulutusta ja tutkimusta ei nyt lakiluonnoksessa mainita. Maakunnan ja palveluntuottajien välisiä sopimuksia koskevan pykälän 36 § omaksi alakohdaksi tulisi lisätä: x) miten palvelun tuottaja osallistuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan. Edellinen on merkittävä kysymys myös tuottajien välisen kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.

Maakunta ja palvelun tuottaja voivat sopia myös muista kuin 1 momentissa säädetyistä asioista, jotka koskevat palvelujen tuottamista.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sopimusmenettelyssä ei voida sopia asioista, joista maakunnan on tehtävä 31 §:n mukainen hallintopäätös. Sopia ei voi myöskään asioista, jotka rajoittaisivat asiakkaiden oikeuksia tai jotka muutoinkaan eivät ole sopimusvapauden piirissä.

Lakiluonnoksen 38 §:n 3 momentin mukaan ”maakunta voi päätöksellään muuttaa 36 §:ssä tarkoitettua sopimusta sekä suoran valinnan palveluista maksamiensa korvausten määrää ja perusteita siltä osin kuin laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa tai valtioneuvoston päätöksessä ei säädetä toisin”. Lainkohta vaikuttaa antavan maakunnalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti. Vaikka 38 §:n 3 momentissa on asetettu maakunnalle velvollisuus muutoksen ”siirtymäaika määritellessään ottaa huomioon muutoksen laatu sekä vaikutukset palvelun tuottajille ja asiakkaille” ja 38 §:n 4 momentin mukaan palvelun tuottajalla on oikeus irtisanoa sopimus muutosten johdosta noudat-taen 39 §:n 1 momentissa säädettyä irtisanomisen määräaika (kuusi kuukautta), jonka aikana noudatetaan niitä ehtoja, jotka olivat voimassa ennen muutosta, voidaan muutosmahdollisuutta pitää sopimusvapautta rajoittavana ja sopimusoikeudellisesta näkökulmasta arvioiden epä-tavallisena ehtona. Sopimukseen voidaan ottaa riittävät ehdot muutostilanteiden ja maksuperusteiden muutosten käsittelystä, jolloin toiselle osapuolelle ei ole tarvetta jättää muilta osin yksipuolista muutosoikeut-ta.

Lakiluonnoksen 38 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä sopimus jokaisen maakunnan kanssa, jonka alu-eella palvelun tuottajalla on sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö. Suoran valinnan palvelun tuottajalla ei ole velvollisuutta tuottaa muita palveluja, kuin joiden tuottamiseen se on sitoutunut kunkin maa-kunnan kanssa tekemässään sopimuksessa. Pykälän 2 momentin mu-

kaan ”Jollei järjestämisvastuussa oleva maakunta ole tehnyt sopimusta asiakkaan valitseman suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa, noudatetaan sopimusta, jonka palvelun tuottaja on tehnyt sen maakunnan kanssa, jonka alueella asiakkaan valitsema sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö toimii”.

Muotoilu on ongelmallinen järjestämisvastuussa olevan maakunnan kannalta. Lainkohdan sanamuodon mukaan maakunta olisi sidottu kahden muun oikeushenkilön väliseen sopimukseen ja sen ehtoihin palvelun tuottamisesta.

39 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa tai purkaa sopimus. Maakunnalla ei ymmärrettävästi ole vapaata irtisanomisoikeutta, kuten palvelun tuottajalla. Pykälän mukaan ”maakunta voi tuottajaa kuultuaan irtisanoa sopimuksen, jos palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteitaan tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja eikä ole korjannut havaittuja puutteita maakunnan asettamassa määräajassa”. Kohdassa esitetty vaatimus lakisääteisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen ”toistuvuudesta” vaikuttaa ongelmalliselta. Sopimuksen päättämisharkinta pitäisi liittää rikkomuksen vakavuuteen ja mahdollistaa päättäminen myös yksittäisen velvoitelaiminlyönnin tapauksessa, jos laiminlyönti on olennainen. Tällöin voidaan olla myös lähellä purkukynnystä. Lisäksi tietyissä tilanteissa irtisanomisajan vähimmäiskesto voi osoittautua liian pitkäksi.

Maakunnalle pitäisi mahdollistaa sopimuksen päättäminen välittömästi, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei maakunnan voida kohtuudella odottaa noudattavan kohdassa mainittu irtisanomisajan vähimmäisaikaa. Vaihtoehtoisesti olennainen sopimusrikkomus voitaisiin päättämisperusteena lisätä purkuoikeutta koskevaan 3 momenttiin. Kyseisen momentin mukaan ”maakunta voi purkaa sopimuksen jos palvelun tuottaja ei ole enää palveluntuottajarekisterissä, valvontaviranomainen on kieltänyt tuottajan toiminnan, tuottaja on mennyt konkurssiin taikka asiakas- tai potilasturvallisuus on vakavasti vaarantunut”. Purkumahdollisuutta ei ilmeisesti irtisanomisoikeutta koskevan kohdan muotoilusta johtuen ole liitetty laiminlyöntitilanteisiin, paitsi välillisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantamisen seurauksena. Maakunnalla tulisi joka tapauksessa olla mahdollisuus päättää sopimus määräaikoja noudattamatta, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei määräaikaa voida kohtuudella edellyttää noudatettavan.

Lisäksi on syytä yleisesti huomioida, että lakiluonnoksen 13 luvussa asetetut muun muassa sopimuksen päättämisen perusteita ja määräaikoja koskevat määräykset osaltaan kaventavat osapuolten sopimusvapautta. Maakunnalla ei tule olla mahdollisuutta perustelemattomaan irtisanomiseen asemastaan johtuen, mutta muilta osin olisi harkittava,

kuinka perusteltuja määräykset ovat ja mikä voidaan jättää osapuolten keskenään sovittavaksi.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä säädetään maakunnan yhtiöittämisvelvoitteesta. Pykäläluonnoksen mukaan ”Maakunnan liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Maakunta voi kuitenkin perustaa omistamansa yhtiön tai yhteisön edellä tarkoitettujen palvelujen tuottamiseksi (yhtiöittämisvelvollisuus).”

Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, kuinka huolehditaan siitä, että maakunnan yhtiö pystyy toimimaan markkinoilla ja että vastaavasti maakunnan yhtiö ei saa kilpailuetua suhteessa muihin toimijoihin ja millä tavoin valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskeva lainsäädäntö on muuten otettu huomioon? Käytännössä malliin voi liittyä muun muassa seuraavia ongelmia:

- Maakunnan yhtiö tai vastaava julkisesti omistettu yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n mukaisena hankintayksikkönä. Lakiehdotuksen 8. luvun yksityiskohtaisten perustelujen nojalla on pääteltävissä, ettei suoran valinnan palvelun tuottajalla ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintojaan (kuten 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiset palveluhankinnat toiselta palvelun tuottajalta), jotka kuitenkin rahoitetaan sopimukseen perustuvalla korvauksella ja joista palvelun tuottajalla on 45 §:n mukainen velvollisuus toiminnan taloudelliseen eriyttämiseen. Markkinatoimijoiden voidaan mahdollisesti katsoa olevan eri asemassa jo sillä perusteella, että hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee vain osaa toimijoista.

- Jos täysi-ikäinen asiakas ei tee tai ei kykene tekemään itse palvelun tuottajan valintaa, viime kädessä maakunnan on osoitettava asiakkaalle palvelun tuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla on tietyissä tilanteissa valta osoittaa asiakkaat ja potilaat suoran valinnan palvelun tuottajien vastuulle. Jos maakunta on perustanut yhtiön tuottamaan suoran valinnan palveluja tai maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja, kuinka varmistutaan siitä, että maakunnan yhtiö ei saa etua asiakkaita osoitettaessa.

- 42 §:n 5 momentin mukaan jos asiakkaalla ilmenee tarvetta muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin, kuin suoran valinnan palvelun

tuottajan vastuulla oleviin palveluihin, palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen. Lisäksi palvelun tuottaja voi ohjata asiakkaan muihin tarvittaviin maakunnan, kunnan tai muiden tahojen järjestämiin palveluihin. Kuinka varmistetaan, ettei maakunta lopulta joudu ohjaamaan laajan tarpeen asiakkaita omistamiinsa yksiköihin? Maakunta ei voi valtiontukisäännöksiä noudattamatta tukea markkinoilla toimivaa yksikköään. Kuinka varmistetaan, että maakunnan yhtiö kykenee toimimaan markkinoilla, jos se joutuu esimerkiksi ylläpitämään muita toimijoita laajempaa palveluvalikoimaa?

42 §:n 1 momentissa todetaan, että ”suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon tai suun terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tai molempien palvelukokonaisuuksien tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla”.

42 §:n 2 momentin mukaan ”palvelun tuottajan on ilmoitettava palvelun tuottamista koskevista olennaisista muutoksista maakunnalle vähintään kaksi kuukautta ennen muutosta sekä vähäisemmistä muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosta”.

Molemmat lainkohdat koskevat ainakin osin asioita, joista on 35 §:n mukaan sovittava osapuolten välisellä sopimuksella. On osin epäselvää, kaventavatko kohdat osapuolten sopimusvapautta ja millainen merkitys lainkohdilla on suhteessa sopimukseen? Lisäksi 42 §:n 2 momentin sanamuodosta saa käsityksen, että palvelun tuottajalla olisi yksipuolinen oikeus tehdä palvelun tuottamista koskevia olennaisia muutoksia ilmoittamalla muutoksista etukäteen.

42 §:n 3 momentin mukaan ”suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla”. Kun kunnat eivät ole sopimuksen osapuolia kuinka varmistetaan, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät velvoitteet ja mahdolliset alueelliset erot huomioidaan palvelun tuottajan ja maakunnan välisessä sopimuksessa?

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

51 §:n 2 momentin mukaan maakunnan tulee kohdentaa suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasta vähintään 4/5 osuus kiinteällä korvauksella maksettavaksi.

Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee lähökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita. Kapitaatorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valinnan, koska tuottajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä, joiden sairastumisriski on pieni.

Suun terveydenhuollossa kiinteä maksu ei ole riittävä, mikäli sen pohjana on nykyisen julkisen tuen yhteismäärä (julkisen hoidon kustannukset ja yksityisen hoidon Kela-korvaukset). Asiakkaan omavastuuosuus suun terveydenhuollossa on jo nyt suuri muihin palveluihin verrattuna. Kiinteän korvauksen tulee olla niin suuri, että omavastuuosuus voi olla kohtuullinen eikä estä tarpeenmukaiseen hoitoon hakeutumista.

15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sääntely on yleisluontoista, eikä siitä ole arvioitavissa millaiseksi korvausjärjestelmä käytännössä muodostuisi. On kannatettavaa, että maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet. Eriyisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Siirtymäsäännökset ovat lakiluonnoksessa 72 §:ssä, ei 71 §:ssä. 72 §:n mukaan maakunnan on siirrettävä 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut perustasoon kuuluvat sekä 15 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut laajennettuun perustasoon kuuluvat suoran valinnan palvelut

sosiaali- ja terveyskeskusten tuotantovastuulle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2021. Samoin on todettu suunhoidon suoran valinnan palveluista. Valmistelutyötä ohjanneet ministeriöt ovat kuitenkin useita kertoja tuoneet julkisesti esille, että asiakkaat voisivat alkaa tehdä valintoja suoran valinnan palvelujen tuottajia ja suunhoidon palvelujen tuottajia koskien jo syksyllä 2018 niin, että valinnat toteutuisivat jo 1.1.2019 alkaen.

Jos maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelut yhtiötetään myöhemmin (pisimmillään kaksi vuotta sen jälkeen) kuin suora valinta on tehty mahdolliseksi, on markkina jo muodostunut. Näin ollen markkinoilla jo olemassa olevat yhtiöt saisivat merkittävän kilpailuedun. Tämä heikentäisi merkittävästi maakunnan yhtiöiden asemaa kilpailussa.

Eriaikaisuus aiheuttaisi myös merkittävän kustannusten nousun riskin. Jos asiakkaat siirtyvät merkittävässä määrin muille kuin maakuntien tuottajille, eivät maakuntien tuottajat kykene sopeuttamaan omaa toimintaansa riittävän nopeasti osana maakunnan liikelaitosta, vaan syntyy kaksinkertaisia kustannuksia. Myös kilpailuneutraliteetin näkökulmasta eriaikaisuus on ongelmallista.

17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset.

18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat jo olemassa. Ne ovat tosin alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille jo ennen uutta lainsäädäntöä, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapauden että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat tosin jo alkaneet keskittyä

harvemmillle ja suuremmille tuottajille, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Mahdollisuus olla itse aktiivinen, osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa voimaannuttaa ja parantaa palveluihin sitoutumista. Parhaimmillaan edistetään oma- ja itsehoitoa ja hoidon jatkuvuutta. Mahdollisuus valita nimenomaan asiakkaan itse kokemiin tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja parantane hoidon vaikuttavuutta. Asiakkaalla on kuitenkin oltava valintojen pohjaksi luotettavasti vertailtavaa tietoa ja kyky käyttää tätä tietoa.

Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä.

20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suun terveydenhuoltoon pätevät pääosin samat periaatteet kuin muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lähtökohtana tulee olla asiakkaan hoidon tarve ja kokonaisvaltainen ongelman ratkaisu. Myös suun terveydenhuollon näkökulmasta valinnanvapauden toteutuminen edellyttää nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Erityisesti suun terveydenhuollossa, jonka on suunniteltu valtaosin olevan suoran valinnanvapauden piirissä, tulee varmistaa että ennaltaehkäisy ja sosiaali- ja terveystalouden integraatio toteutuvat asiakasryhmissä, jotka niistä eniten hyötyvät. Näitä ryhmiä ovat muun muassa lapset ja nuoret sekä paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Myös rahoituksen tulee tukea integraatiota, jotta useat eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voivat yhdessä työskennellä asiakkaan parhaaksi.

Neuvolapalveluun kuuluvan hammashoidon tulee olla samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa muiden neuvolapalvelujen kanssa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon tulee kuulua tutkimusten ja hoidon lisäksi terveyden edistäminen, koska ne toteutetaan yhtenä kokonaisuutena usein samalla käynnillä eri ammattilaisten yhteisenä työnä. Varsinainen ammattihenkilöiden tekemä terveydenedistämistyö on kiinteä osa muuta suun terveydenhuollon päivittäistä palvelua eikä sitä voida erottaa erilliseksi toiminnaksi.

Sujuvat palveluketjut ja selkeä työnjako suoran valinnan palvelujen ja maakunnan liikelaitoksen erityispalvelujen välillä tulee varmistaa myös suun terveydenhuollossa. Kansallisesti tulee määritellä, minkä tasoi- seen hammashoidon tarpeen hoitamiseen suoran valinnan palveluissa pitää varautua, ja missä tilanteissa asiakasta on tarkoituksenmukaista hoitaa maakunnan liikelaitoksessa paljon palveluja tarvitsevana. Esi- merkkinä voidaan esittää, kuuluuko esimerkiksi lapsen oikomishoidon tarve maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä hoidettavaksi.

Taloudellisten kannustimien on edistettävä järkevää hoitoa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat terveyttä ja toimintakykyä edistävästi eivätkä kannusta tarpeettomaan hoitoon. Kiinteän korvauksen lisäksi maksettavan osuuden määräyty- misen tulee perustua yksittäistä toimenpidettä suurempiin hoito- ja pal- velukokonaisuuksiin.

On huolehdittava siitä, etteivät suun terveydenhuollon asiakasmaksut nouse niin korkeiksi, että ne ovat esteenä hoitoon hakeutumiselle tai hoidon jatkuvuudelle. Liian suuri omavastuu maksuissa voi kasvattaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Kouluttamiseen liittyvien veloitteiden tulee koskea kaikkia palvelun- tuottajia omistuspohjasta riippumatta.

21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oi- kein ja riittävästi?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Vaikutusarviointia vaikeuttaa olennaisesti tutkimustiedon puute, eikä kansainvälisestääkään tutkimuskirjallisuudesta ole juuri apua, koska vastaavanlaista uudistusta ei ole missään tehty. Jos käyn- nissä olevien tai käynnistyvien kokeilujen tulokset olisivat olleet käytet- tävissä, olisi ollut mahdollisuus luotettavampaan vaikutusarviointiin. Lii- an moni asia on lainsäädännössä edelleen epäselvä, ja toimenpano riippuu liikaa maakuntakohtaisista toteutuksista.

22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaation- ne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Uudistus edellyttää selkeää järjestäjän ja tuottajan roolien ja toimijoiden eriyttämistä, mikä edellyttää uudenlaista osaamista ja toimintatapoja. Uudistus voi parhaimmillaan selkiyttää eri toimijoiden rooleja ja keski- näisiä suhteita. Erityisenä haasteena on turvata hoito- ja palvelukoko- naisuuksien eheys ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saumaton integraa- tio niillä asiakkailta ja niissä palveluissa, joissa siitä on hyötyä. Tuotta-

jien määrän lisääntyminen muodostaa myös lisähaasteen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntaan jäävien toimintojen yhteensovittamiselle.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on jo ennakoanut lainsäädäntöjen muutoksia ja aloittanut palvelujen radikaalin uudistamisen niin, että palvelujen saatavuus ja asiakaskokemus, tuottavuus, vaikuttavuus ja henkilöstökokemus paranevat. Helsingin palveluissa toteutetaan todellista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota monialaisissa tiimeissä, joita on erikseen satunnaisesti palveluja tarvitseville ja erikseen paljon palveluja tarvitseville asiakkaille ja asiakasryhmille. Palveluja keskitetään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin, perhekeskuksiin ja monipuolisiin palvelukeskuksiin. Palvelujen aukioloaikoja on alettu laajentaa, ja digitalisaatiota toteutetaan vauhdilla. Toiminta tulee olemaan kilpailukykyistä jatkossakin.

Helsingissä on varauduttu järjestelmään palveluja uudelleen sen mukaisesti, mitkä palvelut määritellään suoran valinnan palveluja tuottavien yhtiöiden vastuulle ja mitkä siirtyvät maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Helsingissä nähdään edellä kuvatut uudistamisen periaatteet tärkeiksi ja ne pyritään turvaamaan myös kansallisen uudistuksen jälkeen.

23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lausuntoluonnoksen keskeneräisyys ja lainvalmistelun eriaikaisuus muun muassa maakunta- ja järjestämislakilainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Lisäksi lausunnolla olevan mallin käytännön toimeenpano on monelta osin vielä vaikeasti hahmotettavissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten muutosten ja ongelmien, kuten segregaaion hallintaa erityisesti pääkaupunkiseudulla

Lain toisessa pykälässä on määritelty lakiluonnoksen keskeisiä termejä. Lain sanamuodot eivät saa toimia esteenä esimerkiksi sähköisten palveluiden tai esimerkiksi keinoälyä hyödyntävien palvelumallien kehittämiselle, jolloin esimerkiksi toimipiste-termin käyttö ei kaikissa yhteyk-

sissä ole perusteltua. Samoin palveluiden antaminen ei voi määritelmätasolla liittyä yksinomaan työntekijälähtöiseen ajatteluun.

Lain 10 luvun 65 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Kyseisessä säännöksessä ei ole otettu lainkaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa yleistä tietosuoja-asetusta (2016/679), vaikka kyseinen asetus on tullut voimaan jo toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa 25.5.2018 lukien.

Asiakas- ja potilastietojen osalta kyse on yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaiseen erityiseen henkilötietoryhmään kuuluvan tiedon käsittelystä.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdan mukaan ennen kuin ryhdytään laajamittaiseen käsittelyyn, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin, on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksesta henkilötietojen suojalle.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittely valtakunnallisessa tietojärjestelmäpalvelussa ja maakunnallisessa asiakas- ja potilastietorekisterissä aiheuttaa erittäin korkean riskin luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojalle. Tätä riskiä ei voida hallita ainoastaan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitulla asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöi-keushallinnalla.

Ennen kuin lailla säädetään asiakas- ja potilastietojen käsittelystä maakunnallisissa ja valtakunnallisissa tietojärjestelmissä, tulisi tehdä tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuojaa koskeva vaikutusten arviointi, jotta voidaan taata asiakkaiden ja potilaisen yksityisyyden suoja sekä mahdollisuudet vaikuttaa itseään koskevien arkaluonteisten tietojen käsittelyyn riittävällä tasolla.

Maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasiakirjoille. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen tapahtuu lainsäädännön palveluntuottajille määrittämien kriteerien, kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden ja maakunnan palvelujen tuottajien kanssa tekemien sopimusten kautta. Lakiluonnoksesta ei suoraan käy ilmi, miten maakunta käytännössä ohjaa palvelujen tuottajia tietojärjestelmäasioissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapautteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monilta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat

saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisten ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä.

24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suoran valinnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin pääsyn nopeutuminen voi ehkäistä ongelmien kasautumista ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan sijoittuminen osaksi suoran valinnan palvelua voi mahdollistaa ohjaamisen myös esimerkiksi järjestöjen vertaistuen ja matalan kynnyksen osallistavan toiminnan piiriin.

Perheiden elämäntilanteiden kokonaisvaltaista huomioimista saattaa vaikeuttaa se, että perheet eivät välttämättä hakeudu saman palveluntuottajan palveluihin esimerkiksi välttääkseen perheen tilanteen paljastumista viranomaiselle.

Riskinä on, että jos asiakkaan (ja hänen perheensä) kokonaisterveyden ja -hyvinvoinnin edistämistä ei kyetä ottamaan muutoksessa vahvasti huomioon, saatetaan mallilla parantaa lähinnä niiden terveyttä ja hyvinvointia, jotka jo nyt ovat paremmassa asemassa. Vaikutukset terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, kansantautien riskitekijöihin sekä terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin riippuvat siitä, missä määrin maakunnat kykenevät ohjaamaan tuottajia ja velvoittamaan ne yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on ongelmallista, jos lisääntyvä käyttö suuntautuu sellaisiin ongelmiin, jotka eivät välttämättä edes edellyttäisi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen vastaan-

tolla käyntiä. Tämä on erityisen ongelmallista, jos samaan aikaan esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoito kärsii tai moniongelmaisten henkilöiden tunnistaminen ja palveluihin ohjaus heikentyy.

Käsittely

28.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen ja sosiaalihuollon johtava asiantuntija Anna-Kaisa Tukiala olivat kutsuttuina asiantuntijoina kokouksessa läsnä tämän asian käsittelyssä.

Kokouksessa esitettiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Tehdään kysymyksen 23 (Muut vapaa-muotoiset huomioid hallituksen esitysluonnoksesta) vastaukseen seuraava lisäys: "Lautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapautteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monilta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisten ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Lautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään kysymyksen 13b vastauksen perusteluihin seuraava kohta: "Koulutusta ja tutkimusta ei nyt lakiluonnoksessa mainita. Maakunnan ja palveluntuottajien välisiä sopimuksia koskevan pykälän 36§ omaksi alakohdaksi tulisi lisätä:

x) miten palvelun tuottaja osallistuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan

koulutus- ja tutkimustoimintaan.

Edellinen on merkittävä kysymys myös tuottajien välisen kilpailuneutraliteetin näkökulmasta."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 2 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään koko lausunnon viimeiseksi lauseeksi: "Vahva ja osaava maakuntajärjestäjä voi toiminnallaan ohjata ja kannustaa tuottajia terveyden ja hyvinvoinnin kannalta vaikuttavaan toimintaan, jolloin edellä mainitut riskit eivät toteudu."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään kysymyksen 2 vastauksen perusteluihin ensimmäisen kappaleen jälkeen: "Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain."

Kannattaja: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 4 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Jukka Ihanus: Lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen: "Palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta uudistuksen onnistuminen edellyttää, että maakunnalla on riittävää järjestämis- ja sopimusosaamista. Uudistuksen kireä aikataulu vaikeuttaa tämän kriittisen osaamisen kerryttämistä."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 5 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 1 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveystaloutta eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyt-

tä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalamiksi."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 7:

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään kysymyksen 1 perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 8:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 2 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään perustelutekstin ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arvioiminen on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 9:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 4 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään vastauksen perustelun ensimmäisen kappaleen loppuun: "Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa."

06.03.2017

Kj/1

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 10:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 4 vastauksen perustelujen toisen kappaleen viimeinen virke muotoon: ”Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakas-suunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 6 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään vastauksen perustelun loppuun seuraava kohta: ”Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallituksiin on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 12:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 8b vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 13:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 8d vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 14:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10a vastausvaihtoehdot muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: ”Prosenttiosuuteen perustuva vaatimus asiakassetelin käytölle ei ole tarkoituksenmukainen. Jos asiakaseteleitä päädytään käyttämään, niiden piiriin pitäisi ulottaa vain sellaiset palvelut, joissa markkinamekanismin hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Lisäksi on huolehdittava, ettei omavastuu estä pienituloisimpia käyttämästä asiakasseteliä.

Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asia-

06.03.2017

Kj/1

kassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakas-
telillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 15:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10b vastausvaihtoeh-
to muotoon c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 16:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10c vastausvaihtoeh-
to muotoon c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 17:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 15a vastausvaihtoeh-
to muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelun toinen
kappale seuraavaan muotoon: ”Tuottajille maksettavien korvausten pe-
rusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtä-
vä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi.
Kapitaatiomalli hillitsee lähtökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kui-
tenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa
listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille lii-
kaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta pe-
rustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa
palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia
ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi
synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka
heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 18:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 17 vastausvaihtoehdoksi
c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: ”Kuten
lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset
mahdollisuudet toteuttaa järjestämistä vastuuta ovat rajalliset.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 19:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksiin 18a ja 18b vastausvai-
toehdoiksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

06.03.2017

Kj/1

Vastaehdotus 20:

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään kysymyksen 19 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava kohta: "Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 21:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 20 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 22:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 23:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen viimeiseen kappaleeseen seuraavasti: "Terveystieteiden tutkimusten uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 24:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 15a vastauksen perustelujen toiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kapitaattorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valinnan, koska tuottajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä, joiden sairastumisriski on pieni."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Maija Anttila): Tehdään kysymyksen 23 (Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnok-

06.03.2017

Kj/1

sesta) vastaukseen seuraava lisäys: "Lautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapauteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monilta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisen ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Lautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Sami Heistaro): Lisätään koko lausunnon viimeiseksi lauseeksi: "Vahva ja osaava maakuntajärjestäjä voi toiminnallaan ohjata ja kannustaa tuottajia terveyden ja hyvinvoinnin kannalta vaikuttavaan toimintaan, jolloin edellä mainitut riskit eivät toteudu."

06.03.2017

Kj/1

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Tyhjä: 1

Nelli Nurminen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (tyhjää 1). Puheenjohtaja Maija Anttilan ääni ratkaisi.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 1 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveystaloutta eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalammiksi."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

06.03.2017

Kj/1

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään kysymyksen 1 perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 2 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään perustelutekstin ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arvioiminen on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja."

06.03.2017

Kj/1

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 4 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään vastauksen perustelun ensimmäisen kappaleen loppuun: ”Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa.”

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 4 vastauksen perustelujen toisen kappaleen viimeinen virke muotoon: ”Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.”

06.03.2017

Kj/1

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 6 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään vastauksen perustelun loppuun seuraava kohta: ”Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallituksiin on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.”

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävät mielipiteet.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 8b vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

06.03.2017

Kj/1

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 8d vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10a vastausvaihtoehdotus muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: ”Prosenttiosuuteen perustuva vaatimus asiakassetelin käytölle ei ole tarkoituksenmukainen. Jos asiakasseteliä päädytään käyttämään, niiden piiriin pitäisi ulottaa vain sellaiset palvelut, joissa markkinamekanismin hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Lisäksi on huolehdittava, ettei omavastuu estä pienituloisimpia käyttämästä asiakasseteliä.

Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa vain yhtiömuotoi-

siin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitsee asiakas ylipäänsä asiakasetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.”

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 5

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Gunvor Brettschneider

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 5 (tyhjää 1).

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 15 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10b vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 16 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10c vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

06.03.2017

Kj/1

Jaa-äännet: 9

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Laura Nordström, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Nelli Nurminen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 17 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 15a vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelun toinen kappale seuraavaan muotoon: "Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee lähtökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

15 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 17 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: "Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5. Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävät mielipiteet.

16 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 19 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymykseen 18a ja 18b vastausvaihtoehdoiksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

06.03.2017

Kj/1

17 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 20 (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään kysymyksen 19 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava kohta: ”Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä.”

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

18 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 21 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 20 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

19 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 22 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään

06.03.2017

Kj/1

kysymyksen 5 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin."

Jaa-äännet: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1
Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

20 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 23 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen viimeiseen kappaleeseen seuraavasti: "Terveystieteiden toimintamallien uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

21 äänestys

06.03.2017

Kj/1

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 24 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään kysymyksen 15a vastauksen perustelujen toiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kapitaatorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valinnan, koska tuottajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä, joiden sairastumisriski on pieni."

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Tuomas Tuure

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

Asiassa jätettiin seuraavat eriävät mielipiteet:

Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät eriävät mielipiteet äänestyksien 8 ja 15 tuloksista.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

06.03.2017

Kj/2

§ 219

V 15.3.2017, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- myöntää Ursula Johanssonille eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta ja
- valita Suvi Erikssonin käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ursula Johansson eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 13.2.2013 (36 §) Ursula Johanssonin käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudek-

06.03.2017

Kj/2

si. Ursula Johansson pyytää 16.10.2016 eroa kärjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta.

Kärjäoikeuslain (581/1993) mukaan valtuusto valitsee kärjäoikeuden lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Kärjäoikeuden lautamiehestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Kärjäoikeuden lautamieheksi valittavan tulee täyttää kärjäoikeuslain (581/1993) 6 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Ursula Johansson eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin kärjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 18.01.2017 § 6

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Kj/2

- myöntää Kirsi Kalliolle eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamus-
toimesta ja
- valita Cyril Sjöströmin käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2017
toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian
osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 09.01.2017 § 4

HEL 2016-002992 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- myöntää Kirsi Kalliolle eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamus-
toimesta ja
- valita Cyril Sjöströmin käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2017
toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian
osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

§ 220

**V 15.3.2017, Vuokrauserusteet neljälle Länsisataman Jätkäsaaren
asuinkerrostalotontille (tontit 20070/2, 20828/2-3 ja 7)**

HEL 2017-000272 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12270 merkityn ohjeellisen asuntotontin (AK) 20070/2, asemakaavan muutokseen nro 12331 merkityt ohjeelliset asuntotontit (AK) 20828/2-3 ja asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvan asuntotontin (AK) 20828/7 tai edellä mainituista tonteista vastaisuudessa muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa.

2

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Tämän jälkeen valtion tukeman asuntotuotannon osalta asuntotonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksumatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

Asuntotonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muututtua esimerkiksi vaaruspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voidaan käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä mainituille tonteille merkittyä hintaa.

4

Muuten noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja. Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason sääntelyä koskevia ehtoja.

Tiivistelmä

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisen on arvioitu kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Jätkäsaaren kuuluville osa-alueille on laadittu tai laaditaan alueen kehittämistä ja rakentamista varten tarvittavat asemakaavojen muutokset. Vuokrausperuste-esityksen kohte-

na olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12270 mukaiselle alueelle (Saukonlaituri, Länsi) sekä asemakaavan muutoksen nro 12331 mukaiselle alueelle (Jätkäsaari, Atlantinkaari). Kummallekin kaava-alueelle sijoittuvien ensimmäisten tonttien rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2017 alkupuolella, joten tonteille on nyt aiheellista vahvistaa vuokrausperusteet.

Vuokrausperusteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet (Kvsto 26.2.2014, 50 § ja Kvsto 17.6.2015, 172 §), tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Asuntotonttien laskennallinen k-m²-hinta viime marraskuun hintatasossa (ind. 1921) olisi esitetyn mukaisesti noin 730 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 580 euroa). Asuntotonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,92 euroa/as-m²/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,34 euroa/as-m²/kk).

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tonteille esitettävää ns. alkuvuosialennusta, joka olisi voimassa 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus alentaa ensi vaiheessa edellä mainittua hintaa valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 % 31.12.2021 saakka.

Esittelijän perustelut

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisesta

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisen on arvioitu kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Jätkäsaaren kuuluville osa-alueille on laadittu tai laaditaan alueen kehittämistä ja rakentamista varten tarvittavat asemakaavojen muutokset. Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12270 mukaiselle alueelle (Saukonlaituri, Länsi) sekä asemakaavan muutoksen nro 12331 mukaiselle alueelle (Jätkäsaari, Atlantinkaari). Kummallekin kaava-alueelle sijoittuvien ensimmäisten tonttien rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2017 alkupuolella, joten tonteille on nyt aiheellista vahvistaa vuokrausperusteet.

Varauspäätökset

Kaupunginhallitus päätti 27.4.2015 (438 §) varata Sato Oyj:lle Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelin nro 20828 suunnitellun ja ohjeellisen tontin nro 1 asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2017 saakka muun ohella seuraavin ehdoin:

- Tontin rakennusoikeudesta enintään noin 8 800 k-m² tulee toteuttaa vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona. Tontti luovutetaan myymällä käypään arvoon.
- Tontin rakennusoikeudesta vähintään noin 3 000 k-m² tulee toteuttaa omistusasuntotuotantona Hitas I -ehdoin.
- Varauksensaaja on velvollinen sopimaan hankkeiden toteuttamisen ja hallinnoinnin kannalta tarkoituksenmukaisesta tonttijaosta ennen rakennussuunnittelun aloittamista sekä hakemaan tonttien lohkomista ja rekisteröintiä ennen rakennusluvan hakemista.

Mainitusta tontista 20828/1 on muodostettu tontit 20828/7 ja 8, joista tontille 20828/7 on tarkoitus toteuttaa omistusasuntotuotantoa Hitas I -ehdoin. Tontti 20828/8 tullaan puolestaan luovuttamaan myymällä käypään arvoon ja sille on tarkoitus vahvistaa erikseen myyntiperusteet.

Kaupunginhallitus päätti 23.11.2015 (1141 §) varata asuntotontit (AK) 20070/2 ja 20828/2-3 asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2017 saakka päätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin. Tontit on varattu säänneltyyn asuntotuotantoon.

Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevien tonttien yhteenlaskettu asuinrakennusoikeus on 18 350 k-m², josta välimuodon asuntotuotannon (Hitas- ja asumisoikeusasuntotuotanto) osuus on yhteensä 8 550 k-m² ja valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon osuus yhteensä 9 800 k-m².

Asemakaavatiedot

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12270 (Saukonlaituri, Länsi) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.11.2014 ja se on tullut voimaan 16.1.2015. Asemakaavan käsittämälle alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 132 000 k-m² sekä 5 kpl autopaikkatontteja. Lisäksi kaava-alueelle rakennetaan toimitila- ja palvelutoimintaa palvelevia rakennuksia yhteensä 910 k-m².

Kopio asemakaavan muutoksen nro 12270 kaavakartasta on liitteenä 1.

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2015 ja se on tullut voimaan 22.1.2016. Asemakaavan käsittämälle alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 118 000 k-m² sekä 1 autopaikkatontti.

Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta on liitteenä 2.

Tonttien tiedot

Tontit, joille vuokrausperusteita esitetään, sekä niiden osoitteet, käyttötarkoitukset, rakennusoikeudet ja pinta-alat on merkitty erilliseen tonttiluetteloon.

Tonttiluettelo on liitteenä 3.

Maaperätiedot

Asemakaavan muutoksen nro 12270 (Saukonlaituri, Länsi) alueelle sijoittuva tontti

Kaupungin tietojen mukaan maaperä asemakaavan muutoksen nro 12270 alueelle sijoittuvalla ja vuokrausperuste-esityksen kohteena olevalla tontilla 20070/2 on pilaantunut aiemmin harjoitetun toiminnan ja vanhojen täyttöjen vuoksi. Tontin pilaantunut maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä. Rakennuttaja vastaisi puhdistamiseen liittyvistä maanrakennustoimenpiteistä, kuten kaivusta ja kuljetuksesta, ympäristöviranomaisen päätöksen ja kiinteistöviraston tonttiosaston ohjeiden mukaisesti. Kaupunki korvaisi rakennuttajalle maaperän puhdistamisesta aiheutuneet tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut. Tonttiosasto vastaisi puhdistamisen suunnittelusta, tutkimuksista, valvonnasta ja mahdollisesta jälkitarkkailusta.

Asemakaavan muutoksen nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) alueelle sijoittuvat tontit

Kaupungin tietojen mukaan maaperä asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvilla ja vuokrausperuste-esityksen kohteena olevilla tonteilla on pilaantunut aiemmin harjoitetun toiminnan ja vanhojen täyttöjen vuoksi. Tonttien pilaantunut maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä ympäristökeskuksen 23.6.2016 antaman ilmoituspäätöksen 129 §:n mukaisesti. Rakennuttajat vastaisivat puhdistamiseen liittyvistä maanrakennustoimenpiteistä, kuten kaivusta ja kuljetuksesta, ympäristöviranomaisen päätöksen ja kiinteistöviraston tonttiosaston ohjeiden mukaisesti. Kaupunki korvaisi rakennuttajille maaperän puhdistamisesta aiheutuneet tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut. Tonttiosasto vastaisi puhdistamisen suunnittelusta, tutkimuksista, valvonnasta ja mahdollisesta jälkitarkkailusta.

Vertailutiedot ja ehdotetut vuokrausperusteet

Vuokrausperusteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet, tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Vertailutietona todetaan ensinnäkin, että kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 (50 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 11770 merkityt asuntotontit (AK) 20810/1-2 ja 4, 20813/1-3, 20814/1-2, 20815/1 ja 3-4, 20818/1-4, 20819/1-4 sekä 20820/2-4 tai niistä muodostettavat tontit muun ohella seuraavasti:

- Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen, valtion korkotukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 35 euroa.
- Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.
- Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettävien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettävien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).
- Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2018 saakka.

Toisena vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2015 (172 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12020 merkityt erityisasumisen (AKS) tontit 20071/1-2 tai niistä muodostettavat tontit muun ohella seuraavasti:

- Tonttien (AKS) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen, valtion korkotukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 37 euroa.
- Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.
- Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettävien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettävien asunto-

jen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

- Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2020 saakka.

Kaupunginvaltuuston vuokrausperustepäätöksen 26.2.2014 (50 §) mukaiset tontit sijoittuvat asemakaavan muutoksen nro 11770 mukaiselle Jätkäsaaren rakentamisen aloitusalueelle pääosin sen läpikulkevan Hyväntoivonpuiston länsi- ja eteläpuolelle. Rakentaminen on alkanut suurimmalla osalla po. tonteista vuosien 2015 - 2016 aikana ja viimeisten tonttien rakentamisen on tarkoitus alkaa vuoden 2017 aikana. Kaupunginvaltuuston vuokrausperustepäätöksen 17.6.2015 (172 §) mukaiset tontit puolestaan sijoittuvat asemakaavan muutoksen nro 12020 tarkoittamalle kaava-alueelle (Saukonlaituri, Itä). Näiden tonttien rakentaminen on alkanut vuosien 2015 - 2016 aikana.

Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren uusimmille asemakaava-alueille (nro 12331, Atlantinkaari ja nro 12270, Saukonlaituri Länsi) vertailun kohteena olevien tonttien etelä- ja/tai lounaispuolelle lähemmäksi meren rantaa, joten niiden sijainti eroaa jossain määrin vertailun kohteena olevien tonttien sijainnista. Näin ollen esityksen kohteena olevien tonttien asuinrakennusoikeuden arvoa voitaneen lähtökohtaisesti pitää hieman suurempana kuin vertailun kohteena olevien tonttien.

Esittelijä toteaa lisäksi, että viimeisimmästä kaupunginvaltuuston Jätkäsaaren tontteja koskevasta vuokrausperustepäätöksestä (17.6.2015, 172 §) on kulunut jo pitkälti toista vuotta. Tänä aikana Jätkäsaaren alue on kehittynyt huomattavasti erityisesti asuntorakentamisen myötä, sillä esimerkiksi vuonna 2015 kiinteistötoimi luovutti alueelta lähes 100 000 k-m² asuinrakennusoikeutta eri rahoitus- ja hallintamuodoin toteutettavaa asuntotuotantoa varten. Edelleen alue on kehittynyt myös muun tyyppisen rakentamisen, kuten hotelli- ja koulurakentamisen, myötä, joten alueelle on jo muodostunut oma asukaskunta ja selkeä identiteetti. Edellä mainituista syistä johtuen Jätkäsaaren alueen tonttimaan arvo on samalla noussut. Näin ollen esittelijä katsoo, että aiemmin päätettyjä vuokrausperustehintoja on aiheellista hieman tarkistaa.

Edellä olevan perusteella po. tonttien vuokrien esitetään määräytyvän seuraavasti:

Esityksessä mainittujen asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra voitaisiin määrätä pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihin-

tana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Valtion tukemaan asuntotuotantoon toteutettavien tonttien hinnasta on neuvoteltu ARA:n kanssa, ja ARA pitää esitettyjä hintoja sen ohjeistusten mukaisina ja hyväksyttävänä. Po. tonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Ensi vaiheessa valtion tukemaan tuotantoon toteutettaville asuntotonteille tai mainittua tuotantoa vastaavalle tontin asuntorakennusoikeuden osuudelle esitetään myönnettäväksi alkuperäisestä vuokrasta 30 % alkuvuosialennus ja vapaarahoitteisille kohteille 20 % alkuvuosialennus 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus esitetään myönnettäväksi alueen rakentamisesta johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Tämän johdosta maanvuokrasta perittäisiin valtion tukemilta tonteilta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta 80 % 31.12.2021 saakka.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike-, myymälä-, näyttely- tai muiden vastaavien tilojen osalta sekä mahdollisesti toteutettavien toimisto- ja muiden vastaavien tilojen osalta esitetään perittäväksi asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra voitaisiin määrätä pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa. Ehdotettu vuokra vastaa yleisten rakennusten tonteilta keskimäärin perittyä vuokratasoa, joka on noin puolet vastaavasta asuntotontista peritystä vuokrasta.

Lisäksi esitetään, että tonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muuttuessa esimerkiksi varauspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voitaisiin käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä esityksessä mainituille tonteille esitettyä hintaa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei perittäisi.

Yleistä

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia nro 18) mukaan asuntotontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennalli-

sesta hinnasta, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Valtion korkotukemien kohteiden maanvuokrasta esitetään perittäväksi normaali 80 % vapaarahoitteisten kohteiden maanvuokrasta siltä ajalta, jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Vuokrien määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet, tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Asuntotonttien laskennallinen k-m² -hintatasossa (11/2016, ind. 1921) olisi esitetyn mukaisesti noin 730 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 580 euroa). Asuntotonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,92 euroa/as-m²/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,34 euroa/as-m²/kk).

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tonteille edellä esitettyä ns. alkuvuosialennusta, joka olisi voimassa 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus alentaa ensi vaiheessa edellä mainittua hintaa valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 % 31.12.2021 saakka.

Vuokra-aika

Kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 (50 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 11770 mukaiset ja po. päätöksessä mainitut tontit tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka.

Samoin kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2015 (172 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12020 mukaiset ja po. päätöksessä mainitut tontit tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka.

Jätkäsaaren alueella on tarkoitus vuokrata tontit noin 60 vuodeksi. Tämän vuoksi vuokra-ajan loppumisajankohdaksi esitetään 31.12.2080.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12270 kaavakartasta
- 2 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Länsisatamaprojekti

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 26.01.2017 § 40

HEL 2017-000272 T 10 01 01 02

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12270 merkityn ohjeellisen asuntontin (AK) 20070/2, asemakaavan muutokseen nro 12331 merkityt ohjeelliset asuntontit (AK) 20828/2-3 ja asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvan asuntontin (AK) 20828/7 tai edellä mainituista tonteista vastaisuudessa muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisesti tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa.

2

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Tämän jälkeen valtion tukeman asuntotuotannon osalta asuntotonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksumatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

Asuntotonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muututtua esimerkiksi vaaruspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voidaan käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä mainituille tonteille merkittävää hintaa.

4

Muuten noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja. Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason sääntelyä koskevia ehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

06.03.2017

Kaj/2

§ 221

V 15.3.2017, Hermannin Mathilda Wreden kujan asemakaavan muuttaminen (nro 12402)

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21674 tontin 4 ja osan tontista 3 sekä puisto- ja katualueen asemakaavan muutoksen 30.8.2016 päivätyn piirustuksen numero 12402 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 21673.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12402 kartta, päivätty 30.8.2016
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12402 selostus, päivätty 30.8.2016, täydennetty 16.1.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 30.8.2016, täydennetty 16.1.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Hermannin vanhaa suojeltua puutalokonaisuutta, joka sijaitsee Hämeentien ja vankila-alueen välissä. Kaavaratkaisu mahdollistaa pääosin asuinkäytössä olevien puurakennusten erottamisen vankila-alueesta erillisiksi asuinrakennusten tonteiksi.

Tavoitteena on muodostaa neljä uutta asuinrakennusten korttelialuetta (A) olevaa tonttia. Uusien tonttien rakennuskanta muodostuu 1 - 3 -kerroksisista suojelluista puurakennuksista ja mittakaavaan sopivista uudisrakennuksista, joista mahdollistetaan yhteensä kolmen rakentaminen asuinkäyttöön ja neljän talouskäyttöön. Uutta asuntokerrosalaa on 3 950 k-m².

Esittelijän perustelut

Oikeusvaikutteisessa Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista aluetta, asuminen/toimitila sekä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on kantakaupunkia (C2). Nyt laadittu kaavaratkaisu on sekä oikeusvaikutteisen että uuden yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaava numero 10900 vuodelta 2002. Kaavan mukaan alue on vankeinhoitoa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YVK), asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), puistoa (VP) ja katu. Kaava-alueella on kahdeksan suojeltua puurakennusta. Rakennukset on suojeltu merkinnällä sr-2. Asemakaavan muutoksessa pitäydytään aiemmin tehdyissä suojeluratkaisuissa eikä rakennusten suojeleluun esitetä muutoksia.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset ovat vähäiset.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Korttelialueet ovat osittain Senaatti-kiinteistöjen ja osittain yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä valmisteluaineistoa koskevia mielipidekirjeitä saapui kaksi. Mielipiteet kohdistuivat uudisrakennusten rakentamismahdollisuuksien poistamiseen ja Ristikkokatu 6:n istutuksiin. Mielipiteet on otettu huomioon kaavatyössä siten, että Ristikkokatu 6:n tontilta on poistettu pieni 1-kerrok-

sisen rakennuksen rakennusala ja piha-alueelle on osoitettu puin ja pensain istutettava tontin osa.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 23.9. - 24.10.2016. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin kaupunginmuseon, kiinteistölautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristökeskuksen lausunnot.

Kaupunginmuseon lausunto kohdistui uudisrakennusten arkkitehtuuriin ja pelastuslautakunnan lausunto kohdistui pelastusturvallisuuden huomioimiseen jatkosuunnittelussa.

Kiinteistölautakunta toteaa, että kaavamuutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten asemakaavan muutosta ei tulisi hyväksyä ennen kuin sopimus kaavamuutoksen tuomasta arvonnousun määrästä on tehty. Samalla kiinteistölautakunta päätti perustaa Helsingin kaupungin 21. kaupunginosan (Hermannin) kiinteistöt 91-21-674-2, 3 ja 4 käsittävän hankealueen, jonka kiinteistöt muodostavat yhtenäisen muutosalueen, joka on mahdollista toteuttaa monen erillisen asemakaavan muutoksen kautta.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavaehdotukseen ei ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kiinteistöviraston lausunnon mukaisesti, maanomistajan kanssa on tehty sopimus arvonnoususta, joka on allekirjoitettu 8.2.2017.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnitteluviraston tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045

06.03.2017

Kaj/2

anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12402 kartta, päivätty 30.8.2016
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12402 selostus, päivätty 30.8.2016, täydennetty 16.1.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 30.8.2016, täydennetty 16.1.2017

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva
- 4 Maankäyttösopimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta
Rakennusvalvontavirasto
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 16.1.2017

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Ksv 1061_6, karttaruutu 675498

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 30.8.2016 päivätyn 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21674 tontin 4 ja osan tontista 3 sekä puisto- ja katualueen (muodostuu uusi kortteli 21673) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12402.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei kaavaehdotukseen ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Hermannin vanhaa suojeltua puutalokokonaisuutta, joka sijaitsee Hämeentien ja vankila-alueen välissä. Kaavaratkaisu mahdollistaa pääosin asuinkäytössä olevien puurakennusten erottamisen vankila-alueesta erillisiksi asuinrakennusten tonteiksi.

Tavoitteena on muodostaa neljä uutta asuinrakennusten korttelialuetta (A) olevaa tonttia. Uutta asuntokerrosalaa on 3 950 k-m².

Korttelialueet ovat osittain Senaatti-kiinteistöjen ja osittain yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksien johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat uudisrakennusten arkkitehtuuriin ja pelastusturvallisuuden huomioimiseen jatkosuunnittelussa. Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Helsingin vankilan tontti on Sörnäisten vankilan valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Kaava-alueeseen kuuluvat nykyiset puurakennukset ovat osa vankilan kulttuuriympäristökokonaisuutta.

Kaava-alueella on kahdeksan asemakaavassa nro 10900 (2002) suojeltua puurakennusta. Rakennukset on suojeltu merkinnällä sr-2 historiallisesti ja kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksessa tehtävien korjaus- tai muutostöiden tulee olla sel-

laisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy tai palautuu.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 30.8.2016 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.9.–24.10.2016.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- kaupunginmuseo
- kiinteistölautakunta
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristökeskus.

Yhteenvedo lausunnoista

Kaupunginmuseon lausunto kohdistui uudisrakennusten arkkitehtuuriin ja pelastuslautakunnan lausunto kohdistui pelastusturvallisuuden huomioimiseen jatkosuunnittelussa.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa tai huomautettavaa: kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta ja ympäristökeskus.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta.

Kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa lausuntojen johdosta, kaavan tavoitteet huomioon ottaen.

Vuorovaikutusraportti on liitteenä.

Kaavaratkaisun kustannukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaavaratkaisun toteuttamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset ovat vähäiset.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 01.12.2016 § 486

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Kiinteistökartta 75/675 498, Mathilda Wreden kuja

Lausunto

A Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Helsingin kaupungin 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21674 tonttia 4 ja osaa tontista 3 sekä puistoaluetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12402 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuuotosalueen korttelialueet ovat osittain Suomen valtion/Senaatti-kiinteistöjen ja osittain yksityisomistuksessa.

Muutoksen tavoitteena on muodostaa neljä uutta asuinrakennusten korttelialueen tonttia (A), jotka erotetaan vankeinhoitoa palvelevien rakennusten korttelialueesta (YVK).

Muutoksessa uusilla tonteilla säilytetään olemassa olevat suojellut puurakennukset ja tonteille osoitetaan mittakaavaan sopivaa lisärakentamista. Uutta rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 3 950 k-m².

Kaavamuuotoksen toteuttaminen edellyttää aluejärjestelyjä kaupungin ja maanomistajien välillä.

Kaavamuuotos korottaa Senaatti-kiinteistöjen omistamien tonttien arvoa merkittävästi, joten asemakaavan muutosta ei tulisi hyväksyä ennen kuin päätöskohtaan B perustuva sopimus kaavamuuotoksen tuomasta arvonnousun määrästä on tehty.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuuotosehdotuksen johdosta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

B Päätös hankealueen perustamisesta

Kiinteistölautakunta päätti perustaa Helsingin kaupungin 21. kaupunginosan (Hermannin) kiinteistöt 91-21-674-2, 3 ja 4 käsittävän hankealueen liitteenä nro 3 olevan kartan mukaisesti.

Lautakunta toteaa, että kiinteistöt muodostavat yhtenäisen muutosalueen, joka on mahdollista toteuttaa monen erillisen asemakaavan muutoksen kautta. Lautakunnan 30.10.2014 (526 §) antaman maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun mukaista maankäyttökorvausta määritettäessä. Tällöin otetaan huomioon saman maanomistajan samalla hankealueella aiemmissa asemakaavoissa ja poikkeamispäätöksissä saamat arvonnousut.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kirsi Federley, vs. toimistopäällikkö, puhelin: 09 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 08.11.2016 § 428

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksessa muodostetaan neljä uutta asuinrakennusten korttelialuetta olevaa tonttia. Ne erotetaan vankeinhoitoa palvelevien rakennusten korttelialueesta. Uusien tonttien rakennuskanta muodostuu suojelluista puurakennuksista ja mittakaavaan sopivista uudisrakennuksista. Mathilda Wreden kuja muutetaan kokonaan katualueeksi.

Mathilda Wreden kuja on tällä hetkellä rakennusviraston ylläpidossa koko matkaltaan, joten asemakaavan muutos ei aiheuta lisäkustannuksia.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen nro 12404. Asemakaavan muutos ei aiheuta lisäkustannuksia rakennusvirastolle.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 01.11.2016 § 123

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Helsingin kaupungin 21. kaupunginosan (Hermannin, Hermanninmäki) korttelia 21674, tonttia 4 ja osaa tontista 3, sekä puisto- ja katualueita (muodostuu uusi kortteli 21673) koskevasta asemakaavan muutoksesta seuraavan lausunnon:

Mikäli kaava-alueen katu- ja pihajärjestelyt eivät mahdollista pelastusajoneuvojen riittävää operointia alueella, tulee kaavan sallia asukkaiden omatoimisen ja turvallisen pelastautumisen mahdollistavat järjestelyt.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 11.10.2016 § 317

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.9.2016

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 9.9.2016

Asemakaavan muutoksen taustana on erottaa Hermannissa sijaitsevat, vanhat Hämeentien ja vankila-alueen välissä sijaitsevat suojellut puurakennukset vankila-alueesta erillisiksi asuinrakennusten tonteiksi. Kaavalla muodostetaan neljä uutta asuinrakennusten korttelialuetta. Korttelissa 21673 sijaitsee myös asuinkerrostalojen korttelialue. Voimassa olevassa asemakaavassa (2002) alue on vankeinhoitoa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YVK), asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), puistoa (VP) ja katua. Kaava-alueella sijaitsee kahdeksan pääosin asuinkäytössä olevaa puutaloa, jotka on suojeltu nykyisessä kaavassa.

Kaavamuutosalue on osa Sörnäisten vankilan valtakunnallista rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Sörnäisten vankila rakennettiin pääosin 1800-luvun lopulla. Vankilamuurien ulkopuolelle rakennettiin puistoksi muokattuun laitosympäristöön useita, vankilaa palvelevia rakennuksia kuten asuntoja henkilökunnalle. Vankila-alueen ympärille on rakennettu 2000-luvulla asuinkerrostaloja, jotka sulkevat vankila-alueen sisälleen. Osoitteessa Vellamonkatu 3 sijaitseva rakennusryhmä, kolme puista asuinrakennusta ja tiilinen talousrakennus kahteen pihapiiriin ryhmittyneinä, ovat peräisin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Rakennukset edustavat Hermannin varhaista puutalorakennuskantaa ja työväen asumista. Ne tulivat valtion omistukseen vuonna 1985 ja kunnostettiin vankilan henkilökunnan asunnoiksi 1995. Ristikkokatu 10 asuintalo on alun perin vankilan henkilökunnan asunnoiksi rakennettu puutalo, joka suunniteltiin Yleisten rakennusten ylihallituksessa ja valmistui vuonna 1921. Rakennus edustaa valtion rakentamista ja liittyy Sörnäisten vankilan rakennusperintöön. Osoitteessa Ristikkokatu 6 A ja B sijaitsevat kaksi kaksikerroksista puutaloa ovat peräisin 1900-luvun alkupuolelta.

Kaupunginmuseo on aiemmin lausunut asemakaavan muutoksen oas- ja luonnosvaiheessa. Asemakaavaehdotus vastaa pääsääntöisesti kaavaluonnosta. Kaupunginmuseo katsoo, että asemakaavaehdotuksessa on säilytetty aiemmassa asemakaavassa määritelty suojelutaso. Lisäksi suojeltujen rakennusten kanssa samaan kortteliin sijoitetuille uusien asuinrakennusten rakennusaloille on annettu määräyksiä julkisivujen ja vesikaton materiaaleista ja rakennusten arkkitehtuurin ja ominaispiirteiden sopeuttamisesta olemassa olevien vanhojen puutalojen yhteyteen. Kuitenkaan asemakaavaehdotuksen selostusosan liitteenä oleva viite-suunnitelma (Serum arkkitehdit, luonnos 8.6.2016) ei näyttäisi sopeut-

tavan uusia asuinrakennuksia kaavamääräyksen mukaan eli: "uudisrakennuksien tulee sopeutua arkkitehtuuriltaan ja ominaispiirteiltään tontilla sijaitseviin vanhoihin rakennuksiin ja alueen kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin." Rakennuslupavaiheessa tähän voidaan ottaa tarvemmin kantaa.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 11.5.2016

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 30.08.2016 § 258

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 1061_6, karttaruutu 675498

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 30.8.2016 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12402 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21674 tonttia 4 ja osaa tontista 3 sekä puisto- ja katualuetta (muodostuu uusi kortteli 21673)
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2 sekä kaupunkisuunnitteluviraston Internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/www/ksv/

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä

- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laskuttamaan hakijoilta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12402 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi

Rakennusvirasto 28.4.2016

HEL 2016-001486 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1240-00/16 sekä kaavaluonnoksesta koskien Senaatti-kiinteistöä 12.5.2016 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee Hermannin vanhaa suojeltua puutalokonaisuutta, joka sijaitsee Hämeentien ja vankila-alueen välissä. Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisin pääosin asuinkäytössä olevien puurakennusten erottamisen vankila-alueesta erillisiksi asuinrakennusten tonteiksi. Uusien tonttien rakennuskanta muodostuu 1–3-kerroksisista suojelluista puurakennuksista ja mittakaavaan sopivista uudisrakennuksista. Alueelle mahdollistetaan kolmen uuden 2-kerroksisen asuinrakennuksen ja neljän 1-kerroksisen talousrakennuksen rakentaminen. Mathilda Wreden kuja muutetaan kokonaan katualueeksi.

Rakennusvirasto on huomionnut asemakaavan muutoksen muutosalueen vieressä sijaitsevan puistoalueen suunnittelussa. Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1240-00/16 tai kaavaluonnoksesta.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

06.03.2017

Kaj/3

§ 222

V 15.3.2017, Hämeentie 153:n asemakaavan muuttaminen (nro 12303)

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin 23124 tontin 28 ja korttelin 23126 tontin 5 asemakaavan muutoksen 2.12.2014 päivätyn ja 24.1.2017 muutetun piirustuksen numero 12303 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa toimitilatontin muuttamisen asuinkäyttöön. Nykyinen toimitilarakennus (arkkitehti Harry Svedblad, v. 1989) puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6 - 8 -kerroksista asuinkerrostaloa. Rakennusten pohjakerroksissa on ulosvuokrattavaa liiketilaa. Pysäköinti järjestetään rakennusten sisäpihalle kannen alle. Asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m². Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi. Asukasmäärän lisäys on n. 440 henkeä.

Lähiympäristö on uutta kerrostalovaltaista asuntoaluetta ja vanhaa teollisuusaluetta. Alue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella ja laajat puistoalueet sijaitsevat muutosalueen läheisyydessä.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan maakuntakaavassa ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on kerrostalovaltaista aluetta asuminen/toimintila. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on Kantakaupunki C2-aluetta. Nyt laadittu kaavaratkaisu on sekä oikeusvaikutteisen että uuden yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaava numero 10240 vuodelta 1998. Kaavan mukaan alue on ympäristöhaittoja aiheuttamattoman teollisuus- ja varastorakennusten sekä toimistorakennusten korttelialuetta (TYK). Tontin rakennusoikeus on 16 600 k-m².

Alueella on lisäksi voimassa asemakaava numero 11499 vuodelta 2006, jonka mukaan alue on autopaikkojen korttelialuetta (LPA). Alueelle saa rakentaa 20 m² suuruisen talousrakennuksen.

Asemakaavan muutoksen toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia. Laajemman alueen käyttöhistorian perusteella on kuitenkin mahdollista että maaperä edellyttää puhdistamista, jolloin mahdollisten kustannusten jaosta sovitaan kiinteistöviraston ja hakijan välisissä tonttineuvotteluissa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on laadittu tontilla olevan kiinteistön vuokralaisen (Arabian Yritystalo Holding Oy) hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arvionti-suunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta saatiin kuusi kirjallista mielipidettä, jotka kohdistuivat rakennusoikeuden lisäykseen, rakennusten korkeuteen, liiketilan määrään, nykyisen toimistotalon purkamisen aiheuttamaan työpaikkojen vähentymiseen ja työmaa-aikaiseen pölyyn ja meluun sekä liikenneturvallisuuteen Hämeentien ja Kaanaankadun risteyksessä. Mielenpito on pyritty ottamaan huomioon kaavoitustyössä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 16.1. - 16.2.2015. Ehdotuksesta saatiin yksi muistutus.

Muistutus

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat LPA-tontin pysäköintijärjestelyihin, Kaanaankadun varren rakennusmassan pituuteen, kevyen liikenteen yhteyksiin ja suunnittelun laatuun. Kaavaehdotus oli muistutuksen mukaan palautettava uuteen valmisteluun, jossa arkkitehtuurikilpailun avulla varmistettaisiin suunnittelun korkea laatu.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kiinteistölautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

ELY-keskus katsoo, että asemakaavan muutos noudattaa yleispiirteisempiä suunnitelmia ja täydentää jo olemassa olevaa kerrostalovaltaista yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Sisäpihalla on meluselvityksen mukaan kelvolliset olosuhteet sijoittaa leikki- ja oleskelualue lähes minne vaan, joten alue tulee merkitä myös kaavakarttaan. ELY-keskus katsoo, että kaavaan tulee lisätä määräys melusta.

Helen Sähköverkko Oy esittää, että kaavakarttaan lisätään määräys: Alueellista sähkönjakelua palveleva muuntamo tulee rakentaa kortteliin 23126. Muuntamotilan lattiapinta-ala on noin 20 m².

HSY ilmoittaa lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, eikä muutosehdotus edellytä niiden siirtämistä. Tontin tulee liittyä yksityisillä johdoilla Kaanaankadulle aiemmin rakennettuihin yleisiin vesijohtolinjoihin.

HSL toteaa lausunnossaan, että on suositeltavaa tiivistää maankäyttöä alueilla, joiden läpi esikaupunkialueiden bussilinjat kulkevat. Koska suunnittelualueella joukkoliikennepalvelut ovat korkeatasoisia, HSL pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että suunnittelualueen pysäköinti on mahdollista toteuttaa keskitetysti ja nimeämättömänä. Lisäksi HSL toteaa, että kaavaehdotuksen mukainen yleisen jalankulun reitti suunnitellun korttelialueen läpi on perusteltu paikallisten kävely-yhteyksien parantamiseksi.

Kiinteistölautakunta toteaa, että kaavamuutos on tullut vireille kaupungin vuokratontin haltijan hakemuksesta, sillä tontilla nykyisin sijaitseva toimitilarakennus on vajaakäyttöinen. Arabianrannasta on kehittynyt viime vuosina pääosin uusi vetovoimainen asuinalue, minkä vuoksi TYK-korttelin muuttaminen asuinkäyttöön soveltuu alueelle hyvin. Kaa-

vaehdotus luo huomattavat edellytykset asuntorakentamiselle ja siten kaupungin kehittämiseksi sekä lisää samalla kaupungin tontinluovutukseen liittyviä tuloja ja maanarvoa.

Lisäksi kiinteistölautakunta toteaa, että ehdotetut muutokset edellyttävät Arabian Palvelu Oy:n suostumuksen ja aiheuttavat huomattavia lisätoimia tonttien maanvuokrasopimusten ja palveluyhtiön asiakirjojen järjestelyjen osalta. Vuokraoikeuden siirron yhteydessä tulee tehdä uusi tontinvaraus, joka tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn ennen kaavam muutoksen kaupunginvaltuustokäsittelyä. Kaupunginhallitus teki uuden tontinvarauksen 16.11.2015 (1108 §).

Yleisten töiden lautakunta toteaa lausunnossaan, että Hämeentien ja Kaanaankadun risteys muutetaan kiertoliittymästä T-risteykseksi. Näkyvien säilymisen vuoksi tulee Hämeentien puoleisen rakennuksen pohjakerros olla sisäänvedetty Kaanaankadun kulmassa. Asemakaavan muutoksessa edellytetään yleiselle jalankululle rakennettavaa yhteyttä Posliinikadun länsipuolelle. Lautakunta toteaa myös, että lähtökohtaisesti asemakaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia, mutta mikäli mahdollinen maaperän pilaantuneisuuden kunnostaminen aiheuttaa kustannuksia, sovitaan näiden jaosta kaupungin ja hakijan välisissä neuvotteluissa.

Pelastuslautakunta toteaa, että asemakaavan muutoksessa tulee huomioida rakennusten käyttötarkoituksen muutos toimitilarakennuksesta asuinrakennukseksi. Mikäli asuinrakennusten poistumistiejärjestelyjä ei ratkaista rakenteellisin keinoin, tontille on varattava tilaa pelastusteille sekä riittävä määrä nostopaikkoja pelastuslaitoksen nostolava-ajoneuville.

Ympäristölautakunta toteaa, että asuinrakentamisen tiivistäminen on kannatettavaa, sillä alue sijaitsee erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja laajojen viher- ja virkistysalueiden äärellä. Hämeentien liikenne aiheuttaa kuitenkin huomattavia melu- ja ilmanlaatuhaittoja etenkin Hämeentien puoleisella kortteliosalla. Hämeentien puoleiselle rakennuksen julkisivulle kohdistuu kaavaselostuksen mukaan 68 dB melutaso. Näin korkeilla julkisivun melutasoilla tulee varmistaa asuntojen avautuminen myös hiljaisemman julkisivun puoleen, jossa valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjeavot alittuvat. Kaavamääräyksiä tulee tältä osin täydentää.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Muistutuksessa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisestä luvusta.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kiinteistölautakunnan lausunnon mukaisesti kaupunginhallitus varasi 16.11.2015 (1108 §) Arabian Yritystalo Holding Oy:lle Helsingin kaupungin 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin nro 23126 asemakaavan muutosehdotuksen numero 12303 mukaiset suunnitellut asuinkerrostalotontit (AK) sääntelemättömien ilman Hitas-ehjoja toteutettavien omistus- ja/tai vuokra-asuntojen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 31.12.2018 saakka.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12303 kartta, päivätty 2.12.2014, muutettu 24.1.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12303 selostus, päivätty 2.12.2014, täydennetty 24.1.2017, päivitetty Kslk:n 24.1.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 2.12.2014, täydennetty 17.1.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 17.1.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta
Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 24.01.2017 § 22

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Ksv 0944_15

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 2.12.2014 päivätyn ja 24.1.2017 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12303 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin 23124 tonttia 28 ja korttelin 23126 tonttia 5.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

24.01.2017 Ehdotuksen mukaan

Varapuheenjohtaja Osmo Soininvaara ilmoitti olevansa asiassa esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

17.01.2017 Pöydälle

09.12.2014 Ehdotuksen mukaan

02.12.2014 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi
Riikka Österlund, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37312
riikka.osterlund(a)hel.fi
Matti Neuvonen, melu- ja ilmanlaatuselvitykset, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Kaarina Laakso, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Helena Färkkilä-Korjus, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37325
helena.farkkila-korjus(a)hel.fi
Mikko Juvonen, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37252
mikko.juvonen(a)hel.fi
Raila Hoivanen, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 19.02.2015 § 73

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Toukolan Arabianrannan Hämeentie 153:n asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12303 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuutos on tullut vireille kaupungin vuokratontin 23126/5 haltijan hakemuksesta. Asemakaavan muutokseen on ryhdytty, koska tontilla nykyisin sijaitseva toimitilarakennus on vajaa-käyttöinen.

Tontti 23126/5 kuuluu voimassaolevan asemakaavan nro 10240 mukaan TYK-korttelialueeseen (ympäristöhaittoja aiheuttamattoman teollisuus- ja varastorakennusten sekä toimistorakennusten korttelialue). Tontille on merkitty rakennusoikeutta 16 600 k-m². Tontti on kaupungin omistuksessa ja vuokrattu pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Arabian Yritystalo Holding Oy:lle teollisuustarkoituksiin ajaksi 1.6.1986 - 31.12.2025.

Tontti 23124/28 kuuluu voimassaolevan asemakaavan nro 11499 mukaan LPA-korttelialueeseen (autopaikkojen korttelialue). Tontti on kaupungin omistuksessa ja vuokrattu pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Arabian Palvelu Oy:lle autopaikoitusta varten ajaksi 1.8.2008 - 31.12.2099.

Kaavamuutoksella tontista 23126/5 muodostetaan asuinkerrostalotontit (AK) 23126/11 - 13. Nykyinen toimitilarakennus puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6 - 8 kerroksista kerrostaloa. Muutosalueen pinta-ala on 0,92 ha, asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m². Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi.

Kaavamuutoksessa nykyinen LPA-tontti 23124/28 ehdotetaan jaettavaksi autopaikkatontteihin (LPA) 23124/14 ja 49. Nykyisestä tontista 28 siirretään osa istutetusta alueesta osaksi tonttia (AK) 23126/13. Tällä mahdollistetaan piha-alueen ja Posliinikadun puoleisen kerrostalon luonteva liittyminen ympäristöön. Nykyisin Arabian Palvelu Oy:n hallinnassa olevan alueen pienentäminen vähentää yhtiön ylläpitovastuita. Korttelialueen pysäköintipaikat säilyvät ennallaan.

Ehdotetut muutokset edellyttävät Arabian Palvelu Oy:n suostumuksen ja aiheuttavat huomattavia lisätoimia tonttien maanvuokrasopimusten ja palveluyhtiön asiakirjojen järjestelyjen osalta.

Tämän vuoksi kiinteistötoimi ehdottaakin, että ehdotukseen merkityt autopaikkatontit 14 ja 49 yhdistetään siten, että autopaikkatontin 23124/28 sijaan muodostetaan yksi pinta-alaltaan pienempi autopaikkatontti siten, että edellä mainitut piha-alueet yhdistetään ehdotuksen mukaisesti tonttiin (AK) 23126/13.

Kaupunginhallitus päätti 24.1.2011 (54 §) kehottaa kiinteistövirastoa kyseisenlaisissa kaavamuutoksissa ja vuokraoikeuden siirroissa siirtymään menettelyyn, jossa kaupunki joko kilpailuttaa vuokraoikeuden tai muutoin varmistaa sen, että vuokra-oikeuden uusi haltija toteuttaa hankkeessaan MA-ohjelman mukaista hallintamuoto-jakaumaa siinä määrin kuin kohteen laajuus huomioiden on mahdollista. Vuokraoikeuden siirron yhteydessä tulee tehdä uusi tontinvaraus, joka tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn ennen kaavamuutoksen kaupunginvaltuustokäsittelyä.

Lautakunta ilmoittaa, että se tulee alkuvuodesta 2015 tekemään erillisen esityksen kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen mukaisten uusien asuinkerrostalotonttien varaamiseksi asuntotuotantoon edellä mainitun päätöksen mukaisin ehdoin.

Arabianrannasta on kehittynyt viime vuosina pääosin uusi vetovoimainen asuinalue, minkä vuoksi TYK-korttelin muuttaminen asuinkäyttöön soveltuu alueelle hyvin. Kaavaehdotus luo huomattavat edellytykset asuntorakentamiselle ja siten kaupungin kehittämiseksi sekä lisää samalla kaupungin tontin luovutukseen liittyviä tuloja sekä maanarvoa.

Lautakunnalla ei ole muuten huomauttamista itse asemakaavan muutokseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tiina Aitta, kiinteistölakimies, puhelin: 310 73889
tiina.aitta(a)hel.fi
Marti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.02.2015 § 63

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa toimitilatontti Hämeentie 153:ssa asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja saada lisää asuntoja Arabianrantaan. Tontilla oleva nykyinen vajaakäyttöinen toimitilarakennus puretaan ja korvataan kolmella 6–8-kerroksisella asuinra-

kennuksella. Tavoitteena on saada kortteliin urbaani katutaso, johon sijoittuu myös liiketiloja.

Asemakaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia tämän hetken tiedon mukaan.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12303.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 37

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Asemakaavan muutos mahdollistaa vajaakäyttöisen pienteollisuus/toimitilarakennuksen purkamisen ja tontin muuttamisen asuinkäyttöön. Asuinrakentamisen tiivistäminen on kannatettavaa, sillä alue sijaitsee erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja laajojen viher- ja virkistysalueiden äärellä. Hämeentien liikenne aiheuttaa kuitenkin huomattavia melu- ja ilmanlaatuhaittoja etenkin Hämeentien puoleisella kortteliosalla.

Hämeentien puoleiselle rakennuksen julkisivulle kohdistuu kaavaselostuksen mukaan 68 dB melutaso (LAeq 7-22). Näin korkeilla julkisivun melutasoilla tulee varmistaa asuntojen avautuminen myös hiljaisemmän julkisivun puoleen, jossa valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason ohjeavot alittuvat. Kaavamääräyksiä tulee tältä osin täydentää. Tavoitteena on etenkin yöaikaisten haittojen vähentäminen mahdollistamalla makuuhuoneiden sijoitus hiljaisemmalle puolelle. Hämeenkadulla raskaan liikenteen osuus on huomattavan korkea, noin 14 %, mikä lisää etenkin yöaikaisen melun häiritsevyyttä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916

06.03.2017

Kaj/3

anu.haahla(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 14

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Arabianrannan (23 ko.) asemakaavan muutoksesta nro 12303, Hämeentie 153

Asemakaavan muutoksessa tulee huomioida rakennusten käyttötarkoituksen muutos toimitilarakennuksesta asuinrakennukseksi. Mikäli asuinrakennusten poistumistiejärjestelyjä ei ratkaista rakenteellisin keinoin, tontille on varattava tilaa pelastusteille sekä riittävä määrä nostopaikkoja pelastuslaitoksen nostolava-ajoneuvoille.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Markku Holopainen, palomestari, puhelin: 310 30224
markku.holopainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 14.1.2014

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ilmoittanut Toukolan korttelin 126 tonttia 5, osoitteessa Hämeentie 153, koskevan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asemakaavaluonnoksen esille tulosta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Arabian tehtaan ympäristö Toukolassa on viimeisen viidentoista vuoden aikana käynyt läpi huomattavan muutoksen teollisuusympäristöstä ja joutomaasta uudeksi merelliseksi asuinalueeksi. Myös kortteli 12 on rakentunut ja uudistunut 2000-luvun kuluessa. Tontilla 5 osoitteessa Hämeentie 153 sijaitseva arkkitehti Harry Svendbladin suunnittelema, vuonna 1989 valmistunut toimitilarakennus edustaa nykyisellään korttelin vanhinta rakennuskantaa, sillä kaikki muut rakennukset ovat valmistuneet 2000-luvun puolella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Nyt suunnittelun kohteena oleva Hämeentien ja Kaanaankadun kulmaan sijoittuva tontti on tarkoitus muuttaa asuinkäyttöön. Sillä sijaitseva toimitilarakennus on tarkoitus korvata kolmella uudella 6-8 –kerroksisella asuinkerrostalolla. Rakennusten pohjakerrokseen on suunniteltu runsaasti liiketilaa ja pysäköinti järjestettäisiin rakennusten välisen yhteispihan alle.

Esitetty asemakaavaluonnos mahdollistaisi sekä Hämeentien että Kaanaankadun varteen kahdeksankerroksiset asuinkerrostalot, joiden katusuure on sijoitettava liiketilaa. Rakennusten korkeus ei ilmeisesti ratkaisevalla tavalla muuttuisi nykytilanteeseen verrattuna, mitä kaupunginmuseo pitää tärkeänä Hämeentien luonteen säilymisen kannalta. Hämeentien itäpuolta reunustavat tällä kohtaa jo nykyisellään lähes muurimaisesti kohoavat rakennukset. Hämeentien vastakkaisella puolella seisovat väljästi sijoitetut 1940-luvun lopun pistetalot, joiden takana levittäytyy Annalan kartanon puisto, palstaviljelyalue ja Vanhankaupungin ja Kellomäen ympäristön vihervyöhyke, jotka ovat osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Tällaisella rajavyöhykkeellä kaupunginmuseo pitää tärkeänä, ettei kaupunkitilan luonne ratkaisevalla tavalla muutu eikä uusia asuintaloja luonnoksessa esitetystä enää koroteta. Muutoin kaupunginmuseo ei näe estettä tontilla sijaitsevan toimitilarakennuksen korvaamiselle uudisrakentamisella ja asuinkäytöllä.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Hämeentie 153:n asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.1.2014

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1130-00/13 ja asemakaavan muutoslouonnoksesta. Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupunginosassa 23. (Arabia, Toukola) korttelin 12 tonttia 5, osoitteessa Hämeentie 153.

Asemakaavan muutos mahdollistaa toimitilatontin muuttamisen asuinkäyttöön. Nykyinen toimitilarakennus puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6-8 -kerroksista asuinkerrostaloa. Rakennusten pohjaker-

roksiin on suunniteltu runsaasti ulosvuokrattavaa liiketilaa. Pysäköinti järjestetään rakennusten yhteispihan alle. Asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m² Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi.

Kaavan valmistelussa on erityisesti painotettu alueen sijoittumista jo melko valmiiksi rakennetun ja palveluiltaan monipuolisen Arabianrannan alueelle hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrelle.

Asemakaavan muutosta on hakenut tontin nykyinen vuokralainen Arabian Yritystalo Holding Oy.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sisäänkäyntien ja yhteistilojen esteettömyyteen.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 1130-00/13 tai asemakaavan muutosluonnokseen.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

petri.arponen(a)hel.fi

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335

anni.tirri(a)hel.fi

06.03.2017

Kj/3

§ 223

Eräiden innovaatorahastosta rahoitettujen hankkeiden jatkuminen vuonna 2017 edellisenä vuonna säästyneillä määrärahoilla

HEL 2016-009294 T 02 05 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää vuodelle 2017 rahoitusta innovaatorahastosta seuraaville kaupungin omille hankkeille:

Toteuttaja	Hanke	Määräraha vuodelle 2017, euroa
Kaupunginkanslia	Kansainvälistä kasvua	150 000
Kaupunginkanslia	Kasvupolku	156 000
Opetusvirasto	Yrityskylä Helsinki	20 000
Yhteensä		326 000

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Väliraportti - Kansainvälistä kasvua
- 2 Väliraportti - Kasvupolku
- 3 Väliraportti - Yrityskylä Helsinki

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 14.12.2015 myöntää innovaatorahastosta kaupunginkanslian Kansainvälistä kasvua -hankkeelle 225 000 euroa ja kaupunginkanslian Kasvupolku-hankkeelle 425 000 euroa käytettäväksi vuonna 2016. Nämä hankkeet ovat raportoineet elokuun 2016 jälkeen, että niiden rahoituksesta merkittävä osa vuonna 2016 jää käyttämättä.

Kasvupolku-hankkeessa kasvuvalmennusavustuksen myöntöprosessin uudistaminen siirsi 18 yrityksen avustuspäätökset vuodelle 2017. Hankkeessa säästyivät myös palkkakuluja, jotka halutaan vuonna 2017 käyttää tuottamaan uutta sisältöä ja jatkokehittämään StartupHelsinki -portaalilla. Kasvupolku-hankkeelle ei ole innovaatorahastosta myönnetty jatkorahoitusta vuodelle 2017, mutta sen loppuun saattaminen ja vuodelle 2016 asetettujen tavoitteiden täyttäminen on tärkeää.

Kansainvälistä kasvua -hankkeen Startup Exchange -ohjelmamallin ja kansainvälisten sopimusten luontiin meni odotettua enemmän aikaa, jonka takia startup-yritysten houkuttelu Helsinkiin tehostuu vasta vuonna 2017. Hankkeessa myös NewCon kiihdytysohjelman potentiaalisten korkean kansainvälisen kasvun asiakkaiden virta oli vuonna 2016 huomattavasti pienempi kuin oli arvioitu, joten startup-yritysten vuokriin ja ohjelmapalkkioihin varatut määrärahat jäivät paljolti käyttämättä. Lisäksi ennakoidusta poiketen Startup Exchange -ohjelmamallin luonnin kanssa yhtä aikaa ei ollut mahdollista kehittää aiotulla tavalla mm. uusia malleja ja toimitiloja. Työ on tehtävä vuonna 2017. Hankkeelle on myös myönnetty 7.12.2016 550 000 euroa vuodelle 2017. Hankkeen on tarkoitus jatkaa kolme vuotta.

Opetusviraston Yrityskylä Helsinki -hankkeelle kaupunginhallitus myönsi 50 000 euroa 23.5.2016 käytettäväksi vuonna 2016. Hanke raportoi joulukuussa 2016 jälkeen, että sen rahoituksesta 20 000 euroa jää käyttämättä, koska kaikkea suunniteltua toimintaa ehditty saattaa loppuun vuoden 2016 aikana. Hankkeelle ei ole innovaatorahastosta myönnetty jatkorahoitusta vuodelle 2017, mutta sen loppuun saattaminen ja vuodelle 2016 asetettujen tavoitteiden täyttäminen on tärkeää.

Hankkeiden väliraportit ovat päätöksen liitteinä.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Väiliraportti - Kansainvälistä kasvua
- 2 Väiliraportti - Kasvupolku
- 3 Väiliraportti - Yrityskylä Helsinki

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

06.03.2017

Kj/3

Tiedoksi

Talpa
Hankkeet

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.12.2016 § 1103

Kaupunginhallitus 28.11.2016 § 1068

06.03.2017

Kj/4

§ 224

Määrärahan myöntäminen kiinteistövirastolle esirakentamiseen liittyviin pohjatutkimuksiin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin

HEL 2017-000672 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistövirastolle vuoden 2017 talousarvion alakohdasta 8 01 02 10, Muu esirakentaminen, Khn käytettäväksi

- 295 000 euroa Tankovainion ja Östersundomin pohjatutkimuksiin
- 435 000 euroa useiden kaavoitettavien kohteiden pohjatutkimuksiin
- 285 000 euroa Malmin lentokenttäalueen pohjatutkimuksiin
- 300 000 euroa Hakaniemen ja Hakaniemenrannan pohjatutkimuksiin

alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet, Khn käytettäväksi

- 230 000 euroa useiden eri tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen
- 355 000 euroa Vuosaaren entisen jäteveden puhdistamon maaperän puhdistamiseen

alakohdasta 8 01 02 15, Länsisataman esirakentaminen, Khn käytettäväksi

- 320 000 euroa Länsisataman ja Telakkarannan pohjatutkimuksiin

alakohdasta 8 01 02 17, Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistaminen, Khn käytettäväksi

- 1 500 000 euroa Kalasataman alueen maaperän puhdistamiseen
- 500 000 euroa Kalasataman alueen pohjatutkimuksiin
- 700 000 euroa Suvilahden maaperän puhdistamiseen

alakohdasta 8 01 02 19, Kuninkaankolmion esirakentaminen, Khn käytettäväksi

- 190 000 Kuninkaantammen ja Honkasuon pohjatutkimuksiin.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

06.03.2017

Kj/4

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston kirje, 18.1.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaikki esityksen kustannukset ovat arvonlisäverottomia (alv 0 %) ja määrärahaesitykset perustuvat saatuihin tarjouksiin tai muihin kustannusarvioihin.

Muu esirakentaminen

Östersundomin ja Tankovainon alueet

Östersundomin savikolle rakennettiin vuonna 2014 koepenger, jolla ennakoidaan tulevien täyttöjen painumia. Koepenkereiden avulla saadaan suunnittelua varten huomattavasti tarkempia arvioita pehmeikköalueiden käyttäytymisestä kuin perinteisillä laskelmiin perustuvilla arvioilla.

Tankovainiossa tehdään eteläosan katu- ja esirakennussuunnittelua varten pohjatutkimuksia sekä käynnissä olevan stabilointiurakan laadunvalvontatutkimuksia. Lopputuloksen varmistamiseksi alueille tarvitaan edelleen laadunvarmistustoimenpiteitä.

Vuonna 2017 Tankovainiossa jatketaan katu- ja esirakennussuunnittelua varten tehtäviä pohjatutkimuksia ja Östersundomiin toteutetaan uusi koepenger. Kokonaistarve Östersundomin ja Tankovainion hankkeille vuonna 2017 on yhteensä 365 000 euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan kattaa noin 70 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 295 000 euroa.

Kaavoitettavien alueiden pohjatutkimukset

Kaavoitus on etenemässä mm. Humallahden Baanan, Seurasaaren uuden lauttalaiturin, Pikku Huopalahden pohjoisosan, Koskelan sairaalan, Yliskylän venesataman, Lauttasaaren Lemislahden sekä Karhunkaatajan alueiden osalta. Näillä sekä Vartiosaaren, Kivinokan ja Meilahden

alueilla kaavoituksen tarpeisiin sekä yleiskaavan, täydennysrakentamisen ja vastaavien kohteiden rakentamiskelpoisuuden arvioimiseksi tarvitaan aikaisempaa arviota tarkempia maa- ja kallioperätietoja.

Kokonaistarve kaavoitettavien alueiden pohjatutkimuksiin vuonna 2017 on 450 000 euroa, edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan kattaa noin 15 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 435 000 euroa.

Malmin lentokenttäalue

Tärkeimmät tavoitteet, joita vuosien 2016 - 2017 tutkimuksilla selvitetään, ovat sulfidisavien esiintyminen, turpeen esiintyminen, sivusiirtymät täyttömäellä, yksittäisten erikoisten kairaustulosten oikeellisuuden varmistaminen (lyhyitä kairauksia paksulla savikolla) sekä täydentävät tutkimukset kartanon etelä- ja pohjoispuolella, jossa kaavarunkoa on muutettu. Vuonna 2017 tehtävät pohjatutkimukset palvelevat myös alueen eteläosan asemakaavoitusta ja lisäksi vuonna 2017 käynnistetään saven stabiloituvuustutkimukset.

Kokonaisrahoitustarve Malmin lentokenttäalueen pohjatutkimuksille vuonna 2017 on 300 000 euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan rahoittaa 15 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 285 000 euroa.

Hakaniemi-Hakaniemenranta

Hakanimen yleissuunnittelun pikainen liikkeellelähtö ja teknisten ratkaisujen optimointi edellyttävät alueelle pohjatutkimuksia vuonna 2017. Määrärahatarve vuonna 2017 on 300 000 euroa.

Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet

Useiden eri tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Kaupunginhallitus myönsi vuonna 2016 kiinteistövirastolle useiden eri tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen 690 000 euron määrärahan, josta 270 000 euroa on varattu Kirvesmiehenkadun kohteelle. Ulkopuolisen konsultin tekemän tarkennetun pilaantuneen maaperän puhdistamisen kustannusarvion mukaan määrärahaa tarvitaan yhteensä noin 500 000 euroa. Lisämäärärahan tarve on siten 230 000 euroa.

Vuosaaren entisen jätevedenpuhdistamon pilaantuneen maaperän puhdistaminen

Vuosaassa entisen jätevedenpuhdistamon alueella, korttelissa 54089, on todettu maaperässä vanhaa puhdistamolietettä, joka on osit-

tain pilaantunut öljyhiilivedyillä ja metalleilla. Alueelle rakennetaan Staran ja liikuntaviraston tukikohta, jonka rakennustyöt on aloitettu syksyllä 2016. Maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä. Suurin osa kustannuksista aiheutuu pilaantuneiden maiden vastaanottomaksuista, jotka ovat lietteen vuoksi tavallista korkeammat.

Kaupunginhallitus myönsi vuonna 2016 kiinteistövirastolle 650 000 euron määrärahan alueen maaperän puhdistamiseksi. Ulkopuolisen konsultin laatiman päivitetyn kustannusarvion mukaan kustannukset tulevat olemaan arviolta 1 005 000 euroa. Kustannusten lisääntyminen johtuu siitä, että rakennustöiden yhteydessä tontilta on löytynyt pilaantunutta maa-ainesta aikaisempaa arviota enemmän ja massoja on jouduttu varastoimaan oletettua pidempi aika. Uuden määrärahan tarve on siten 355 000 euroa.

Länsisataman esirakentaminen

Länsisatama ja Telakkaranta

Jätkäsaari ja Hernesaari ovat pääosin meritäyttöä. Täyttäminen on tapahtunut pitkän ajan kuluessa eikä tarkkaa dokumenttitietoa pohjasuh-teista ole olemassa. Vuonna 2017 Jätkäsaarella on ajankohtaista Ahdinaltaan meritäyttöjen ja niihin liittyvien vesirakenteiden suunnittelu ja niihin liittyvät lauttatutkimukset. Muita vuoden 2017 hankkeita ovat Atlantinkadun sillan lisäpohjatutkimukset, Jätkäsaaren louhepenkereen seulonnan ja murskauksen yhteydessä tehtävien maamassojen siirrosta aiheutuvat painumamittaukset sekä alueen koerakentaminen. Lisäksi on varauduttu Jätkäsaaren rannan lisäruoppausten ja Länsisataman asemakaava-alue 6:n Melkinlaiturin kunnostuksen suunnitteluun ja muuta kaavoitusta varten tehtäviin pohjatutkimuksiin.

Hernesaarella tutkimukset palvelevat kaavoitusta ja tutkimuksia käynnistetään sitä mukaa, kun nykyiset toimijat poistuvat alueelta. Länsisataman ja Telakkarannan rahoitustarve vuonna 2017 on 600 000 euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan rahoittaa noin 265 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 335 000 euroa.

Kalasadama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus

Kalasadaman maaperän kunnostus

Kalasadaman pilaantunutta maaperän kunnostusta jatketaan alueen purkutöiden, esirakentamisen ja varsinaisen rakentamisen yhteydessä. Kiinteistöviraston tonttiosasto vastaa Kalasadaman korttelialueiden pilaantuneen maaperän puhdistamisesta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Capellan korttelien pilaantuneen maan puhdistuksen arvioidaan maksavan tänä vuonna noin 2 200 000 euroa ja Hanasaaren alueen maaperätutkimusten, kunnostusvaihtoehtojen selvittämisen ja koekunnostuksen 600 000 euroa. Lisäksi Kalasatamassa jatketaan aikaisemmin aloitettujen alueiden kunnostuksia ja tutkimuksia. Näiden pienempien kohteiden kustannukset ovat yhteensä 0,9 milj. euroa. Vuonna 2017 Kalasataman alueen maaperän puhdistamiseen tarvitaan yhteensä noin 3,7 milj. euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan kattaa noin 2,2 miljoonaa euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 1 500 000 euroa.

Kalasataman pohjatutkimukset

Alueen nopea liikkeellelähtö useine kohteineen on johtanut tilanteeseen, että määrärahan tarve pohjatutkimuksille vuonna 2017 on arvioitu olevan 500 000 euroa.

Suvilahden pilaantuneen maan puhdistaminen

Suvilahden tiiliselle kaasukellolle suunnitellaan peruskorjausta ja uutta käyttöä. Tiilikellosa on käynnissä maaperän puhdistus ja teleskooppirakenteen purkutyö. Maaperää on puhdistettu huokoskaasuimulla noin vuoden ajan ja haitta-aine pitoisuuksia on saatu pienennettyä, mikä on osaltaan mahdollistanut teleskooppirakenteen purun. Huokoskaasu kunnostuksen tavoitteena on pienentää maaperän haitta-ainepitoisuuksia siten, että koko kellon kunnostustoimenpiteet on turvallista suorittaa. Tiilikellon julkisivujen rappaus on pahoin lohkeillut ja sitä on turvallisuuksista kesällä 2016 jouduttu pudottamaan. Jotta julkisivujen rappauksesta saadaan pysyvä, tulee kellosta tehdä lämmin tila ja sen vesikatto korjata. Lämpimän tilan rakentaminen edellyttää tiivistä lattiaa ja maaperän puhdistamista massanvaihdoilla sekä tarvittavien riskinhallintatoimenpiteiden rakentamista jo tässä vaiheessa.

Suvilahden alueen rakennukset peruskorjataan, kun niiden pitkäaikainen käyttötarkoitus on selvinnyt. Rakennuksissa suoritetaan maaperätutkimuksia hyvissä ajoin ennen korjauksiin ryhtymistä. Lisäksi teräksien kaasukellon jatkokäytön mahdollistamiseksi kellon tehdään jatkotutkimuksia.

Suvilahden alueen maaperän puhdistamisesta, tutkimuksista ja kunnostamisesta on arvioitu aiheutuvan kuluvana vuonna 1 110 000 euron kustannukset, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettynä ylitysoikeutena voidaan rahoittaa noin 410 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 700 000 euroa.

Kuninkaankolmio

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

06.03.2017

Kj/4

Kuninkaantammi ja Honkasuo pohjatutkimukset

Vuoden 2017 pohjatutkimukset Kuninkaantammen alueella painottuvat katu- ja puistoalueille. Honkasuon alueella tehdään esirakennussuunnittelua sekä tarkkailumittauksia. Arvioitu rahoitustarve vuodelle 2017 on molempien alueiden osalta yhteensä 280 000 euroa, josta ylitysoikeutena vuodelta 2016 saataneen 90 000 euroa. Uuden määrärahan tarve on siten 190 000 euroa.

Määrärahaesitys

Kiinteistövirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi kiinteistövirastolle vuoden 2017 talousarvion kohdasta 8 01 02, Esirakentaminen, täyttötöyt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi yhteensä 5,11 miljoonaa euroa eri alueiden esirakentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin. Esitys on tarkentunut alkuperäisestä esityksestä kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian jatkovalmistelussa.

Esittelijä toteaa, että kiinteistövirastolle tulisi myöntää esirakentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin yhteensä 5 110 000 euron määräraha talousarvion kohdan 8 01 02, Esirakentaminen, täyttötöyt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi eri alakohdista.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistöviraston kirje, 18.1.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistövirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

06.03.2017

Kj/5

§ 225

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Tampereella 25.-26.4.2017

HEL 2017-002114 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää nimetä Tampereella 25.-26.4.2017 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Esittelijä

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen järjestetään 25.-26.4.2017 Tampereella. Tapaamisessa keskustellaan ajankohtaisista Suomen suurimpia kaupunkeja koskevista asioista ja kaupunkien välisestä yhteistyöstä. Tapaamisen ohjelma alkaa tiistaina 25.4. lounaan merkeissä. Tarkempi ohjelma toimitetaan osallistujille erikseen.

06.03.2017

Kj/5

Kaupunginhallituksen nimettyä edustajat luottamushenkilöjohdon ta-
paamiseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää erikseen virka-
matkasta kaupunginhallituksen johtosäännön ja luottamushenkilöiden
palkkiosäännön mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Tampereen kaupungin kutsu 17.2.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Nimetyt henkilöt

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

06.03.2017

Kj/6

§ 226

Kaupunginhallituksen edustajan valinta taidemuseon johtokuntaan

HEL 2016-010220 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- myöntää Tuuli Kousalle eron taidemuseon johtokunnan kaupunginhallituksen edustajan luottamustoimesta ja
- ~~valita Jasmin Haimidin edustajakseen taidemuseon johtokuntaan.~~
- valita Jasmin Hamidin edustajakseen taidemuseon johtokuntaan.

Hallintolaki 51 §, kirjoitusvirheen korjaus Jasmin Hamidin nimessä, LSM 16.3.2017

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti valita Hannu Oskalan ehdotuksesta kaupunginhallituksen edustajaksi taidemuseon johtokuntaan Jasmin Hamidin.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- myöntää Tuuli Kousalle eron taidemuseon johtokunnan kaupunginhallituksen edustajan luottamustoimesta ja
- valita _____ edustajakseen taidemuseon johtokuntaan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Kj/6

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto myönsi 1.2.2017 Tuuli Kousalle eron kaupunginhallituksen jäsenen luottamustoimesta. Tuuli Kousa pyysi samalla eroa myös taidemuseon johtokunnan kaupunginhallituksen edustajan luottamustoimesta.

Hallintosäännön 7 §:n mukaan kaupunginhallitus määrää edustajakseen ja varaedustajakseen jäsenensä tai varajäsenensä lautakuntiin ja kaupunginhallituksen alaisiin johtokuntiin.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Taidemuseon johtokunta

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 01.02.2017 § 50

HEL 2016-010220 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

1. myöntää Tuuli Kousalle eron kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtajan ja jäsenen sekä kaupunginhallituksen vara-jäsenen luottamustoimista,

06.03.2017

Kj/6

2. valita Tuomas Rantasen puheenjohtajaksi ja Jasmin Hamidin jäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon sekä
3. valita Jasmin Hamidin Otso Kivekkään henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti todeta, että kaupunginhallituksen konsernijaostoon valittavan uuden jäsenen henkilökohtainen varajäsen on Hannu Oskala.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

01.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Valtuutettu Otso Kivekäs ehdotti Tuomas Rantasta kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtajaksi sekä Jasmin Hamidia kaupunginhallituksen konsernijaoston jäseneksi ja kaupunginhallituksen varajäseneksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

06.03.2017

Kj/7

§ 227

Kaupunginhallituksen myöntämät asukososallisuusavustukset vuonna 2017

HEL 2016-005164 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää asukososallisuuden avustuksia talousarvion kohdalta 1 39 05 vuodelle 2017 seuraavasti:

- Arabianranta-Toukola-Vanhakaupunki - kaupunginosayhdistys ry 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Eteläiset kaupunginosat ry 1 000 euroa asukasillojen järjestämiseen ja tiedotustoimintaan
- Helsinkiläisten vanhempainyhdistysten alueyhdistys HELVARY ry 2 975 euroa aluetoiminnan kehittämiseen
- Herttoniemenrannan asukastaloyhdistys Ankkuri ry 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Kalliolan Kannatusyhdistys ry 35 000 euroa asukastilan vuokrakustannuksiin
- Kansan Radioliitto-Folkets radioförbund ry 3 000 euroa lähetysten tuottamiseen
- Koillis-Seura ry 4 250 euroa asukastilan vuokrakustannuksiin
- KontuKeskus ry 26 250 euroa asukastilan vuokrakustannuksiin (11 250 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa). Vuokra-avustuksen maksamisen ehdoksi asetetaan, että yhdistyksellä on tosiasiallisia vuokramenoja.
- Kruununhaan Asukasyhdistys ry 7 500 euroa asukastilan vuokrakustannuksiin
- Kumpula-Toukola Kylätilyyhdistys ry 24 400 euroa vuokrakustannuksiin (8 000 euroa), palkkakustannuksiin (15 000 euroa), lehden julkaisuun (1 400 euroa)
- Kytösuontien Pysäköinti Oy 15 000 euroa palkkakustannuksiin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- Käpylän Yhdyskuntaklubi ry 30 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (15 000 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa)
- Lauttasaari-Seura ry 5 700 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin. Avustuksen maksamisen ehdoksi asetetaan konkreettisen tilaratkaisun esittäminen.
- Malminkartanon asukasyhdistys ry 17 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (2 500 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa)
- Maunula-Seura ry 4 750 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Myllypuro-Seura ry 41 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Osuuskunta Hertsikan Pumppu 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Otavan Opiston Osuuskunta 7 452,50 euroa asukastoiminnan kehittämiseen
- Pihlajamäki-seura ry 2 500 euroa lehden toimittamiseen
- Pihlajisto-Viikinmäki asukasyhdistys PNV ry 22 200 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Pikku Huopalahtiseura ry 12 975 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Pohjois-Haaga Seura r.y. - Norra-Haga Förening r.f. 5 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Roihuvuori-seura ry 25 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (10 500 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa)
- Siltämäki - Suutarila - Seura ry 1 000 euroa asukasiltoihin ja julkaisuihin
- Toimintakeskus Sampola ry 7 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin. Maksatuksen ehdoksi asetetaan, että yhdistys turvaa toimintansa ja tilansa rahoituksen vuodeksi 2017.
- Toimintakeskus Semja ry 22 500 euroa vuokratukustannuksiin (13 000 euroa), palkkakustannuksiin (7 500 euroa) ja avoimeen asukasareenaan (2 000 euroa)

06.03.2017

Kj/7

AVUSTUKSET YHTEENSÄ

369 952,50 euroa

(lisäksi 354 952,50 euroa myönnetty 13.2.2017 § 155)

= 724 905 euroa

MÄÄRÄRAHA 2017

741 750 euroa

PROJEKTIAVUSTUKSIIN JÄÄ

16 845 euroa

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että asukasosallisuusavustusten uusien kriteereiden toimivuudesta tuodaan selvitys kaupunginhallitukselle ennen seuraavan avustuskierroksen valmistelun käynnistämistä. Lisäksi tulee selvittää mahdollisuutta aikaistaa avustuspäätöksiä. Selvityksissä tulee kuulla avustuksia hakeneita yhdistyksiä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm:

Muutetaan esitystä siten että:

- Kumpula-Toukola Kylätilayhdistys ry 37 340 euroa vuokratilakustannuksiin, palkkakustannuksiin ja asukastalon ylläpitoon.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm: Muutetaan esitystä siten että:

- Malminkartanon asukasyhdistys ry 17 500 euroa asukastilan vuokratilakustannuksiin ja palkkakustannuksiin.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm:

Asukasosallisuusavustusten uusien kriteereiden toimivuudesta tuodaan selvitys kaupunginhallitukselle ennen seuraavan avustuskierroksen valmistelun käynnistämistä. Lisäksi tulee selvittää mahdollisuutta aikaistaa avustuspäätöksiä. Selvityksissä tulee kuulla avustuksia hakeneita yhdistyksiä

06.03.2017

Kj/7

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti asukasosallisuusavustusten toimivuudesta tehtävää selvitystä koskevan Henrik Nyholmin vastaehdotuksen.

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kumpula-Toukola Kylätilyyhdistys ry:tä koskevan Henrik Nyholmin vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Laura Kolbe, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Malminkartanon asukasyhdistys ry:tä koskevan Henrik Nyholmin vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 11

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Henrik Nyholmin vastaehdotuksen äänin 4 - 11.

06.03.2017

Kj/7

Kaupunginhallitus hyväksyi asukasosallisuusavustusten toimivuudesta tehtävää selvitystä ja Malminkartanon asukasyhdistys ry:tä koskevien Henrik Nyholmin vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Titta Reunanen, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Janne Typpi, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Erittely asukasosallisuusavustuksista
- 2 Katsaus asukastoiminnan resursseihin suurpiireittäin

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
avustusta hakeneet

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää asukasosallisuuden avustuksia talousarvion kohdalta 1 39 05 vuodelle 2017 seuraavasti:

- Arabianranta-Toukola-Vanhakaupunki - kaupunginosayhdistys ry 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Eteläiset kaupunginosat ry 1 000 euroa asukasilojen järjestämiseen ja tiedotustoimintaan
- Helsingiläisten vanhempainyhdistysten alueyhdistys HELVARY ry 2 975 euroa aluetoiminnan kehittämiseen
- Herttoniemenrannan asukastaloyhdistys Ankkuri ry 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Kalliolan Kannatusyhdistys ry 35 000 euroa asukastilan vuokrakustannuksiin

- Kansan Radioliitto-Folkets radioförbund ry 3 000 euroa lähetysten tuottamiseen
- Koillis-Seura ry 4 250 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- KontuKeskus ry 26 250 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (11 250 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa). Vuokra-avustuksen maksamisen ehdoksi asetetaan, että yhdistyksellä on tosiasiallisia vuokramenoja.
- Kruununhaan Asukasyhdistys ry 7 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Kumpula-Toukola Kylätilyyhdistys ry 24 400 euroa vuokratukustannuksiin (8 000 euroa), palkkakustannuksiin (15 000 euroa), lehden julkaisuun (1 400 euroa)
- Kytösuontien Pysäköinti Oy 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Käpylän Yhdyskuntaklubi ry 30 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (15 000 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa)
- Lauttasaari-Seura ry 5 700 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin. Avustuksen maksamisen ehdoksi asetetaan konkreettisen tilaratkaisun esittäminen.
- Malminkartanon asukasyhdistys ry 2 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Maunula-Seura ry 4 750 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Myllypuro-Seura ry 41 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Osuuskunta Hertsikan Pumppu 15 000 euroa palkkakustannuksiin
- Otavan Opiston Osuuskunta 7 452,50 euroa asukastoiminnan kehittämiseen
- Pihlajamäki-seura ry 2 500 euroa lehden toimittamiseen
- Pihlajisto-Viikinmäki asukasyhdistys PNV ry 22 200 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin

- Pikku Huopalahtiseura ry 12 975 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Pohjois-Haaga Seura r.y. - Norra-Haga Förening r.f. 5 000 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin
- Roihuvuori-seura ry 25 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin (10 500 euroa) ja palkkakustannuksiin (15 000 euroa)
- Siltämäki - Suutarila - Seura ry 1 000 euroa asukasiltoihin ja julkaisuihin
- Toimintakeskus Sampola ry 7 500 euroa asukastilan vuokratukustannuksiin. Maksatuksen ehdoksi asetetaan, että yhdistys turvaa toimintansa ja tilansa rahoituksen vuodeksi 2017.
- Toimintakeskus Semja ry 22 500 euroa vuokratukustannuksiin (13 000 euroa), palkkakustannuksiin (7 500 euroa) ja avoimeen asukasareenaan (2 000 euroa)

AVUSTUKSET YHTEENSÄ

354 952,50 euroa

(lisäksi 354 952,50 euroa myönnetty 13.2.2017 § 155)

= 709 905 euroa

MÄÄRÄRAHA 2017

741 750 euroa

PROJEKTIAVUSTUKSIIN JÄÄ

31 845 euroa

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginhallitus päätti 28.9.2015, että asukas-yhdistysten ja kaupunginosaseurojen sekä muiden kuin kaupungin asukastaloja ylläpitävien tahojen avustaminen keskitetään kaupunginhallitukselle vuodesta 2017 alkaen. Uudistuksen merkittävänä tavoitteena on läpinäkyvyys kaupungin avustusten myöntämisessä kriteerien mukaisesti ja että samaan toimintaan ei myönnetä avustusta eri lautakunnista tai virastoista.

Kaupunginhallitus päätti 13.2.2017 § 155 myöntää puolet asukasosallisuuden avustuksista heti ja että lopullisten avustusten päättämiseksi kaupunginhallitukselle tuodaan uusi esitys kahden viikon kuluessa. Uudessa valmistelussa tulee huomioida uudet periaatteet ja hakijoiden yk-

silöllinen tilanne. Jos avustussumma eroaa merkittävästi vuoden 2016 tasosta on päätöksen yhteydessä tuotava selvitys päätöksen perusteista.

Kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuslajit vuodelle 2017 ovat:

- Yleisavustus muiden kuin kaupungin ylläpitämien asukastilojen ylläpitämiseen ja toiminnan koordinointiin
- Toiminta-avustus asukasosallisuutta parantavien rakenteiden ja menetelmien kehittämiseen
- Projektiavustus edellisten avustuslajien mukaisten uusien, alkavien tai kertaluonteisten hankkeiden toteuttamiseen

Ehdotusta asukasosallisuuden avustuskokonaisuudesta ja avustuskriteereistä valmisteltiin vuosina 2014–15 tarkastelemalla kaikkia hallintokuntien nykyisiä avustuksia ja niiden kriteereitä. Johtolankana oli erotella silloisista avustuksista asukasosallisuutta edistäviksi katsotut avustukset sekä avustukset, jotka edelleen jäisivät hallintokuntien itsensä jaettavaksi.

Asukasosallisuuden avustuskriteeristöä valmisteltiin tiiviissä vuoropuhelussa kaupunginosaseurojen ja asukastaloja ylläpitävien yhteisöjen kanssa. Yhteisvalmistelussa yhteisöt nostivat erityisesti esille epäkohdan avustusten epätasaisesta jakautumisesta alueittain. Toisilla alueilla on ollut pitkään aktiivista toimintaa, jota on toteutettu paikoittain pelkästään vapaaehtoistyön voimin kaupungin myöntäessä tukea asukastilojen vuokriin. Helsingissä on yhteisöjä, jotka ovat hakeneet useina vuosia toimintaansa lautakunnilta palkka-avustusta pääsemättä eri syistä avustujärjestelmän piiriin. Lisäksi yhteydenottoja oman asukastilan saamiseksi tulee säännöllisesti eri puolilta kaupunkia.

Yleis- ja toiminta-avustukset valmistellaan vuosittain kaupunginhallituksen päätettäväksi. Asukasosallisuuden avustuksiin osoitetusta 741 750 euron määrärahasta suurin osa myönnetään näistä avustustilajeista. Projektiavustusten osuus 31 845 euroa kokonaismäärärahasta on vuonna 2017 noin 3,7 %. Projektiavustuksista 3 000 euroon saakka päättää kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäjohtaja. Kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston osallisuus ja neuvonta – yksikkö vastaa asukasosallisuuden avustusvalmistelusta.

Avustuskriteerit

- Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan

- Avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen
- Avustusten hakijoina voivat olla rekisteröidyt yhteisöt, kuten asukas/kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, asukastaloja hallinnoivat pysäköintiyhtiöt ja muut yritykset, sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Helsingin kaupungin asukkaisiin. Yritysmuotoisiin hakijoihin sovelletaan kaupungin yleisiä ohjeita. Projektiavustuksia voivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeit ja erilaiset toiminta
- Toiminnan tulee edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa.
- Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta.
- Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän.
- Hakijalla tulee olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voivat koostua varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista, vapaaehtoistyöstä sekä muista avustuksista
- Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia.

Hakuprosessi

Kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustushakemuksia vuodelle 2017 tuli määräaikaan 2.5.2016 mennessä 41 kappaletta, hakemukset yhteensä olivat 1 434 845 euroa

Hakuprosessin alkaessa asukasosallisuuden avustusten määräraha ei ollut tiedossa. Kaupunginvaltuusto vahvisti vuoden 2017 talousarvion 30.11.2016, minkä yhteydessä vahvistettiin myös asukasosallisuuden avustusmääräraha. Määrärahaan sisältyvät projektiavustukset, jotka avataan haettavaksi vuoden 2017 aikana. Vähimmäismääräksi projektiavustuksiin on suunniteltu 30 000 euroa.

Avustuskuulutus julkaistiin kaupungin yhteisessä ilmoituksessa joulukuussa 2015. Mahdollisille hakijoille järjestettiin kaksi kaikille avointa keskustelutilaisuutta maaliskuussa 2016. Lisäksi hakijatahoihin, jotka ovat aiemmin hakeneet kaupungilta avustusta asukastalotoimintaan, oli suoraan yhteydessä, koska riskinä oli, että tiedotuksesta huolimatta uudistuneesta avustuslajista sekä etenkin sosiaali- ja terveystieteiden verrattuna aientuneesta hakuajasta ei oltu kaikilla tahoilla tietoisia. Kaikki tiedossa olleet mahdolliset hakijat tavoitettiin hakuajan alkuun mennessä.

Hakemuksia on käsitelty ja päätöstä valmisteltu vuorovaikutuksessa hakijatahojen sekä kaupungin muiden avustuksia myöntävien hallintokuntien kanssa. Lisäselvitysten pyytämässä on oltu asukaslähtöisiä ja joustavia. 1.11.2016 mennessä hakemuksia on ehditty täydentää riittävästi

Päätöksen valmistelijoilla on ollut käytettävissä hakijoiden toimittamat kirjalliset dokumentit toiminnastaan sekä lisäksi yhteisöjen verkkosivut ja sosiaalisen median sivut / ryhmät. Lisäksi valmistelijoilla on takanaan eri rooleissa useita vuosia paikallistason yhteistyötä monen hakijan kanssa. Valmistelijat ovat käyttäneet kokemusperäistä tietoaan hyväkseen ja lisäksi hakeneet aktiivisesti uutta ja ajankohtaista tietoa hakijoiden tilanteista.

Kaikkiin hakijoihin on oltu suoraan yhteydessä vähintään sähköpostin välityksellä, monien kanssa on käyty keskusteluja puhelimitse. Hakijoiden kanssa on järjestetty 12 erillistä kahdenkeskistä tapaamista avustushakemuksen tiimoilta. Lisäksi eri yhteisöjen asukastiloissa on käyty vuoden 2016 aikana 12 kertaa esimerkiksi avoimeen tilaisuuteen osallistumalla tai viettämällä aikaa kaikille avoimessa asukaskahvilassa. Valmistelijoilla voidaan katsoa olevan riittävä ymmärrys helsinkiläisen asukastoiminnan monimuotoisuudesta.

Yhteenveto hakemuksista sekä vertailu edellisen vuoden avustuksiin

Päätöksen liitteessä on eritelty hakijakohtaisesti vuodelle 2017 haetut yleis- ja toiminta-avustussummat, hakijoiden ilmoittamat avustuksen käyttötarkoitukset, hakijoiden saamat avustukset vuonna 2016, esitys vuodelle 2017 sekä tieto, maksetaanko asukastilojen tilakustannukset kaupungin sisäisesti vai ulkopuoliselle taholle.

Liitteen 1 vertailussa vuoden 2016 tasoon on kuitenkin syytä huomioda, ettei esitetty 2017 avustuskoko ole suoraan verrannollinen edellisten vuosien avustuksiin: hallintokunnat avustivat aikaisemmin asukastoimijoita myös muilla määrärahoilla kuin niillä, mitkä siirtyivät kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuskokoon. Näin on tilanne esimerkiksi Kumpulan Kylätilan kohdalla, joka vuonna 2016 sai asukastotoimintaan sosiaali- ja terveystalokunnalta 40 000 euroa sekä kaupunkikulttuuriavustusta 15 740 euroa kulttuurikeskuksen osastopäällikön viranomaispäätöksensä. Kaupungin lautakunnat ja virastot / toimialat myöntävät jatkossakin avustuksia niiden omaan substanssiin liittyvän toiminnan tukemiseen, kuten esimerkiksi lasten ja nuorten kerhoihin sekä kaupunginosatapahtumiin.

Vuoden 2017 avustusten myöntämisen perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tavoitteena on turvata nykyisten yhteisöjen ylläpitämien asukastalojen toiminta vuokrien sekä kiinteiden kulujen osalta. Asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden määrärahasta merkittävä osa (412 250 euroa) menee tilakuluihin, eli yhteisöjen hallinnassa olevien asukastilojen vuokrien ja muiden kiinteiden kulujen rahoittamiseen. Tilakuluista valtaosa (314 900 euroa) maksetaan Helsingin kiinteistöviraston tilakeskukselle.

Palkkaus- ja muita henkilökuluja on yhdenmukaistettu ja niitä esitetään myönnettäväksi määrärahojen puitteissa. Pääsääntö on, että asukasosallisuuden avustuksilla rahoitetaan vain yhtä työntekijää hakijaa / aluetta kohden. Asukasosallisuuden avustuksissa pyritään alueelliseen tasapainoon ja tarveperustaiseen harkintaan. Palkkaus- ja henkilökulujen yhdenmukaistaminen toteutetaan yksi työntekijä hakijaa kohden – linjauksen lisäksi siten, että samaan kaupunginosaan ei myönnetä avustusta useamman työntekijän palkkaamiseksi. Yhtä työntekijää kohden myönnetään avustusta 30 000 euroa vuodessa.

Tilakustannusten jälkeen jäävästä määrärahasta oli välttämätöntä varata 30 000 euroa projektiavustuksiin. Lisäksi olisi haluttu laajemmin kuin tässä esityksessä tukea asukasosallisuutta kehittäviä ja uutta osallisuutta rakentavia menetelmiä. Laajempaan toiminnan tukemiseen ei ollut mahdollisuutta tämän määrärahan puitteissa, koska se olisi pienentänyt entisestään palkkojen avustusosuutta. Esityksen mukaisella määrärahan kohdentamisella päästiin valmistelijoiden mielestä mahdollisimman oikeudenmukaiseen tilanteeseen sekä palkkakulujen avustustason, jota voidaan pitää kokonaisuutta ajatellen edes tyydyttävänä. Tällä esityksellä vastataan myös asukasosallisuuden kriteeristön yhteisvalmistelussa yhteisöjen esiin nostamaan kritiikkiin avustusmäärärahojen epätasaisesta jakautumisesta kaupunginosittain

Toiminnan luonne vaihtelee eri yhteisöjen asukastiloissa, mutta toiminnan laajuudessa ja vaikuttavuudessa ei ole niin merkittäviä eroja, että valmistelijoiden näkökulmasta olisi perusteltua muuttaa esitettyä osuutta palkkakustannuksiin. Asukastiloja käyttävät pääsääntöisesti lähialueen asukkaat, mutta esimerkiksi erityistapahtumien tai harrastuskerhoihin voidaan tulla myös muualta kuin lähialueilta. Asukastaloissa ei tarvitse rekisteröityä kävijäksi, joten tarkkaa asiakasprofiilia ei voida selvittää. Lisäksi asukasosallisuuden avustuskriteerit ohjaavat tukemaan kaikille avointa toimintaa.

Herttoniemenrannan Ankkuri, Kumpulän Kylätila, KontuKeskus ja Käpylän Yhdyskuntaklubi ovat hakijoita, joilla esitetty avustussumma työntekijän palkkaan on haettua pienempi. Toisaalta avustussumma palkkakustannuksiin nousee Hertsikan Pumpulla, Kytösuontien Pysäköinti Oy:llä ja Toimintakeskus Semjalla. Uusien kriteerien myötä avustusten

piiriin nousee kokonaan uusia palkka-avustuksen saajia, kuten Roihuvuori-seura, jotka ovat aiemmin toimineet vapaaehtoistyön resurssein.

Kaikki yllä eritellyt kahdeksan toimijaa ovat merkittäviä asukastoimijoita omilla alueillaan ja asukastilojensa hallinnoijia tai käyttäjiä. Palkka-avustusesitys on tehty määrärahojen puitteissa mahdollisimman suurta alueellista tasapuolisuutta tavoitellen. Avustusten tarkoitus on tukea toimintaa eri puolilla Helsinkiä. Roihuvuori-seura on aiemmin toiminut käytännössä täysin vapaaehtoisvoimin, Kytösuontien Pysäköinti Oy on huomattavasti keskivertoa pienemmällä avustussummalla mahdollistanut toiminnan useilla kerhotiloilla Pikku Huopalahdessa ja Hertsimäen Pumpun koordinaattorin palkka-avustus on ollut alle puolet verrattuna esimerkiksi viereisen kaupunginosan Herttoniemenrannan Ankkurin työntekijän palkka-avustukseen. Toimintakeskus Semja toimii Kurkimäessä, jossa muu tila- ja palvelutarjonta on vaatimatonta verrattuna esimerkiksi viereiseen Kontulaan. Kuitenkin Semjan ja KontuKeskuksen palkka-avustuksissa on ollut aiempina vuosina isohko ero.

Lisäksi esityksessä on kolme yhteisöä, jotka ovat kokonaan uusia avustuksen saajia eli Helsinkiläisten vanhempainyhdistysten alueyhdistys HELVARY ry, Kansan radioliitto – Folkets radioförbund ry ja Otavan Opiston osuuskunta.

Avustuskriteereissä on todettu, että hakijalla tulee olla muitakin resursseja, jotka voivat koostua varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista, vapaaehtoistyöstä sekä muista avustuksista. Esimerkiksi vapaaehtoistyön painoarvon yksiselitteinen arvioiminen ja sen vertaileminen eri toimijoiden kesken on vaikeaa eikä aina tarkoituksenmukaistakaan. Valmistelussa on pyritty mahdollisimman kattavaan kokonaisarviointiin. Vuoden 2017 avustuksen käytön valvonnan yhteydessä avustusta saaneilta yhteisöiltä edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia. Yhteisöjen oma varainhankinta ja vapaaehtoistyön osuus arvioidaan vuoden 2018 avustusvalmistelussa.

Ideaalitilanne ja avustuskriteerien mukainen tavoite olisi tukea toimintaa, missä korostuu alueellinen synergia ja eri alueiden yhteistyö. Tällöin vielä suunnitelmallisemmalla kohdentamisella voitaisiin tukea sitä, että lähekkäin toisiaan alueellisesti tai temaattisesti toimivat yhteisöt voisivat hyötyä nykyistäkin enemmän toistensa toiminnasta. Se mahdollisesti vapauttaisi avustusresurssia muille alueille. Huolimatta pyrkimyksestä alueelliseen tasapainoon, Helsinkiin jää edelleen laajoja alueita, joita asukasosallisuuden avustusmäärärahoilla tuetaan vuonna 2017 hyvin vaatimattomasti tai ei lainkaan. Liitteessä 2 on katsaus asukastoiminnan resursseihin suurpiireittäin.

Tiedottamisiin, julkaisuihin ja verkkosivuihin myönnetään tukea määrärahojen puitteissa. Asukasosallisuuden avustuskriteerien vahvistamisen yhteydessä 28.9.2015 § 921 määriteltiin toiminta-avustusten kohdentumisesta siten, että julkaisujen osalta tuetaan yhteisöllisesti ja osallistavin menetelmin tuotettua alueellista tiedonkulkua.

Tiedottamislouenteiseen toimintaan myönnetään tukea Kansan Radioliitolle lähetyksiin, joiden katsotaan olevan kaikkien Helsingin alueiden hyödynnettävissä, Pihlajamäki-seuralle, Siltamäki-Suutarila –seuralle sekä Eteläisille kaupunginosille asukastoiminnan tukemiseksi alueilla, joihin muuten ei asukasosallisuuden avustuksia ole mahdollista tässä vaiheessa kohdentaa. Kumpula-Toukola Kylätila ry:lle myönnettäväksi esitettävä osuus kohdentuu yhdistyksen lehden ilmoitusmyyntikuluihin. Kontukeskus ry:n hakemus kohdistuu painokuluihin.

Tapahtumiin tukea hakeneet hakijat ohjataan hakemaan vuonna 2017 avattavia projektiavustuksia

Kokonaan hylättäväksi ehdotettavien hakemusten hylkäysperusteet:

Sininauhasäätiön hakemuksen on katsottu liittyvät sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan ja hakemus on 26.9.2016 siirretty sosiaali- ja terveysviraston käsiteltäväksi.

Mellunmäki-Seura ry:n avustushakemus vuodelle 2017 hylätään, koska hakija ei toimittanut vaadittavia liitteitä. Hakemus ei täytä kaupunginhallituksen avustusohteiden kohtaa 2.9. Hakijalta on pyydetty täydennyksiä, ja heidän kanssaan on sovittu puuttuvien tietojen toimittamisesta useita kertoja touko- ja lokakuun 2016 välisenä aikana. Mellarin asukastilakysymystä tarkastellaan toiminnallisesta näkökulmasta vireillä olevien toivomusponsi- ja valtuustoaloiteasioiden valmistelun yhteydessä (valtuutettu Hakasen toivomusponsi 2.3.2016 ja valtuutettu Kantolan ym. aloite 16.11.2016).

Kaivonkatsojantien Pysäköinti Oy, Kallahden Pysäköinti II Oy, Keskeisen Rannan Pysäköinti Oy ja Vuosaari-Seura ry:n hakemukset hylätään, koska korjaus- ja remonttikustannukset eivät ole asukasosallisuuden avustuskriteerien mukaisia kohteita.

Kulttuuriosuuskunta Sähinän hakemukset hylätään, koska toiminta ei ole asukasosallisuuden avustuskriteerien mukaista, vaan kuuluu ensisijaisesti kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustusten piiriin.

Arabian asukastalot ry hakemus hylätään, koska alueelle myönnetään toiselle hakijalle avustusta yhden työntekijän palkkaamiseen.

06.03.2017

Kj/7

Töölö-seura ry:n hakemus hylätään, koska se kohdistuu toimitilaan, ei kaikille avoimeen asukastilaan.

Konala-seura ry:n, Maunulan demokratiahankkeen, Pajamäki-seura ry:n ja Tapulikaupunki-seura ry:n hakemukset hylätään määrärahasyistä. Tapahtumiin tukea hakeneet hakijat ohjataan hakemaan vuonna 2017 avattavia projektiavustuksia

Osittain hylättäväksi ehdotettavien hakemusten hylkäysperusteet

Kansan radioliiton toimintaa avustetaan säännöllisen lähetystoiminnan jatkamiseksi, mutta toiminnan kehittämistä ei ole määrärahan puitteissa mahdollista tukea.

Toimintakeskus Semjan toiminnasta on arvioitu 50 % avoimeksi toiminnaksi.

Malminkartanon asukasyhdistys ry:n hakemus hylätään, koska asukastilan emännän palkkauksen tukeminen ei ole avustuskriteerien mukaista asukastoiminnan koordinointia.

KontuKeskus ry:n, Lauttasaari-seura ry:n ja Toimintakeskus Sampolan ry:n avustus myönnetään ehdollisena. Lauttasaari-seura ry:n asukastilaratkaisu ei ole päätöstä tehtäessä varmistunut, joten avustuksen maksamisen ehdoksi asetetaan konkreettisen tilaratkaisun esittäminen. Toimintakeskus Sampola ry:n osalta maksatuksen ehdoksi asetetaan, että yhdistys turvaa toimintansa ja tilansa rahoituksen vuodeksi 2017. KontuKeskus ry:n vuokra-avustuksen 22 500 euron maksamisen ehdoksi asetetaan, että KontuKeskuksella on tosiasiallisia vuokramenoja.

Eteläiset kaupunginosat ry:n, Toimintakeskus Semja ry:n, Siltämäki-Suutarila-seura ry:n, Pihlajamäki-seura ry:n, Lauttasaari-seura ry:n, Kumpula-Toukola Kylätilayhdistys ry:n ja KontuKeskus ry:n hakemukset hylätään osittain, koska tiedottamisiin, julkaisuihin ja verkkosivuihin myönnetään tukea määrärahojen puitteissa. Tapahtumiin tukea hakenneet hakijat ohjataan hakemaan vuonna 2017 avattavia projektiavustuksia.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Titta Reunanen, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Janne Typpi, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

06.03.2017

Kj/7

- 1 Erittely asukasosallisuusavustuksista
- 2 Katsaus asukastoiminnan resursseihin suurpiireittäin

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
avustusta hakeneet

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 204

HEL 2016-005164 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

27.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

13.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

06.02.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Titta Reunanen, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Janne Typpi, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

§ 228

Valtuutettu Björn Månssonin toivomusponsi koskien turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttamista ruotsiksi ja tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 2.3.2016 hyväksymän toivomusponnen (Björn Månsson) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Matleena Sierla, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36495
matleena.sierla(a)hel.fi

Ilkka Haahtela, Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson ponsi
- 2 Varhaiskasvatusviraston lausunto
- 3 Suomenkielisen työväenopiston lausunto
- 4 Arbiksen lausunto
- 5 Liikuntaviraston lausunto
- 6 Kulttuurikeskuksen lausunto
- 7 Kaupunginkirjaston lausunto
- 8 Nuorisoasiainkeskuksen lausunto
- 9 Opetuslautakunnan lausunto
- 10 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään (2.3.2016, 56§) kaupunginhallituksen vastauksen Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki -listojen ryhmäaloitteeseen koskien aktiivisuudesta pakolaisten auttamiseksi sekä katsottuaan aloitteen loppuun käsitellyksi kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto muistuttaa siitä, että turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen voi tapahtua myös toisella kansalliskielellä ruotsiksi samoin kuin tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti (Björn Månsson)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys pöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä.

Kaupunginhallitus kohdensi päätöksellään 21.3.2016 (§ 248) vuoden 2016 talousarvion 10 miljoonan euron määrärahan turvapaikanhakijoiden kotoutumisen edellytysten ja maahanmuuttajien hyvän kotouttamisen varmistamiseksi. Kaupunginhallitus totesi samassa yhteydessä, että Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2013 - 2016 todetaan, että mahdollistetaan myös ruotsinkielinen kotoutuminen ja kehotti virastoja huomioimaan määrärahojen käytössään ja palveluja tarjotessaan mahdollisuuden kotoutua joko suomen tai ruotsin kielellä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausunnot varhaiskasvatusvirastosta, opetusvirastosta, nuorisoasiainkeskuksesta, sosiaali- ja terveysvirastosta, ruotsinkielisestä työväenopistosta, suomenkielisestä työväenopistosta, kaupunginkirjastosta, liikuntavirastosta ja kulttuuriasiainkeskuksesta. Lisäksi vastaus on pyydetty kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvontayksiköstä.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Ruotsinkielinen kotoutuminen Helsingissä

Laki kotoutumisen edistämisestä antaa kotoutujalle mahdollisuuden valita ensimmäiseksi kotoutumiskieleksi ruotsin tai suomen. Helsinkiin muuttaa muista kunnista, Ruotsista ja ulkomailta henkilöitä, joilla on ruotsin kielen taitoa tai joilla on muulla tavoin yhteys ruotsin kieleen esimerkiksi perheenjäsenen kautta.

Ruotsinkielisessä työväenopistossa on toiminut vuodesta 2014 alkaen ruotsinkielisestä kotoutumisesta vastaava koordinaattori. Ruotsinkielisiä kotoutumispolkuja on edistetty tarjoamalla ruotsin kielen opetusta,

kehittämällä ammattiin suuntaavaa kielikoulutusta, tiedottamalla ruotsinkielisistä palveluista sekä kehittämällä työ- ja koulutuspolkuja. Arbis on vetänyt ESR-rahoitteista SFX Svenska hanketta, jossa kehitetään ruotsinkielistä lähihoitajan ammattiin tähtäävää kotoutumiskoulutusta ja samalla mallia siitä, miten Arbiksen kielikurssit voivat nivoutua yhteen Prakticummin ammattiopintoihin.

Arbis on toteuttanut myös omaehtoista kotoutumiskoulutusta. Lukuvuonna 2013–2014 osallistujia on ollut 22, lukuvuosina 2014–2015 ja 2015–2016 molempina 25 osallistujaa. Näistä opiskelijoista valmistui 11 vuonna 2015 ja 16 opiskelijaa vuonna 2016. Arbis toteuttaa myös työvoimapolitiittista ruotsinkielistä kotoutumiskoulutusta, voitettuaan Uudenmaan ELY-keskuksen kilpailutuksen. Koulutusryhmä 21 henkilölle käynnistyi lokakuussa 2016 ja viimeinen moduuli päättyi lokakuussa 2017.

Arbis on ollut mukana Stadin osaamiskeskuksen kehittämistyössä ruotsinkielisen kotoutumisen näkökulmasta. Ruotsinkielisestä kotoutumisesta ja yhteistyöpalveluista on tehty sopimus vuodelle 2017. Lisäksi on sovittu ruotsinkielisen luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestämisestä.

Ruotsinkielinen kotoutuminen lasten ja nuorten palveluissa

Varhaiskasvatusvirasto järjestää lasten varhaiskasvatusta ja esiopetusta koskevat suomenkieliset palvelut sekä leikkipuistotoiminnan avoimet palvelut. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta vastaa opetusvirasto. Osassa leikkipuistotoiminnan toimipisteistä järjestetään avointa leikkipuistotoimintaa ruotsin kielellä. Helsingin leikkipuistotoiminnassa on yksi ruotsinkielinen sosiaaliohjaaja.

Opetusviraston ruotsinkielinen koulutuslinja vastaa Helsingin kaupungin ruotsinkielisen perusopetuksen ja nuorten sekä aikuisten lukiokoulutuksen järjestämisestä. Nämä koulutukset tukevat osaltaan turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien kotoutumista. Opetusviraston ruotsinkielisellä päivähoito- ja koulutuslinjalla on kaksi ruotsin kielituki-lastentarhanopettajaa, jotka tukevat henkilökuntaa kysymyksissä, jotka koskevat ruotsin kielen tukea päivähoitoikäisille. Ruotsinkielisissä peruskouluissa toimii 2017 alkaen kaksi S2 opettajaa. Koulutuslinjalla ei ole valmistavaa luokkaa vaan oppilaat menevät lähikouluun ja saavat siellä tarvittavan tuen. Folkhälsanin ja Espoon kaupungin kanssa on tehty yhteistyötä henkilökunnan koulutuksissa.

Opetuslautakunta on aiemmin (27.11.2015, 206§) pitänyt suotavana, että maahanmuuttajille tarjottaisiin aktiivisesti myös ruotsinkielisen integraation vaihtoehtoa. Ruotsinkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittamiseen tulisi varautua. Opetusviraston 27.11.2015 ar-

vio oli, että 1—2 ryhmän kustannukset vuositason olisivat noin 100 000 euroa. Ruotsinkielisiä integraatiopolkuja olisi syytä rakentaa tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten Arbiksen, Praktikumin ja SVEPSin kanssa. Myös kotoutujanuoret voivat hakeutua Svepsin toimintaan.

Nuorisoasiainkeskuksessa on ruotsinkielinen nuorisotyön yksikkö, joka tekee ruotsin kielellä monipuolisesti nuorisotyötä Helsingissä. Virasto tukee ruotsinkielisiä järjestöjä ja hankkii yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten nuorisotoimien kanssa ruotsinkielisiä nuorten tieto- ja neuvontapalveluja Luckan rf:lta.

Ruotsinkielinen kotoutuminen sosiaali- ja terveystalvueluissa

Sosiaali- ja terveystalvasto on raportoinut vuosittain sosiaali- ja terveystalvautakunnalle ruotsin kielellä tuotettujen palvelujen tilanteesta. Vuonna 2015 laadittiin lautakunnan päätöksestä (9.4.2015) seurantaraportin lisäksi myös erillinen toimenpideohjelma ruotsin kielellä tuotettujen palvelujen kehittämiseksi. Virasto on ryhtynyt laatimaan kielisuunnitelmaa ja ohjeistusta kielellisten palvelujen antamisesta. Lisäksi on perustettu ruotsinkielisten palveluiden työryhmä. Sosiaali- ja terveystalvastossa ruotsinkieliset palvelut on joko keskitetty ruotsin- ja kaksikielisiin tiimeihin ja yksiköihin tai integroitu osaksi suomenkielistä palvelua. Ruotsinkielisellä asiakkaalla on oikeus valita, haluaako hän palvelua keskitettyltä tiimiltä vai haluaako hän asioida oman lähialueensa toimipisteessä.

Alkuvaiheen kotouttamispalveluissa maahanmuuttoyksikössä asiakas voi asioida pääsääntöisesti omalla äidinkiellellään tulkin avustuksella ja häntä ohjataan myös ruotsinkielen opiskeluun, jos hän mieluummin opiskelee ruotsin kuin suomen kieltä. Maahanmuuttoyksikössä on myös henkilökuntaa, joiden kanssa asiointi sujuu ruotsinkielellä.

Ruotsinkielinen kotoutuminen vapaa-ajan palveluissa

Suomenkielinen työväenopisto ei järjestä ruotsinkielistä kurssitoimintaa, koska Helsingfors Arbis vastaa kyseisestä palvelusta. Työväenopisto tarjoaa kuitenkin ruotsin kielen kurssseja, joissa apukielenä on suomi.

Liikuntaviraston tavoitteena on maahanmuuttajien integroituminen yleiseen liikuntatoimintaan. Tavoitteena on turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien aktivoiminen liikunnan keinoin ja tätä työtä on tehty erityisesti maahanmuuttajille suunnatun liikuntatoiminnan ja hankkeiden kautta. Kotona oleville naisille on tarjolla matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, koulutuksia, tapahtumia ja liikuntaneuvontaa.

Turvapaikanhakijoille tarjotaan tutustumiskäyntejä liikuntapaikoille, liikuntalajikokeiluja ja liikuntaryhmiä. Liikuntavirastossa on yksi ruotsinkielisen liikunnanohjaajan vakanssi sekä liikunnanohjaajia, joiden äidinkieli on ruotsi. Resursseja voidaan tarvittaessa käyttää kotoutumistyöhön liikunnan keinoin. Maahanmuuttajille suunnattuja luentotilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä liikuntapaikoille voidaan myös toteuttaa ruotsinkielellä.

Helsingin kaupunginkirjaston peruspalvelut, neuvonta ja Helmet.fi ovat ruotsiksi. Ruotsin kieltä on mahdollista harjoitella Pasilan kirjastossa ruotsinkielisessä kielikahvilassa ja ruotsin juttutunneilla. Helmikuussa 2017 Pasilassa järjestetään kirjastonkäytön opastus maahanmuuttajille ruotsiksi ja näitä tilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan lisää. Lisäksi eri kirjastoissa järjestetään ruotsinkielien kielikylpyjä, satutunteja ja tuokioita, jotka sopivat myös maahanmuuttajaperheille. Helmet-kirjaston tarjoama ”Helmets läsutmaning för barn och ungdomar” kehittää myös maahanmuuttajataustaisten lasten lukutaitoa. Monikielinen kirjasto palvelee valtakunnallisesti myös ruotsin kielellä kotoutuvia. Valikoimiin kuuluu aineistoa yli 80 kielellä. Biblioteken.fi-sivustolla on lisäksi linkkikokoelma liittyen ruotsinkieliseen kotoutumiseen.

Infopankki.fi kokoaa tietoa maahanmuuttajille ja Suomeen muuttoa suunnitteleville 12 kielellä ja kaikki valtakunnallinen ja Helsinkiä koskeva sisältö on myös ruotsiksi. Ruotsinkielisten kotoutumispolkujen kuvaaminen on aloitettu yhteistyössä kaupungin, Luckanin ja Kuntaliiton kanssa.

Kulttuurikeskus toteaa, että siltä osin kun kotouttamistyötä tehdään kulttuurin voimin ja keinoin, sitä tehdään jo osin kaksikielisesti. Voimavarojen jakamisessa on aina tarkennettavaa ja sitä tarkastelua tehdään myös tässä poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa kotoutettavien henkilöiden määrä on tavanomaista suurempi.

Ruotsinkielinen kotoutuminen kaupunginhallituksen erillismäärärahan hankkeissa

Kaupunginhallituksen erillismäärärahan hankkeissa on otettu huomioon mahdollisuus kotoutua myös ruotsin kielellä tarpeen mukaan. Varhaiskasvatusviraston vetämän Kotoklubi Kaneli-hankkeen toimintaan on rekrytoitu neljä sosiaaliohjaajaa, joista yhdellä on suomen ja ruotsin kielen osaaminen. Toiminnassa jo oleva ruotsinkielinen sosiaaliohjaaja on toiminut hanketyöntekijän työparina toiminnoissa. Tiedotus ruotsinkielisestä hanketoiminnasta on viety leikkipuistotoiminnan verkkosivuille.

Stadin osaamiskeskuksen osana kehitetään ruotsinkielisiä koulutuspolkuja. Tietoa ruotsinkielisistä mahdollisuuksista annetaan kartoitusvaiheessa ja kartoituksessa huomioidaan kielivalinta. Osaamiskeskuksen

tarjontaan kehitetään myös kaksikielisiä koulutuspalveluja niillä aloilla, joissa kaksikielisyys parantaa työllistymismahdollisuuksia. Osaamiskeskuksen rahoituksesta kustannetaan lähtötason arviointi, ruotsinkielinen non-stop ammatti-paja sekä jalkautuva R2-opettaja.

Kaupunginkanslian vetämässä Osallisuus kotoutumisen tukena-hankkeessa on toteutettu kilpailutus, jossa on haettu järjestöjä toteuttamaan kotoutumispalveluja. Osassa kilpailutuksen kautta ostettavista palveluista edellytetään käytettävän toimintakielenä tarvittaessa myös ruotsin kieltä. Tällä varmistetaan ruotsia äidinkielenään puhuvien sekä ruotsia puhuvien turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien mahdollisuus osallistua.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Matleena Sierla, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36495
matleena.sierla(a)hel.fi
Ilkka Haahtela, Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson ponsi
- 2 Varhaiskasvatusviraston lausunto
- 3 Suomenkielisen työväenopiston lausunto
- 4 Arbiksen lausunto
- 5 Liikuntaviraston lausunto
- 6 Kulttuurikeskuksen lausunto
- 7 Kaupunginkirjaston lausunto
- 8 Nuorisosiainkeskuksen lausunto
- 9 Opetuslautakunnan lausunto
- 10 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Lausunnon antaneet virastot
Kaupunginvaltuusto

06.03.2017

Kj/8

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 203

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

27.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Matleena Sierla, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36495
matleena.sierla(a)hel.fi

Ilkka Haahtela, Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Svenska arbetarinstitutionen Rektör 3.2.2017

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin strategiaohjelmassa todetaan, että mahdollistetaan myös ruotsinkielinen kotoutuminen. Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto Arbis on kehittänyt vuodesta 2008 ruotsinkielistä kotoutumispolkua. Vuonna 2014 Arbikseen palkattiin koordinaattori vastaamaan ruotsinkielisestä kotoutumisesta. Ruotsinkielisiä kotoutumispolkuja on kehitetty muun muassa tarjoamalla ruotsin kielen opetusta, kehittämällä ammattiin suuntaavaa kielikoulutusta, tiedottamalla ruotsinkielisistä palveluista sekä kehittämällä koulutukseen ja työllistymiseen johtavia palvelupolkuja.

Arbis on toteuttanut lisäksi omaehtoisena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen jaksoja jo vuodesta 2012. Lukuvuonna 2013–2014 osallistujia on ollut 22, lukuvuonna 2014–2015 ja 2015–2016 molempina 25 osallistujaa. Näistä opiskelijoista valmistui 11 keväällä 2015 ja keväällä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

2016 16 opiskelijaa. Lisäksi on tarjottu kotona lasta hoitavien vanhempien kielikoulutusta.

Ruotsinkielisen kotoutumispolun keskeisenä tavoitteena on tarjota tulevaisuudessa ammattiin suuntaavaa kielikoulutusta. Arbis on ollut vetämässä ESR-rahoitteista SFX Svenska hanketta, jossa kehitetään ruotsinkielistä lähihoitajan ammattiin tähtäävää kotoutumiskoulutusta ja samalla mallia siitä, miten Arbiksen kielikurssit voivat nivoutua yhteen Prakticum-ammattiopintoihin tulevaisuudessa. Näin myös ruotsinkielinen kotoutumispolku pitenee. Yhteistyötahoina ovat Helsingin opetusvirasto, Prakticum, Luckan, Espoon ruotsinkielinen sivistystoimi, Kautiaisten sivistystoimi ja Folkhälsan. Lisäksi yhteistyötä on tehty ruotsinkielisten kotoutumisasiantuntijoiden kanssa Pohjanmaalla ja Porvoossa.

Arbis on ollut lisäksi tiiviisti mukana kaupunginhallituksen erillismäärärahalla toteutettavan Stadin osaamiskeskuksen kehittämistyössä ruotsinkielisen kotoutumisen näkökulmasta. Arbiksen edustaja on mukana Stadin osaamiskeskuksen suunnitteluryhmissä sekä ohjausryhmässä. Ruotsinkielisestä kotoutumisesta on lisäksi tehty sopimus vuodelle 2017 yhteistyöpalveluista ja muun muassa ruotsinkielisen luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestämisestä.

Uudenmaan ELY-keskus kilpailutti toukokuussa 2016 ensimmäistä kertaa työvoimapolitiittisena toteutettavan ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen ja palvelun tuottajaksi valikoitui Helsingfors arbis. Arbis ja ELY-keskus solmivat puitesopimuksen 1.9.2016 ja vuosittainen hankintasopimus pohjainen koulutusryhmä (21 henkilöä) käynnistettiin 3.10.2016 alkaen. Koulutuksen viimeinen moduuli päättyy 20.10.2017. Uuden kuntalain myötä arbiksen työvoimakoulutusta koskevan hankintasopimuksen on solminut Bildningsalliansen r.f ja Uudenmaan Ely-keskus. Muualla Uudellamaalla Lärkkulla Karjaalla toteuttaa työvoimakoulutusta 21 hengelle 9.1.2017 alkaen.

Min Young Lee, maahanmuuttajakoordinaattori

Upplysningar

Moa Thors, rektor, telefon: 310 70077
moa.thors(a)arbis.hel.fi

Varhaiskasvatusvirasto Varhaiskasvatusjohtaja 2.2.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Varhaiskasvatusvirastolta on pyydetty lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin tekemästä seuraavasta toivomusponnosta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi käsitellessään Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen ryhmäaloitetta koskien aktiivisuutta pakolaisten auttamiseksi: ”Kaupunginvaltuusto muistuttaa siitä, että turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen voi tapahtua myös toisella kansalliskielellä ruotsiksi samoin kuin tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti.”

Varhaiskasvatusvirasto järjestää lasten varhaiskasvatusta ja esiopetusta koskevat suomenkieliset palvelut sekä leikkipuistotoiminnan avoimet palvelut. Leikkipuisto Hillerissä (Herttoniemessä) ja perhetalo Betaniasa (Punavuoreessa) sekä toimintakausittain vaihtuen muutamissa muissa leikkipuistoissa järjestetään avointa leikkipuistotoimintaa ruotsinkielellä. Kaikki leikkipuistotoiminta on avointa ja kaikki lapsiperheet ja koululaiset voivat osallistua toimintaan. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta vastaa opetusvirasto. Helsingin leikkipuistotoiminnassa on yksi ruotsinkielinen sosiaaliohjaaja.

Kotoklubi Kanelin -hankkeessa on pilotoitu perheiden kototutumista tukevaa toimintaa kolmessa perhetalossa ja kolmessa leikkipuistossa. Yhteensä perheiden asiakaskäyntejä on ollut 561 syyskuusta 2016 alkaen. Leikkipuistot ja lapsiperheiden palvelut ovat tulleet tutuiksi vastaanottokeskusten lapsiperheille ja lisäksi on opittu kieltä toiminnallisten menetelmien avulla. Kotoklubi Kaneli -hankkeen toimintaan on rekrytoitu neljä sosiaaliohjaajaa, joista yhdellä on suomen ja ruotsin kielen osaaminen. Toiminnassa jo oleva ruotsinkielinen sosiaaliohjaaja toimii hanketyöntekijän työparina toiminnoissa. Tiedotus ruotsinkielisestä hanketoiminnasta on viety leikkipuistotoiminnan verkkosivuille.

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Suomenkielinen työväenopisto toteaa, että opisto ei järjestä ruotsinkielistä kurssitoimintaa, koska Helsingfors Arbis vastaa kyseisestä palvelusta. Työväenopisto tarjoaa kuitenkin ruotsin kielen kursseja, joissa apukielenä on suomi. Arbis järjestää ruotsin kielen opetusta ruotsiksi ja

myös englantia apukielenä käyttäen. Suomenkielinen työväenopisto ei järjestä ruotsin kielen YKI-testejä.

Suomenkielinen työväenopisto näkee tärkeänä, että maahanmuuttajan kotoutuminen Helsingissä on mahdollista myös ruotsin kielellä ja että siihen varataan resurssit tarpeen mukaan.

Lisätiedot

Eero Julkunen, opetusosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88531
eero.julkunen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.01.2017 § 29

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Björn Månssonin toivomusponteen koskien turva-paikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttamista ruotsiksi ja tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti:

"Sosiaali- ja terveysvirasto on raportoinut vuosittain sosiaali- ja terveyslautakunnalle ruotsin kielellä tuotettujen palvelujen tilanteesta. Vuonna 2015 laadittiin lautakunnan päätöksestä (9.4.2015) seurantaraportin lisäksi myös erillinen toimenpideohjelma ruotsin kielellä tuotettujen palvelujen kehittämiseksi. Viraston ruotsinkielisten palveluiden toimenpideohjelmaa on lähdetty viemään eteenpäin niin palvelukohtaisilla toimenpiteillä kuin virastotasoisten prosessien käynnistämällä. Virasto on ryhtynyt laatimaan kielisuunnitelmaa ja ohjeistusta kielellisten palvelujen antamisesta. Kielisuunnitelmassa kuvataan ruotsinkielisen palvelun organisointi ja vastuut sen järjestämisestä ja kehittämisestä, miten kielitaito huomioidaan henkilöstöä rekrytoitaessa ja miten kielellisten oikeuksien toteutumisesta huolehditaan kaikessa asiointissa, dokumentoinnissa ja viestinnässä. Lisäksi on perustettu ruotsinkielisten palveluiden työryhmä, jonka tehtäviin kuuluu osallistua ruotsinkielisten palveluiden kehittämiseen ja kaksikielisyyden toteutumiseen viraston palveluissa palvelujen uudistaminen huomioiden.

Sosiaali- ja terveysvirastossa ruotsinkieliset palvelut on joko keskitetty ruotsin- ja kaksikielisiin tiimeihin ja yksiköihin tai integroitu osaksi suomenkielistä palvelua. Ruotsinkielisellä asiakkaalla on oikeus valita, haluaako hän palvelua keskitetyltä tiimiltä vai haluaako hän asioida oman lähialueensa toimipisteessä. Keskitettyjen palveluiden osalta nimetyt henkilöt palvelevat ruotsinkielisiä asiakkaita kaupunkitasoisesti. On myös huomion arvoista, että vaikka ruotsinkielisen palvelun saatavuus

06.03.2017

Kj/8

ja toimivuus onkin joissain palveluissa varmistettu juuri keskittämiskäytännöllä, voidaan näitä palveluja antaa ruotsiksi myös muissa toimipisteissä henkilökunnan kielitaidon mukaan. Alkuvaiheen kotouttamispalveluissa maahanmuuttoyksikössä asiakas voi asioida pääsääntöisesti omalla äidinkielellään tulkin avustuksella ja häntä ohjataan myös ruotsinkielen opiskeluun, jos hän mieluummin opiskelee ruotsin kuin suomen kieltä. Maahanmuuttoyksikössä on myös henkilökuntaa, joiden kanssa asiointi sujuu ruotsinkielellä."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Kulttuurikeskus 27.1.2017

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Kulttuurikeskus toteaa, että siltä osin, kuin kotouttamistyötä tehdään kulttuurin voimin ja keinoin, sitä tehdään jo osin kaksikielisesti. Voimavarojen jakamisessa on aina tarkennettavaa ja sitä tarkastelua tehdään myös tässä poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa kotoutettavien henkilöiden määrä on tavanomaista suurempi.

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus 27.1.2017

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Nuorisoasiainkeskukselta on pyydetty lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin tekemästä seuraavasta toivomusponnosta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi käsitellessään Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen ryhmäaloitetta koskien aktiivisuutta pakolaisten auttamiseksi: "Kaupunginvaltuusto muistuttaa siitä, että turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen voi tapahtua myös toisella kansalliskielellä ruotsiksi samoin kuin tarpeesta jakaa kotouttamisvoimavarat tämän periaatteen mukaisesti."

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Nuorisoasiainkeskus antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nuorisoasiainkeskuksessa on ruotsinkielinen nuorisotyön yksikkö, joka tekee ruotsin kielellä monipuolisesti nuorisotyötä Helsingissä. Tämän lisäksi nuorisoasiainkeskus tukee ruotsinkielisiä järjestöjä ja hankkii yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten nuorisotoimien kanssa ruotsinkielisiä nuorten tieto- ja neuvontapalveluja Luckan rf:ltä.

Nuorisoasiainkeskuksen vetämässä Safe stadi – hankkeessa on pyritty turvallisuuden tunteen lisäämiseen ja viharikosten ehkäisyyn Helsingissä nuorisotyön keinoin. Kumppanuuksia on haettu sekä kilpailutuksen että verkostoyhteistyön kautta. Lisäksi on vaikutettu yleiseen asenneilmapiiriin jakamalla ja lisäämällä tietoa. Projektihenkilöstön mahdollisimman laaja-alaiseen kielitaitoon on kiinnitetty rekrytoinnissa erityishuomiota

Lisätiedot

Ruotsinkielinen työ: Mikko Votka, osastopäällikkö, puhelin: 310 71252
mikko.votka(a)hel.fi

Muut kielet: Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 310 71596
sini.perho(a)hel.fi

Liikuntavirasto 27.1.2017

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Liikuntavirasto antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Koko väestön liikunta-aktiivisuutta tutkittaessa maahanmuuttajat liikkuvat kaikissa ikäryhmissä, nuorista ikääntyneisiin vähemmän kuin kanta-väestö. Tästä syystä kotouttamistoimet liikunnan keinoin ovat tärkeitä aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Liikunnan kotouttamistoimet voidaan aloittaa melkein heti henkilön saapuessa Suomeen, koska liikunnassa pystyy toimimaan vähäiselläkin kielitaidolla. Maahanmuuttajille liikunnalla saattaa olla erityisesti psyykkistä terveyttä edistäviä vaikutuksia ja sillä voidaan lisätä osallistumisen ja yhdessä onnistumisen kokemuksia. Liikunta voi myös vaikuttaa yleisesti elämän järjestykseen saamiseen, kuten yhteiskunnan sääntöjen sekä suomen ja ruotsin kielen oppimiseen. Terveiden edistäminen niin psyykkisesti kuin fyysisestikin sekä ystävien löytäminen näyttävät mahdollistuvan helpommin säännöllisen liikuntaharrastuksen kautta.

Liikuntaviraston tavoitteena on maahanmuuttajien integroiminen yleiseen liikuntatoimintaan. Stadin MaaLi on lyhenne liikuntaviraston erityi-

sesti maahanmuuttajille suunnatusta liikuntatoiminnasta, joka sisältää kaksi erillistä hanketta, joiden avulla pyritään turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien aktivoimiseen liikunnan keinoin.

Naiset yhdessä liikkumaan -hanke käynnistyi vuonna 2015 ja rahoitus saadaan opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Hankkeen tavoitteena on maahanmuuttajanaisten kotouttamisen edistäminen liikunnan avulla ja toiminta kohdistuu erityisesti kotona oleviin, heikon kielitaidon ja matalan koulutuksen omaaviin naisiin. Hanke tarjoaa naisille matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, koulutuksia, tapahtumia, henkilökohtaista liikuntaneuvontaa sekä käydään mm. pitämässä luentotilaisuuksia maahanmuuttajajärjestöille, moskeijoille sekä kielikursseille liikunnan vaikutuksista ja -mahdollisuuksista Helsingissä.

Kaupunginhallituksen rahoittama Kotoutumista liikunnan keinoin -hanke käynnistyi syksyllä 2016. Hankkeen tavoitteena on turvapaikanhakijoiden osallisuuden lisääminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edellytysten tukeminen. Hanke tarjoaa tutustumiskäyntejä liikuntapaikoille, liikuntalajikokeiluja ja liikuntaryhmiä yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa. Hankkeen vetäjät käyvät erilaisissa ryhmissä mm. vastaanottokeskuksissa kertomassa liikuntamahdollisuuksista ja liikunnan tärkeydestä. Lisäksi osallistutaan erilaisiin tapahtumiin esim. kaupungin järjestämiin kohtaamiskahviloihin.

Liikuntavirastossa on yksi ruotsinkielisen liikunnanohjaajan vakanssi ja tämän lisäksi virastossa työskentelee liikunnanohjaajia, joiden äidinkieli on ruotsi. Edellä mainittuja resursseja voidaan tarvittaessa käyttää turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttamiseen liikunnan keinoin. Maahanmuuttajille suunnattuja luentotilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä liikuntapaikoille voidaan toteuttaa myös ruotsinkielellä. Liikuntavirasto tekee yhteistyötä helsinkiläisten liikuntaseurojen kanssa, joista osa on ruotsinkielisiä.

Lisätiedot

Maria Nyström, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87816

Kaupunginkirjasto 26.1.2017

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Helsingin kaupunginkirjaston peruspalvelut ja neuvonta ovat ruotsiksi. Myös tapahtumia on ruotsin kielellä. Helmet.fi-palvelusivustolla on ruotsinkielinen versio. Ruotsin kieltä on ollut mahdollista harjoitella muun muassa Pasilan kirjaston kaikille avoimessa ruotsinkielisessä kielikahvilassa (Språkcafé Svea) vuodesta 2014 alkaen. Lisäksi Pasilan kirjas-

tossa kokoontuu viikoittain kaikille avoin ruotsin juttutunti, joka myös tarjoaa mahdollisuuden ruotsin treenaamiseen.

Helmikuussa Pasilan kirjastossa järjestetään kirjastonkäytön opastus maahanmuuttajille ruotsiksi. Vastaavia opastuksia järjestetään tarpeen mukaan lisää.

Rikhardinkadun kirjastossa järjestetään Babypoesi-tuokioita, jotka tarjoavat mahdollisuuden ruotsin kielikylpyyn jo vauvasta alkaen. Tuokiot on tarkoitettu kaikille, mutta sopivat hyvin ruotsin kieleen tutustumiseen Suomeen muualta muuttaneiden perheiden pienimmille. Yhteistyössä Helsingfors Kulturcentralenin ja Sydkustens landskapsförbundetin kanssa järjestettävät Rimjam-tuokiot puolestaan tähtäävät leikki-ikäisten lasten kielen kehittämiseen. Rimjam kiertää monissa kirjastoissa. Ruotsin kielen taitoa edistävät myös ruotsinkieliset satutunnit, joita järjestetään tänä kevätkautena ainakin Rikhardinkadun, Töölön, Itäkeskuksen, Jätkäsaaren ja Pukinmäen kirjastoissa. Helmet-kirjaston tarjoama Hel mets läsutmaning för barn och ungdomar kehittää myös maahanmuuttajataustaisten lasten lukutaitoa. Lisäksi tarjolla on satu- ja lukudiplomitoimintaa lapsille. Suomi 100 vuotta -juhlien yhteydessä järjestetään Lukukeskuksen ja Lastenkirjakeskuksen kampanja ”Läsäventyret” ja kaupunginkirjasto tulee osallistumaan yhteistyöhön.

Monikielinen kirjasto palvelee valtakunnallisesti myös ruotsin kielellä kotoutuvia. Sen tehtävänä on Suomessa asuvan vieraskielisen väestön kirjastopalvelujen tukeminen, yhteyksien solmiminen koti- ja ulkomaisiin yhteistyötahoihin, tiedotus ja neuvonta sekä aineiston hankinta yhteiskäyttöön harvinaisilla kielellä joiden käyttäjiä Suomessa on vähän. Monikielisen kirjaston aineistot sijaitsevat Helsingin kaupunginkirjaston kokoelmissa Pasilassa ja niitä lähetetään kirjastoihin ympäri maata. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee toimintaa. Monikielisen kirjaston valikoimiin kuuluu aineistoa aikuisille, nuorille ja lapsille yli 80 kielellä, mm. arabiaksi, farsiksi, pashtoksi, kiinaksi, thaimiksi, vietnamiksi jne. Valtaosa Monikielisen kirjaston aineistosta on kirjoja, mutta kokoelmista löytyy myös musiikkia, elokuvia ja aikakauslehtiä. Monikielinen kirjasto palvelee valtakunnallisesti myös ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia ja niissä asuvia ruotsin kielellä kotoutuvia henkilöitä.

Monikielisen kirjaston kokoelmaa voi selata Helmet- [aineistotietokannassa](#) myös ruotsiksi.

Valtakunnallisesti palvelevalla Biblioteken.fi-sivustolla on Länkbiblioteket-osiassa [linkkikokoelma](#) liittyen ruotsinkieliseen kotoutumiseen.

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

06.03.2017

Kj/8

Tiina Larva, suunnittelija, puhelin: 310 85918
tiina.larva(a)hel.fi

Opetuslautakunta 24.01.2017 § 10

HEL 2016-003088 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suomen virallinen kaksikielisyys mahdollistaa kotoutumisen Suomessa myös ruotsin kielellä. Laki kotoutumisen edistämisestä antaa kotoutujalle mahdollisuuden valita ensimmäiseksi kotoutumiskielekseen ruotsin tai suomen. Kotoutumiskoulutukseksi hyväksytään suomen- tai ruotsinkielinen koulutus. Helsinkiin muuttaa muista kunnista, Ruotsista ja muualta ulkomailta henkilöitä, joilla on ruotsin kielen taitoa tai joilla on muulla tavoin yhteys ruotsin kieleen esimerkiksi perheenjäsenen kautta.

Ruotsinkielinen kotoutuminen kaupunginhallituksen kotoutumismäärärahan hankkeissa opetusvirastossa

Työllistymistä, ammatillista koulutusta, kuntoutusta ja kielitaitoa on yhdistetty Opetusviraston vetämässä Stadin osaamiskeskuksessa, jossa työtä on tehty 20 ammattilaisen voimin. Osaamiskeskuksella on ollut asiakkaita yhteensä 560. Asiakkaiden mahdollisuus saavuttaa tutkintotavoitteinen opiskelupaikka on nopeutunut ja mahdollisuudet siirtyä työelämään ovat parantuneet työvalmennuksen ja jalkautuvan S2-tuen avulla. Lisäksi on syntynyt 83 työnantajakontaktia.

Stadin osaamiskeskuksen osana kehitetään ruotsinkielisiä koulutuspolkuja. Tietoa ruotsinkielisistä mahdollisuuksista annetaan Stadin osaamiskeskuksen kartoitusvaiheessa ja kartoituksessa huomioidaan kieli-valinta. Osaamiskeskuksen tarjontaan kehitetään myös kaksikielisiä koulutuspalveluja niillä aloilla, joissa kaksikielisyys parantaa työllistymismahdollisuuksia. Osaamiskeskuksen rahoituksesta kustannetaan lähtötason arviointi, ruotsinkielinen non-stop ammatti-paja sekä jalkautuva R2-opettaja. Kaupunginkanslian ja sosiaali- ja terveystieteiden erillismäärärahalta toteutettavat toiminnot sisältyvät edellä mainitun Stadin osaamiskeskuksen kehittämistyön alle.

Ruotsinkielinen kotoutuminen opetusviraston palveluissa

Opetusviraston ruotsinkielinen koulutuslinja vastaa Helsingin kaupungin ruotsinkielisen perusopetuksen ja nuorten sekä aikuisten lukiokoulutuksen järjestämisestä. Nämä koulutukset osaltaan tukevat turvapai-

kanhakijoiden, pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien kotoutumista. Opetusviraston ruotsinkielisellä päivähoito- ja koulutuslinjalla on kaksi ruotsin kielituki lastentarhanopettajaa, jotka tukevat henkilökuntaa kysymyksissä, jotka koskevat ruotsinkielen tukea päivähoitoikäisille. Ruotsinkielisissä peruskouluissa toimii 2017 alkaen kaksi S2 opettajaa. Koulutuslinjalle ei ole valmistavaa luokkaa vaan oppilaat menevät lähikouluun ja saavat siellä tarvittavan tuen. Folkhälsanin ja Espoon kaupungin kanssa on tehty yhteistyötä koskien koulutuksia aiheesta, jotka on osoitettu henkilökunnalle.

Opetuslautakunnan (27.11.2015, § 206) mukaan olisi suotavaa, että maahanmuuttajille tarjottaisiin aktiivisesti myös ruotsinkielisen integraation vaihtoehtoa. Ruotsinkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittamiseen on varauduttava opetusvirastossa. Opetusviraston 27.11.2015 arvio on, että 1—2 ryhmän kustannukset vuositasolla tulisivat olemaan noin 100 000 euroa. Ruotsinkielisiä integraatiopolkuja olisi syytä rakentaa tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten Arbiksen, Praktikumin ja SVEPSin kanssa.

Sveps (Svenska produktionsskolan) tarjoaa koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille ohjausta sekä startti- ja työhönvalmennusta. Myös kotoutujanuoret voivat hakeutua Svepsin toimintaan. Svepsin toimialueena on pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo Vantaa, Kirkkonummi ja Kauniainen). Opetusvirasto tekee tiivistä yhteistyötä Svepsin kanssa sekä tukee toimintaa avustuksin.

Käsittely

24.01.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti lausuntoehdotustaan poistamalla siitä sen 4. kappaleen ("Peruskouluissa on kehitetty...").

Jäsen Ahva teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 9. kappale ("Opetuslautakunnan (27.11.2015, § 206) mukaan...") poistetaan.

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Riikka Merimaa-Jovanovic, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi
Arja Kukkonen, linjanjohtaja, puhelin: 310 86850
arja.kukkonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

06.03.2017

Kj/8

Marjo Kyllönen, vs. linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
marjo.kyllonen(a)hel.fi

Niclas Grönholm, linjanjohtaja, puhelin: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Kj/9

§ 229

Kaupunginvaltuuston 1.3.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 1.3.2017 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

- 1-2, 8 Ei toimenpidettä.
- 3 Tiedoksi kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle.
- 4 Kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginjohtajaa tekemään erillisen esityksen asian täytäntöönpanoksi.
- Tiedoksi kaupunginkanslialle ja Staralle.
- 7 Tiedoksi digineuvontaa tarjoaville virastoille.
- Toivomusponsi kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.
- 19-22 Talousarvioaloitteet kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 5 Kaupunginhallitus kehottaa liikennelaitos -liikelaytosta kehittämään investointihankkeiden suunnittelua ja ohjausta siten, että hankkeet voidaan toteuttaa kulloinkin hyväksytyin enimmäishinnan puitteissa.
- Tiedoksi Liikennelaitos-liikelaytokselle.
- Toivomusponsi rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.
- 9, 10 Toivomusponsi rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

06.03.2017

Kj/9

- 11 Ei toimenpidettä.
- 23 Aloite rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 12 Sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja ottanee asian uudelleen valmisteltavaksi.
- 13, 14 Ei toimenpidettä.
- 24, 25 Aloitteet sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle/Vesihuolto.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kaupunkisuunnitteluvirastolle, kiinteistövirastolle, pelastuslautakunnalle, sosiaali- ja terveystoimintavirastolle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristölautakunnalle.

- 15 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Poliisille.

Tiedoksi kaupunkisuunnitteluvirastolle.

Toivomusponsi kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

- 26 Aloite kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveystoimintaa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 16-18 Ei toimenpidettä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Kj/9

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Kj/10

§ 230

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 27.2.2017

jaostot

- konserni 27.2.2017

- johtamisen 27.2.2017

- tietotekniikka 2.3.2017

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 1.3.2017

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- sivistystointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- kansliapäällikkö/U

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

06.03.2017

Kj/10

- toimitusjohtaja

henkilöstökassatoimikunta

toimialajohtajat

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Kj/11

§ 231

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Ryj/1

§ 232

Valtuutettu Mika Ebelingin toivomusponsi Raide-Jokerin kustannusten kehittämisen seurannasta

HEL 2016-007578 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.9.2016 hyväksymän toivomusponnen (Mika Ebeling) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 15.6.2016 Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

'Hyväksyessään Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus seuraa tarkasti Raide-Jokerin kustannusten kehittymistä.' (Mika Ebeling)

Kvston työjärjestyksen 24 §.n mukaan Khn on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan lausunto.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Raide-Jokeri-projekti seuraa hankkeen kustannuksia sekä Helsingin että Espoon kaupungin osalta ja raportoi niistä projektin johtoryhmälle. Seuranta-mallissa huomioidaan myös läpinäkyvä raportointi projektin kustannuksista. Tavoitteena on, että hanke saadaan läpivietyä myös kustannusten osalta onnistuneesti.

Helsingin ja Espoon välisessä yhteistyösopimuksessa on yksityiskohdalliset määräykset kustannusten seurannasta projektissa. Lisäksi Helsingin ja Espoon välisessä yhteistyösopimuksessa on sovittu erityisestä selvitysmenettelystä siltä varalta, että projektin kustannusseurannan tai riskiseurannan perusteella arvioidaan, että Raide-Jokeri -hankkeen kokonaiskustannuksen enimmäismäärä on vaarassa ylittyä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen esittäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Ryj/2

§ 233

Valtuutettu Terhi Peltokorven toivomusponsi Raide-Jokerin rakentamisen kilpailuttamisesta

HEL 2016-007596 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.9.2016 hyväksymän toivomusponnen (Terhi Peltokorpi) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 15.6.2016 Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

'Hyväksyessään Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että rakentaminen tulee kilpailuttaa ja hankkia siten, että myös rakentajien etu ja tavoite on sama kuin tilaajalla. Näin varmistetaan hankkeen kustannusarvion ja aikataulun pitäminen.' (Terhi Peltokorpi)

Kvston työjärjestyksen 24 §.n mukaan Khn on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimen-

06.03.2017

Ryj/2

piteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan lausunto.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunginhallitus on 24.6.2016 hyväksynyt Helsingin ja Espoon välisen yhteistyösopimuksen Raide-Jokerin toteuttamisesta. Sopimuksen mukaan projektin johtoryhmä päättää projektin toteutustavasta.

Johtoryhmä on päättänyt 9.12.2016, että hanke toteutetaan allianssimallilla. Hankkeen kaikki osapuolet sitoutetaan yhteiseen kustannusarvioon jo ennen kuin varsinaiset rakentamistyöt käynnistyvät. Allianssimalli tukee eri osapuolten yhteistä tavoitetta toteuttaa projektin laadulliset tavoitteet kustannusarviossa ja aikataulussa.

Yhteistyösopimuksessa on sovittu myös erityisestä selvitysmenettelystä siltä varalta, että projektin kustannusseurannan tai riskiseurannan perusteella arvioidaan, että Raide-Jokeri -hankkeen kokonaiskustannuksen enimmäismäärä on vaarassa ylittyä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Pöytäkirjan esittäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Ryj/3

§ 234

Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi Raide-Jokeri -hankkeen kustannusten seurannasta

HEL 2016-007570 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.9.2016 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 15.6.2016 Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

'Hyväksyessään Raide-Jokerin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että hankkeen ja sen kustannusten seurannassa otetaan opiksi Länsimetron virheistä ja varmistetaan hankkeen toteutuminen budjetin puitteissa.' (Yrjö Hakanen)

Kvston työjärjestyksen 24 §.n mukaan Khn on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimen-

06.03.2017

Ryj/3

piteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan lausunto.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Raide-Jokeri -hanke toteutetaan allianssimallilla, jossa suunnittelija ja urakoitsija sitoutetaan jo varhaisessa vaiheessa yhteiseen allianssiin tilaajan kanssa. Osapuolet sitoutuvat kustannusarvioon jo ennen kuin varsinaiset rakentamistyöt käynnistyvät. Allianssimallin eräs keskeinen ominaisuus on tilaajan, suunnittelijan ja urakoitsijan yhteinen tavoite toteuttaa projektin laadulliset tavoitteet kustannusarviossa ja aikataulussa.

Raide-Jokeri-projekti valmistelee kustannusten seurantaan yksityiskohdista ja läpinäkyvää mallia, joka mahdollistaa suunniteltujen kustannusten vertaamisen budjetoituun. Tämä mahdollistaa vaikuttamisen toteutuviin kustannuksiin. Seurantamallissa huomioidaan myös läpinäkyvä raportointi projektin kustannuksista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Pöytäkirjan esittäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Ryj/4

§ 235

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 7 ja 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Palvelukeskus-liikelaitoksen johtokunta	16.2.2017
yleisten töiden lautakunta	28.2.2017

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Sj/1

§ 236

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta 28.2.2017
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta 28.2.2017
liikuntalautakunta 2.3.2017
nuorisolautakunta 2.3.2017
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta 28.2.2017
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museujohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

06.03.2017

Sj/1

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 237

Tontin ja yleisen alueen varaaminen Pohjola Rakennus Oy Uusimaalle kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten (Haaga, tontti 29081/11 sekä osia katu- ja puistoalueista, Orapihlajatie 43, Paatsamatie 10 - 12, Haaga)

HEL 2016-013960 T 10 01 01 00

Päätös

A

Kaupunginhallitus päätti varata Pohjola Rakennus Oy Uusimaalle liitekarttaan 1 merkityt alueet, jotka muodostuvat tontista 29081/11 sekä osista asemakaavan mukaisia katu- ja puistoalueita 29 K ja 29 P, kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2019 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varausalueelle vastaisuudessa kaavoitettavasta asuinrakennusoikeudesta vähintään noin 25 % tulee toteuttaa Hitas-omistusasuntotuotantona tai valtion tukemana lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona (välimuodon tuotanto) ja enintään noin 75 % sääntelemättömänä asuntotuotantona.

Sääntelemättömästä asuntotuotannosta vähintään noin 50 % tulee toteuttaa omistusasuntotuotantona ja enintään noin 50 % vapaarahoitteisenä vuokra-asuntotuotantona.

Sääntelemättömässä omistusasuntotuotannossa sekä Hitas-omistusasuntotuotannossa noin 40 % asuinrakennusoikeudesta tulee toteuttaa perheasuntoina (kaksi makuuhuonetta tai enemmän), joiden keskipinta-ala on vähintään noin 70 h-m².

Varauksensaaja on velvollinen hyväksyttämään välimuodon tuotantoa varten mahdollisesti valittavan yhteistyökumppanin kiinteistöviraston tonttiosastolla.

2

Varauksensaaja on tietoinen, että suunnitellun hankkeen toteuttaminen edellyttää muun ohella alueella vireillä olevan asemakaavamuutoksen tulemistä voimaan, alueeseen nykyisellään kohdistuvan maanvuokrasopimuksen päättämistä sekä alueella olevien rakennusten purkamista.

Varauksensaaja vastaa hankkeen toteuttamisesta kokonaisvastuuperiaatteella. Varauksensaaja vastaa tällöin kustannuksellaan muun ohella kaikista tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisen edellyttämistä rakennusten purku- ja muista toimenpiteistä.

Kaupunki ei vastaa mistään vahingoista, haitoista eikä kustannuksista, mikäli hankkeen toteuttamiseksi vaadittava asemakaavan muutos ei tule voimaan tai tonttia ei muutoin saada rakentamiskelpoiseksi.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan ja/tai olla jatkamatta varausta, mikäli varauksensaaja ei noudata varausehtoja ja kaupungin niiden perusteella mahdollisesti antamia ohjeita.

3

Muodostettavien tonttien pysäköinti tulee toteuttaa keskitettynä ratkaisuna, ellei vastaisuudessa laadittavassa asemakaavassa toisin määrätä.

4

Varauksensaaja on velvollinen suunnittelemaan ja toteuttamaan tontit ilman aiheetonta viivytystä ja osaltaan aktiivisesti edistämään tonttien suunnittelua ja rakentamista. Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli on ilmeistä, ettei tonttien rakentamista aloiteta varausaikana ja hankkeen viivästymisen johtuu varauksensaajasta riippuvasta syystä.

Kaupungilla on kaikissa tilanteissa oikeus seuraamuksitta olla jatkamatta varausta.

Varauksensaaja on velvollinen toiminnassaan noudattamaan verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja sekä työehtoja koskevia sekä muita vastaavia lakisääteisiä velvoitteita.

Mikäli varauksensaaja ei noudata edellä tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteitaan tai varauksensaaja taikka varauksensaajana toimivan yhtiön johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö tuomitaan ns. harmaaseen talouteen liittyvästä rikoksesta (esim. verotus) tai muusta vastavasta yritystoimintaan liittyvästä rikoksesta, kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan.

Kaupungilla on edelleen oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli varauksensaaja asetetaan konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai muutoin käy ilmeiseksi, ettei varauksensaajalla ole taloudellisia tai muita edellytyksiä hankkeen toteuttamiseksi.

06.03.2017

Kaj/1

5

Hankkeet tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä kaupungin alueellisten yhteistyö- ja koordinoitiryhmien sekä tarvittavilta osin naapurikiinteistöjen kanssa.

6

Kerrostalotuotannossa varausalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Rakennusten tulee täyttää vähintään C-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 120 kWh/m²/vuosi, ellei kiinteistölautakunta erittäin painavasta varauksensaajasta riippumattomasta syystä toisin päättä.

Varauksensaaja on velvollinen viimeistään hakiessaan varausalueen pitkäaikaista vuokraamista tai myyntiä esittämään kiinteistöviraston tonttiosastolle varausalueelle rakennettavia rakennuksia koskevan energiatodistuksen tai muun rakennuksen energiatehokkuutta osoittavan kiinteistöviraston tonttiosaston hyväksymän selvityksen.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta pidättäytyä varausalueen luovuttamisesta, mikäli varauksensaajan hanke ei täytä edellä mainittua vaatimusta eikä kiinteistölautakunta myönnä vaatimuksesta poikkeusta.

7

Lisäksi varauksensaaja on velvollinen noudattamaan soveltuvin osin liitteenä 2 olevaa kiinteistöviraston tonttiosaston 11.8.2016 päivättyä toimintaohjetta Kaivu- ja louhintatoimenpiteiden suorittamisesta sekä kaadettavista puista.

B

Kaupunginhallitus oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään päätöskohdassa A mainittuun varaukseen tarvittaessa muutoksia ja täydennyksiä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitteluvarausalueen sijainti- ja rajauskartta
- 2 Toimintaohje, Kaivu- ja louhintatoimenpiteiden suorittaminen sekä kaa-

- 3 dettavat puut
Pohjola Rakennus Oy Uusimaa, suunnitteluvaraus Orapihlajatie
4 Ote Orapihlajtien viitesuunnitelmasta, OAS-vaihe

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Isku Invest Oy:lle on vuokrattu Haagasta varastorakennusten korttelialueelta (TV) tontti 29081/11 osoitteesta Orapihlajatie 43 / Paatsamatie 10 - 12 vuoden 2020 lopussa päätyvällä maanvuokrasopimuksella.

Tontilla oleva rakennus ei enää palvele vuokralaista parhaalla mahdollisella tavalla, joten Isku Invest Oy (Isku) ja Pohjola Rakennus Oy Uusimaa (Pohjola) ovat sopineet esisopimuksella tontin kehittämistä asuun. Pohjola on käynyt alustavia keskusteluja kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston kanssa, ja näissä keskusteluissa on todettu, että alueen kehittämisen kannalta olisi luontevaa liittää osa alueen katu- ja puistoalueesta mukaan kaavamuutokseen. Kyseistä aluetta koskeva kaavamuutos on tullut vireille. Kaavamuutoksella alueelle osoitettaisiin asuinrakennusoikeutta arviolta noin 10 000 k-m².

Siksi Pohjola Rakennus Oy Uusimaa hakee nyt alueen varaamista kumppanuuskaavoitusta ja asunohankkeiden suunnittelua varten. Hakemuksiin ja käytyihin neuvotteluihin perustuen esitetään, että Pohjolalle tehdään suunnitteluvaraus liitteeseen merkitylle alueelle (tontti 29081/11 sekä osa kaupungin katu- ja puistoaluetta) vuoden 2019 loppuun saakka asemakaavamuutoksen laatimista varten.

Varauksen tekeminen on perusteltua muun ohella siksi, että hankkeiden toteuttaminen edellyttää olemassa olevan maanvuokrasopimuksen ennenaikaista päättämistä ja rakennuksen purkamista, mistä tontin vuokralainen ja Pohjola yhdessä vastaisivat. Lisäksi varattavaan kokonaisuuteen sisältyy vaativia pysäköintijärjestelyjä. Käytännössä suunniteltujen asuntojen pysäköinti on mahdollista toteuttaa vain keskitetysti yhden toimijan toimesta.

Asuntohanke toteutettaisiin pääasiassa sääntelemättömänä asuntotuotantona. Alueen asuntokannan monipuolisuuden turvaamiseksi noin 25 % asuinrakennusoikeudesta toteutetaan säänneltynä välimuodon tuotantona, lähtökohtaisesti Hitaksena, tai valtion tukemana lyhyen korotuen vuokra-asuntotuotantona. Varaus mahdollistaisi yhteensä noin 156 asunnon täydennysrakentamishankkeen toteuttamisen.

Esittelijän perustelut

Taustaa ja hakemukset

Isku Invest Oy:lle on vuokrattu Haagasta varastorakennusten (TV) tontti 29081/11 pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella, joka päättyy 31.12.2020. Pohjola on tehnyt Iskun kanssa esisopimuksen tontin kehittämiseksi. Yhtiöt ovat hakeneet tontille asemakaavamuutosta siten, että tontti voitaisiin osoittaa pääasiassa asuntorakentamiseen. Vireillä olevalla kaavamuutoksella alueelle osoitettaisiin asuinrakennusoikeutta arviolta noin 10 000 k-m².

Pohjola hakee tontin vuokralaisena toimivan yhtiön valtuuttamana tontin ja ympäröivien alueiden varaamista asuntohankkeiden suunnittelua varten 15.12.2016 päivätyllä hakemuksella. Hakijan tarkoituksena on nykyisen maanvuokrasopimuksen päättäminen, rakennuksen purkaminen sekä laadittavana olevan kaavamuutoksen mukaisen asuinrakennuskokonaisuuden toteuttaminen.

Liitteenä 3 on varaushakemus.

Asemakaava- ja tonttitiedot

Tontilla on voimassa 6.6.1985 lainvoimaiseksi tullut asemakaava nro 8947. Tontti on varastorakennusten korttelialuetta (TV) ja sillä on kerroslukumerkintä II. Rakennusoikeus tontilla on 3 680 k-m².

Tontin pinta-ala on 3 979 m². Tonttia hallitsee 26.2.1997 solmitun maanvuokrasopimuksen perusteella Isku Invest Oy (Y-tunnus 1831501-9). Vuokrasopimus päättyy 31.12.2020.

Liitteenä 4 on ote Orapihlajatie OAS-vaiheen viitesuunnitelmasta.

Varausesitys

Esittelijä toteaa, että varauksesta on neuvoteltu Pohjolan sekä tarvittavilta osin alueen kaavoittajan kanssa. Hakemusten ja neuvotteluiden perusteella esitetään, että Haagan tontti 29081/11 sekä osia katu- ja puistoalueista varattaisiin Pohjolalle sekä alueen nykyiselle vuokralaiselle kumppanuuskaavoitusta sekä asuntohankkeiden suunnittelua varten.

Lähtökohtaisesti kaupunki luovuttaa tontit pääasiassa julkisten hakujen ja kilpailujen kautta. Tässä tapauksessa kyse on kuitenkin pääosin jo vuokratun ja rakennetun tontin kehittämisestä, mikä edellyttää muun muassa olemassa olevien rakennusten purkamista ja nykyisen maanvuokrasopimuksen päättämistä, jolloin tonttia ei lähtökohtaisesti voida luovuttaa esimerkiksi kilpailulla. Varauksen tekeminen mainitulle taholle on näin ollen perusteltua ottaen huomioon muun muassa Pohjolan tekemä esisopimus tontin vuokralaisen kanssa sekä sen, että kaavamuu-
toksen toteuttaminen ilman aiheetonta viivytystä edellyttää nykyisen maanvuokrasopimuksen ennenaikaista päättämistä ja tontilla olevan rakennuksen purkamista, mistä varaaja vastaisi kustannuksellaan.

Esitetty varausalue ulottuu tontin 29081/11 lisäksi vähäisessä määrin myös tontin viereisille puisto- ja katualueille. Näiden alueiden ottamista mukaan asemakaavamuutokseen on pidetty perusteltuna alueen kehittämisen kannalta. Yleisille alueille sijoittuvan rakennusoikeuden määrä on vähäinen, mutta mahdollistaa välimuodon asuntotuotannon toteuttamisen sekä tonttien rakentamisen kannalta olennaisen yhteispysäköintiratkaisun.

Varausehtojen mukaan tontille kaavoitettava asuinrakennusoikeus toteutettaisiin pääasiassa sääntelemättömänä asuntotuotantona. Asuinrakennusoikeuden kokonaismäärä huomioiden voidaan kuitenkin pitää perusteltuna, että vähintään noin 25 % asuinrakennusoikeudesta toteutettaisiin välimuodon tuotantona, joko Hitaksena tai valtion tukemana lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona alueen asuntokannan monipuolisuuden turvaamiseksi. Välimuodon tuotantona toteutettava määrä vastaa lähtökohtaisesti likipitäen yhtä varausalueelle suunnitellusta neljästä rakennusmassasta.

Sääntelemättömästä rakennusoikeudesta tulisi toteuttaa omistusasuntotuotantona vähintään noin 50 %. Vapaaarahoitteista vuokra-asuntotuotantoa voisi siten olla enintään noin 50 % rakennusoikeudesta.

Omistusasuntotuotannon osalta esitetään hyväksyttäväksi normaali perheasuntovaatimus eli vähintään noin 40 % asuinrakennusoikeudesta tulee toteuttaa perheasuntoina, joissa on vähintään kaksi makuuhuonetta. Näiden asuntojen keskipinta-alan tulee olla vähintään 70 h-m². Tämä vaatimus koskee myös mahdollista Hitas-tuotantoa.

Mainittu varaus mahdollistaisi nykyisellään varsin huonokuntoisen ja toimintaedellytyksiltään heikentyneen varistorakennuksen purkamisen sekä huomattavan täydennysrakentamishankkeen toteuttamisen hyvälle paikalle olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Varausalueelle voitaisiin rakentaa yhteensä noin 156 asuntoa. Esittelijä pitää varausta perusteltuna ja kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita edistävänä.

06.03.2017

Kaj/1

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitteluvarausalueen sijainti- ja rajauskartta
- 2 Toimintaohje, Kaivu- ja louhintatoimenpiteiden suorittaminen sekä kaadettavat puut
- 3 Pohjola Rakennus Oy Uusimaa, suunnitteluvaraus Orapihlajatie
- 4 Ote Orapihlajatie viitesuunnitelmasta, OAS-vaihe

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 23.02.2017 § 94

HEL 2016-013960 T 10 01 01 00

Kiinteistökartta 101/678 493, Orapihlajatie 43 / Paatsamatie 10-12

Esitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Pohjola Rakennus Oy Uusimaalle (Y-tunnus 2539942-5) liitekarttaan nro 1 merkityt alueet, jotka muodostuvat tontista 29081/11 sekä osista asemakaavan mukaisia katu- ja puistoalueita 29 K ja 29 P

(kiinteistötunnukset 91-420-1-1172, 91-403-2-805 ja 91-29-9901-0), kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2019 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varausalueelle vastaisuudessa kaavoitettavasta asuinrakennusoikeudesta vähintään noin 25 % tulee toteuttaa Hitas-omistusasuntotuotantona tai valtion tukemana lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona ja enintään noin 75 % sääntelemättömänä asuntotuotantona (välimuodon tuotanto).

Sääntelemättömästä asuntotuotannosta vähintään noin 50 % tulee toteuttaa omistusasuntotuotantona ja enintään noin 50 % vapaarahoitteisenä vuokra-asuntotuotantona.

Sääntelemättömässä omistusasuntotuotannossa sekä Hitas-omistusasuntotuotannossa noin 40 % asuinrakennusoikeudesta tulee toteuttaa perheasuntoina (kaksi makuuhuonetta tai enemmän), joiden keskipinta-ala on vähintään noin 70 h-m².

Varauksensaaja on velvollinen hyväksyttämään välimuodon tuotantoa varten mahdollisesti valittavan yhteistyökumppanin kiinteistöviraston tonttiosastolla.

2

Varauksensaaja on tietoinen, että suunnitellun hankkeen toteuttaminen edellyttää muun ohella alueella vireillä olevan asemakaavan muutoksen tulemistä voimaan, alueeseen nykyisellään kohdistuvan maanvuokrasopimuksen päättämistä sekä alueella olevien rakennusten purkamista.

Varauksensaaja vastaa hankkeen toteuttamisesta kokonaisvastuuperiaatteella. Varauksensaaja vastaa tällöin kustannuksellaan muun ohella kaikista tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisen edellyttämistä rakennusten purku- ja muista toimenpiteistä.

Kaupunki ei vastaa mistään vahingoista, haitoista eikä kustannuksista, mikäli hankkeen toteuttamiseksi vaadittava asemakaavan muutos ei tule voimaan tai tonttia ei muutoin saada rakentamiskelpoiseksi.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päätymään kesken varausajan ja/tai olla jatkamatta varausta, mikäli varauksensaaja ei noudata varausehtoja ja kaupungin niiden perusteella mahdollisesti antamia ohjeita.

3

Muodostettavien tonttien pysäköinti tulee toteuttaa keskitettynä ratkaisuna, ellei vastaisuudessa laadittavassa asemakaavassa toisin määrätä.

4

Varauksensaaja on velvollinen suunnittelemaan ja toteuttamaan tälle varatut tontit ilman aiheetonta viivytystä ja osaltaan aktiivisesti edistämään tälle varattujen tonttien suunnittelua ja rakentamista. Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli on ilmeistä, ettei tonttien rakentamista aloiteta varausajana ja hankkeen viivästyminen johtuu varauksensaajasta riippuvasta syystä.

Kaupungilla on kaikissa tilanteissa oikeus seuraamuksitta olla jatkamatta varausta.

Varauksensaaja on velvollinen toiminnassaan noudattamaan verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja sekä työehtoja koskevia sekä muita vastaavia lakisääteisiä velvoitteita.

Mikäli varauksensaaja ei noudata edellä tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteitaan tai varauksensaaja taikka varauksensaajana toimivan yhtiön johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö tuomitaan ns. harmaaseen talouteen liittyvästä rikoksesta (esim. verotus) tai muusta vastavasta yritystoimintaan liittyvästä rikoksesta, kaupungilla on oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan.

Kaupungilla on edelleen oikeus seuraamuksitta määrätä varaus päättymään kesken varausajan, mikäli varauksensaaja asetetaan konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai muutoin käy ilmeiseksi, ettei varauksensaajalla ole taloudellisia tai muita edellytyksiä hankkeen toteuttamiseksi.

5

Hankkeiden suunnittelu ja toteutus tulee tapahtua yhteistyössä kaupungin alueellisten yhteistyö- ja koordinoitiryhmien sekä tarvittavilta osin naapurikiinteistöjen kanssa.

6

Kerrostalotuotannossa varausalueelle toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Rakennusten tulee täyttää vähintään C-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 120 kWh/m²/vuosi, ellei kiinteistölautakunta erittäin painavasta varauksensaajasta riippumattomasta syystä toisin päättä.

Varauksensaaja on velvollinen viimeistään hakiessaan varausalueen pitkäaikaista vuokraamista tai myyntiä esittämään kiinteistöviraston tonttiosastolle varausalueelle rakennettavia rakennuksia koskevan energiatodistuksen tai muun rakennuksen energiatehokkuutta osoittavan kiinteistöviraston tonttiosaston hyväksymän selvityksen.

Kaupungilla on oikeus seuraamuksitta pidättäytyä varausalueen luovuttamisesta, mikäli varauksensaajan hanke ei täytä edellä mainittua vaatimusta eikä kiinteistölautakunta myönnä vaatimuksesta poikkeusta.

7

Lisäksi varauksensaaja on velvollinen noudattamaan soveltuvin osin liitteenä nro 2 olevaa kiinteistöviraston tonttiosaston 11.8.2016 päivättyä toimintaohjetta Kaivu- ja louhintatoimenpiteiden suorittamisesta sekä kaadettavista puista.

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään päätöskohdassa A mainittuun varaukseen tarvittaessa muutoksia ja täydennyksiä.

Samalla kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tonttiosaston osastopäällikön päättämään varausehtojen vähäisistä muutoksista ja täydennyksistä edellyttäen, että kaupunginhallitus hyväksyy edellä mainitun esityksen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Miia Pasuri, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34439
mii.pasuri(a)hel.fi

06.03.2017

Kaj/2

§ 238

Maunulan työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

HEL 2017-001763 T 10 06 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti korottaa Maunulan työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon 31.5.2013 päivätyn hankesuunnitelman enimmäishintaa siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 9 937 345 euroa joulukuun 2016 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kustannusarvio (HKA) 1.2.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Maunulaan on rakennettu 21.8.2009 vahvistetun uuden asemakaavan ja kaupunginhallituksen 3.2.2014 (132 §) tekemän hankepäätöksen mukainen, kiinteästi viereiselle tontille rakennettuun liikekeskukseen liittyvä työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon yhteinen uudisrakennus. Koska hankkeen kustannukset ovat mm. suunnitelmien muutosten johdosta ylittäneet alkuperäisen hankesuunnitelman enimmäismäärän 9,4 miljoonaa euroa, hankkeen enimmäishintaa ehdotetaan korotettavaksi.

Esittelijän perustelut

Aikaisempi hankepäätös

Kiinteistölautakunta on 10.10.2013 (503 §) ja kaupunginhallitus on 3.2.2014 (132 §) hyväksynyt 31.5.2013 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 2 755 brm² ja että rakentamis-

kustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 9 400 000 euroa huhtikuun 2013 kustannustasossa.

Kustannusmuutokset ja niiden syyt

Hankkeesta laadittu ensimmäinen, 16.3.2010 päivätty hankesuunnitelma hyväksyttiin kiinteistölautakunnassa 4.5.2010. Hankkeen käynnistymisen viivästyminen, käyttäjähallintokuntien muuttuneet tilatarpeet sekä tilojen yhteiskäytön kehittämisen tavoitteet edellyttivät kuitenkin hankesuunnitelman tarkistamisen. Uusi tarkistettu, 31.5.2013 päivätty ja kaupunginhallituksen 3.2.2014 (132 §) hyväksymä hankesuunnitelma ei sisältänyt viitesuunnitelmia, vaan kustannusarvio perustui alkuperäisen hankesuunnitelman mukaiseen, HKR-Rakennuttajan laatimaan kustannusarvioon.

Koska hankesuunnitelma ei sisältänyt viitesuunnitelmia, jouduttiin yleensä hankesuunnitelmavaiheessa ratkaistavat asiat ratkaisemaan ehdotussuunnitteluvaiheessa, joten suunnittelua tarvittiin huomattavasti tavanomaista enemmän.

Hankkeeseen lisättiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti osallistavaa demokratiaa. Tämä Maunulan demokratiapilottihanke toi suunnittelutehtäviin lisää asukkaita osallistavia työpajoja, kokouksia, suunnittelutyötä ja neuvoteltavaa kasvattaen osaltaan arvioituja suunnittelukustannuksia. Tilaratkaisut muuttuivat suunnittelun edetessä ja mm. keittiö toteutettiin hankesuunnitelmassa esitettyä laajempaan. Myös kolmen eri hallintokunnan ja demokratiapilotin tarpeiden yhteensovittaminen osoittautui ennakoitua suuremmaksi tehtäväksi sekä suunnittelussa että rakentamisessa.

Hankkeeseen lisättiin kiinteistölautakunnan päätöksellä toteutettavaksi salin nouseva näyttämö sekä av-tekniikka varustusta. Edellä mainitut tekniset järjestelmät on rahoitettu lähiörahasta, mutta suunnittelun lisäkustannukset on maksettu hankkeen määrärahasta.

Kaupunginhallituksen hankepäätös sisälsi veloitteen hankesuunnitelmaan kuulumattoman, rakennuksen viereisen puistoalueen kehittämistä niin, että talo voi avautua myös ulospäin ja erilaisiin tapahtumiin. Kiireisen aikataulun vuoksi puiston suunnittelu käynnistettiin hankkeen suunnittelijoiden toimesta ja kustannettiin hankkeen määrärahasta.

Suunnittelun aikana Maunulan työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon tontilla toimi vielä S-market eikä pohjatutkimuksia voitu tehdä tarpeeksi kattavasti. Puutteellisten pohjatutkimusten vuoksi tiedot kalliopinnasta jäivät osittain epätarkoiksi. Perustustöiden yhteydessä todettiin, että louhintaa joudutaan suorittamaan huomattavasti arvioitua enemmän.

Pohjarakennustöiden yhteydessä tontilta löytyi myös rakennusjätteitä eikä tontin rakennusmaita voitu viedä tavanomaiseen käsittelyyn.

Urakkatarjouksista jouduttiin käymään karsintakierros jo ennen urakka-päätöksen tekemistä, kun hankkeen enimmäishinta oli ylittymässä. Kustannuksia pystyttiin karsimaan lisä- ja muutostyövarauksen jäädessä kuitenkin hieman normaalia pienemmäksi.

Hankkeen lisä- ja muutostyöt eivät korotetullakaan määrärahalla poikkea normaalitasosta alkuperäisen muutostyövarauksen ollessa 3,8 % urakoiden summasta ja toteutuvan lisätöiden määrän ollessa noin 7,5 % urakoiden summasta.

Kiinteistöviraston tilakeskus haki hankkeelle valtionavustusta. Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätti 30.12.2014 myöntää hankkeelle avustusta yhteensä 383 000 euroa. Valtionavustusta ei ole huomioitu alentavasti hankkeen kustannuksissa.

Vuokravaikutus

Alkuperäinen vuokra on 23,91 euroa/m²/kk, joka muodostuu pääomavuokrasta 19,19 euroa/m²/kk ja ylläpitovuokrasta 4,72 euroa/m²/kk.

Investointikustannuksen ollessa 9 937 345 euroa vuokraksi muodostuu:

Vuokra on 24,48 euroa/m²/kk, joka muodostuu pääomavuokrasta 19,76 euroa/m²/kk ja ylläpitovuokrasta 4,72 euroa/m²/kk (3 % korkoa ja takaisinmaksuajaksi on määritelty 30 vuotta).

Vuokra-aika on 20 vuotta.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen asiakaspäällikkö esittää vuokravaikutuksen hallintokunnille.

Hankkeen aikataulu ja rahoitus

Rakentaminen aloitettiin huhtikuussa 2015. Kohde on luovutettu tilaajalle ja käyttäjille joulukuussa 2016. Taloudelliset loppuselvitykset hankkeen osalta ovat vielä kesken.

Hankkeen edellyttämä 9,94 milj. euron rahoitus otetaan huomioon rakentamishjelmaa tarkistettaessa.

Hankesuunnitelman päivitetty kustannusarvio (HKA) on liitteenä 1.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

06.03.2017

Kaj/2

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Kustannusarvio (HKA) 1.2.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
Nuorisolautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 23.02.2017 § 78

HEL 2017-001763 T 10 06 00

Kiinteistökartta 103/679 496, Metsäpurontie 4

Esitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Maunulan työväenopiston, kirjaston ja nuorisotalon 31.5.2013 päivätyn hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 9 937 345 euroa joulukuun 2016 kustannustasossa.

B

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen rakennuspäällikön käyttämään urakassa mahdollisesti esiintyviin muutostöihin sekä urakkasopimusten perusteella mahdollisesti syntyviin muihin lisävelvoitteisiin 1.2.2017 allekirjoitetun ja hyväksytyyn (HKA) kustannusarvion mukaiset varaukset ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy esityksen.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Mika Malkki, projektipäällikkö, puhelin: 310 78172

mika.malkki(a)hel.fi

Jouko Snellman, rakennuspäällikkö, puhelin: 310 40334

jouko.snellman(a)hel.fi

06.03.2017

Kaj/3

§ 239

Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi koskien asukastila Mellarin ja kirjaston suunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa Mellunmäessä

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 2.3.2016 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö, toivomusponsi, Kvsto 2.3.2016 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 2.3.2016 Mellunkylän korttelin 47203 tonttien 19, 22, 23 ja 24 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muuttamista kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään miten asukastila Mellarin ja kirjaston suunnittelu voidaan tehdä yhdessä asukkaiden kanssa (Yrjö Hakanen). "

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuuteuille.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja virastoilta saatuihin täydentäviin tietoihin sekä kaupunginkanslian neuvonta- ja osallisuusyksiköltä sekä Heka Oy:ltä saatuihin selvityksiin ja toteaa yhteenvetona seuraavaa:

Asukastila Mellarin toiminta on lakannut Mellunkylän kaavamuutoksen johdosta käynnistyneen liike- ja ostoskeskuksen purku- ja rakennustöiden alettua. Mellunkylässä toimii tällä hetkellä ME-säätiön rahoittama 09 Helsinki Human Rights Säätiön pyörittämä tila Laakavuoren korttelitalossa.

Toimintaa ylläpitäneelle Mellunmäki-seuralle ei ole tällä hetkellä myönnetty tai esitetty asukasosallisuusavustuksia tilavuokriin. Kaupunginhallitus käsitteli asukasosallisuusavustuksia yleis- ja toiminta-avustusten osalta ensimmäisen kerran 13.2.2017 ja jatkaa avustusten käsittelyä 27.2.2017.

Kiinteistövirasto toteaa, että kaupungin kulttuurikeskus ja sosiaali- ja terveystieteiden keskus ovat nyttemmin luopuneet alueelle suunnitelluista toiminnoista ja tiivistäneet toimintojaan olemassa oleviin kiinteistöihin. Toisaalta uuteen ostoskeskukseen tulevaa mahdollista asukastilaa on suurennettu. Laakavuoren koulun peruskorjauksen yhteydessä mietitään asukkaiden yhteistilojen käyttömahdollisuutta. Perusparannus on investointilistalla tällä hetkellä 6/2023-12/2024 ja yhteistilojen käyttöä voidaan suunnitella Maunula- talon mallin mukaan.

Kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvontayksikön näkemyksen mukaan asukastalojen sijaintia tulisi tarkastella myös koko kaupungin näkökulmasta. Kaupungissa on paljon katvealueita, joissa asukastiloja ei ole kaupungin, järjestöjen eikä asukkaiden ylläpitäminä. Toimivien ratkaisujen ylläpitäminen ennen isompia investointeja olisi toimijoiden yhteistyö asukastilatarpeiden osalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

1 Hakanen Yrjö, toivomusponsi, Kvsto 2.3.2016 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 211

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

27.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Tors-
tin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 02.06.2016 § 249

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu
Yrjö Hakasen toivomusponnosta, joka koskee asukastila Mellarin suunnit-
teltua yhdessä asukkaiden kanssa, seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistöviraston tilakeskus on vastaanottanut kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kiinteistölautakunnalle antaman talonrakennushankkeiden ohjelmaluonnoksen, jossa on ehdotus Mellunmäen hankkeesta. Kyseessä olisi hanke, jossa tilat vuokrattaisiin ulkopuoliselta omistajalta; ns. vuokratilahanke, jonka toteutus ajoittuisi vuosille 2019 - 2020. Ehdotuksessa todetaan, että hankkeessa haetaan Maunula-talo tyyppistä uudenlaista toimintaa, jossa palveluja asukkaille tarjotaan yli virastorajojen alueen eri toimijoiden kanssa.

Kiinteistöviraston tilakeskus on ollut hankevetovastuussa Maunula-talon uudishankkeessa, joka on ollut asukaskuulemisen eräs pilottihanke hankesuunnitteluvaiheesta alkaen. Maunula-talo valmistuu vuoden loppussa. Herttoniemen kirjasto-nuorisotilan suunnittelu on käynnistynyt. Kyseessä on vuokratilahanke, jonka suunnittelusta vastaa Yit-Hartela -yhteenliittymä ja jonka tilasuunnitteluun otetaan mm. nuorisoin näkökannat ja mielipiteet huomioon asukaskuulemisen kautta.

Kiinteistöviraston tilakeskus toteuttaa tilahankkeissaan asukas- ja asiakaskesteistä suunnittelua ja toteutusta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta, nuorisolautakunta sekä sosiaali- ja terveyslautakunta antavat asiasta osaltaan lausuntonsa kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Raija Mäkinen-Stormbom, toimitilatarkastaja, puhelin: 310 40365
raija.makinen-stormbom(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.05.2016 § 187

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Kslk 5264_37

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnitteluvirasto on Mellunmäen vanhan ostoskeskuksena-
semakaavan muutoksen (nro 12215) laatimisen yhteydessä esittänyt
asukastilan Mellarille mahdollisesti soveltuvia sijainteja, mikäli asukasti-
la ei sijoitu asemakaavan muutoksessa osoitettuun katutasoon liiketilo-
ihin. Selvitystyötä on jatkanut kiinteistöviraston tilakeskus.

Mikäli uusia sijaintiehdotuksia asukastilasta tehdään, selvittää kaupunkisuunnitteluvirasto niiden edellytykset kaavoituksen näkökulmasta.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.05.2016 § 102

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Mellarissa toimii tällä hetkellä sosiaali- ja terveystieteiden idän päihdepoliklinikkaan kuuluva avokuntoutusyksikkö. Mellarissa on erityyppistä avokuntoutusta sekä mielenterveys- että päihdeasiakkaille. Mellarin tiloja käytetään myös eri yhteisöjen muuhun toimintaan, kuten kulttuuritapahtumiin, asukasilloihin ja kokouksiin. Toiminta on luonteeltaan moniarvoista ja mahdollistaa osaltaan alueen asukkaiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja lisää kaupunkiturvallisuutta.

"Vetoa ja voimaa Mellunkylään" on vahva paikallinen verkosto, jossa toimivat yhdessä sekä kunnan eri sektorit, mutta myös yhdistykset ja monikulttuuriset yhteisöt. Verkoston kautta on mahdollista rekrytoida esimerkiksi käyttäjäraati suunnittelemaan tulevaa yhteistä toimintaa. Alueen oma Mellunmäki-yhdistys toimii myös tässä verkostossa.

Yhteissuunnittelu tuo monipuolisesti esille erilaisia näkökulmia ja palveluista tulee näin asiakaslähtöisempiä. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää osallisuutta kaikissa muodoissaan tärkeänä strategisena painopisteenä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastila on asukkaita lähellä oleva tila, johon ammattityöntekijät voivat jalkauttaa asiakkaiden tarvitsemia palveluja. Myös yhteisöt tarvitsevat tiloja, joissa toimia. Yhteisöllisyys tukee terveyttä ja hyvinvointia. Hyvin suunniteltu asukastila kaventaa osaltaan terveys- ja hyvinvointieuroja."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 28.04.2016 § 52

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Asukastila Mellari on Mellunmäessä sijaitseva 600 m² asukas-, kulttuuri- ja vapaa-ajantila. Se on otettu käyttöön vuonna 2008 paikallisen asukasjärjestön aloitteesta. Mellarin toiminta pyörii Mellunmäki-seuran sekä kaupungin eri toimijoiden yhteisvoimin. Se on tarjonnut tilat erilaisille tapahtumille, kursseille, kokouksille, paikallisille kehittämishankkeille ja projekteille sekä sosiaaliviraston palveluille. Nuorisoasiainkeskuksella ei tällä hetkellä ole Mellarissa omaa toimintaa.

Nuorisoasiainkeskuksen toimintasäännön (17.12.2015 Ntj § 13) strategiaperustassa yhdeksi nuorisotyön tehtäväksi on määritelty nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen.

Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksen päälinjauksissa (13.4.2016) on kirjattu tavoitteeksi lisätä asukkaiden ja palveluiden käyttäjien osallistumista palveluiden kehittämiseen sekä osallistuvan budjetoinnin käytön vakinaistamista nuorisotoimessa ja opetuksessa. Lisäksi osallistuvan budjetoinnin laajentamista muiden toimialojen osalta tullaan selvittämään.

Mellunmäen hankkeen aikana käynnistyessä nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että suunnittelu tehdään yhdessä nuorten ja asukkaiden kanssa osallistuvaa budjetointia käyttäen. Kirjaston, suomenkielisen työväenopiston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteisen Maunula-talon suunnittelussa sovelletaan parhaillaan osallistuvaa budjetointia ja näitä kokemuksia on tärkeä hyödyntää muissa vastaavissa hankkeissa tai muilla alueilla.

Esittelijä

osastopäällikkö
Katri Kairimo

Lisätiedot

Sari Nybäck, suunnittelija, puhelin: 310 89043
sari.nyback(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 12.04.2016 § 37

HEL 2016-003138 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginkirjaston strategiassa (Kirjaston suunta 2015–2018) yksi kuudesta keskeisestä tavoitteesta ja painotuksesta on muotoiltu seuraavasti:

Laajennamme, helpotamme ja monipuolistamme kirjastopalvelujen ja –resurssien käyttöä yhdessä asiakkaiden kanssa. Strategiaan on kirjattu myös tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä muun muassa se, että osallistaminen ja yhteiskehittäminen ovat osa arkipäivää.

Kirjaston strategia pohjaa kaupungin strategiaan, jossa jo arvoihin on nostettu osallisuus ja osallistuminen.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kiinteistölautakunnalle antamassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksessa vuosiksi 2017–2026 todetaan että ”Mellunmäen hankkeessa haetaan Maunula-talo tyyppistä uudenlaista toimintakonseptia jossa kaupungin palveluja tarjotaan virastorajat ylittäen alueen eri toimijoiden kanssa.” Vuokrahanke sijoittuisi toteutuessaan vuosille 2019-2020.

Sekä joulukuussa 2016 avattavan Maunula-talon että vuoden 2018 loppussa avattavan keskustakirjaston suunnittelussa asukkaat ovat olleet aktiivisesti mukana.

Mellunmäen hankkeen aikana käynnistyessä suunnittelu tehdään yhdessä asukkaiden kanssa Maunula-talon ja keskustakirjaston tapaan. Samalla varmistetaan asukkaiden osallistuminen myös talon tulevaan hallintoon muun muassa osallistuvalla budjetoinnilla.

Käsittely

12.04.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Vastaus on positiivinen. On kuitenkin hyvä selkeyttää tätä demokratia hankeen osallistumisen tavoitetta ja sanoa selvästi että asukkailla on mahdollisuus osallistua myös tulevaan toimintaan ja sen suunnitteluun. Siksi esitän lisättäväksi lausetta ”Samalla varmistetaan asukkaiden osallistuminen myös talon tulevaan hallintoon muun muassa osallistuvalla budjetoinnilla.” kohdan 8 loppuun.

Kohta 8 kokonaisuudessaan seuraavasti: Mellunmäen hankkeen aikana käynnistyessä suunnittelu tehdään yhdessä asukkaiden kanssa Maunula-talon ja keskustakirjaston tapaan. Samalla varmistetaan asukkaiden osallistuminen myös talon tulevaan hallintoon muun muassa osallistuvalla budjetoinnilla.

Kannattaja: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

06.03.2017

Kaj/4

§ 240

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 8 ja 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunkisuunnittelulautakunta	28.2.2017
kiinteistölautakunta	23.2.2017
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	27.2., 1., 2. ja 5.3.2017

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.03.2017

Stj/1

§ 241

Erivapauden myöntäminen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta

HEL 2017-001424 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää erivapauden sosiaali- ja terveysviraston palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaitovaatimuksesta siten, että vakanssia numero 042144 työavaimella 45-1409-15 täytettäessä ei vaadita ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa.

Samalla kaupunginhallitus korostaa pitkäjänteisen ja systemaattisen ruotsinkielen koulutuksen tarvetta sosiaali- ja terveysvirastossa niin, että palvelut voidaan toteuttaa myös ruotsiksi.

Käsittely

Vastaehdotus:
Marcus Rantala:

Myöntäessään erivapauden kaupunginhallitus korostaa pitkäjänteisen ja systemaattisen ruotsinkielen koulutuksen tarvetta sosiaali- ja terveysvirastossa niin, että palvelut voidaan toteuttaa myös ruotsiksi.

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysviraston esitys HEL 2017- 1424
- 2 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunginhallitus päättää myöntää erivapauden sosiaali- ja terveysviraston palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaitovaatimuksesta siten, että vakanssia numero 042144 työavaimella 45-1409-15 täytettäessä ei vaadita ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysvirastossa oli 11.1. - 9.2.2016 haettavana palvelualueiden lääkäripalvelujen kolme terveyskeskuslääkärin virkaa. Virkoja haki kolme lääkärin kelpoisuusehdot täyttävää hakijaa. Kahdella hakijalla oli myös vaadittava ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito ja heidät valittiin virkoihin. Kolmannella hakijalla ei ole ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Kyseessä olevan kolmannen viran kielitaitovaatimuksesta on haettu erivapautta (liite 1).

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 6 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisen kunnan on järjestettävä terveydenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Kielilain (423/2003) 10 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on kielilain 18 §:n 1 mom. mukaan järjestettävä maksuton tulkkaus, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta. Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2 §:n mukaan viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla toimilla huolehdittava siitä, että sen henkilöstöllä on riittävä kielitaito viranomaisen tehtävien hoitamiseksi kielilaisissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Lain 3 §:n mukaan virkaa täytettäessä ja muuhun palvelusuhteeseen otettaessa on varmistauduttava siitä, että palvelukseen otettavalla on työtehtävien edellyttämä kielitaito. Lain 5 §:n 2 mom. mukaan jos lailla tai lain nojalla ei säädetä kunnallisten viranomaisten henkilöstön kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, niitä voidaan asettaa kuntalain mukaisessa järjestyksessä.

Kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on säädetty ja kielitaitosäännössä määrätty. Virastojen ja laitosten on osoitettava riittävä määrä suomen ja ruotsin kieltä taitavia henkilöitä kielilaisissa tarkoitettuna kielellisen palvelutason ylläpitämiseksi. Virastojen ja laitosten on varmistettava koulutusta järjestämällä, opintoja tukemalla ja palvelukseen otettavien kielitaitoon huomiota kiinnittämällä, että henkilöstöllä on lain edellyttämä kielitaito. Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan

muun kuin viraston ja laitoksen päällikön, osastotason yksikön päällikön ja kaupunginsihteerin kielitaitovaatimuksen asettaa viraston tai laitoksen päällikkö tai hänen määräämänsä.

Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö on 11.4.2014 § 104 päättänyt pysyväisohjeesta, jonka mukaan terveysasemien terveyskeskuslääkärin virkojen kelpoisuusvaatimuksena on kielitaitovaatimuksen osalta suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Kielitaitosäännön 5 §:n mukaan kaupunginhallitus voi perustellusta syystä tehtävään ottavan esityksestä myöntää erivapauden tai lievennyksen tämän säännön perusteella vaadittavasta kielitaidosta. Kaupungin kielitaitosääntöä ja hallintosäännön 24 §:ää koskevien täydentävien ohjeiden mukaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskevassa laissa ei ole säännöksiä kuntien henkilöstön kielitaitoa koskevasta erivapaudesta. Kun kunta päättää kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, se voi samalla määrätä myös virkojen ja muiden tehtävien kelpoisuusvaatimuksia koskevasta erivapaudesta tai lievennyksestä. Erivapaus voidaan myöntää esim. silloin, jos asetettujen kielitaitovaatimusten noudattaminen tehtävää täytettäessä saattaisi olla poikkeuksellisesti epätarkoituksenmukaista ja ne muodostaisivat esteen tehtävään pääsemiseksi. Näin voi olla, jos kielitaitovaatimukset yksittäistapauksessa ovat tarpeettomia tehtävän hoitamiseksi ja hakijalla muutoin olisi hyvät edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Esimerkiksi ulkomaalaisen hakiessa palvelukseen saattaa olla erityisiä syitä poiketa yleisistä vaatimuksista.

Sosiaali- ja terveysviraston erivapaushakemuksen mukaan palvelualueiden lääkäripalvelujen kyseessä olevaan kolmanteen terveyskeskuslääkärin virkaan on ollut hakija, jolla ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa, mutta muut kelpoisuusehdot täyttyvät. Kyseessä oleva lääkäri on saanut laillistetun lääkärin oikeudet Suomessa vuonna 2005 ja on erikoistumassa geriatriaan. Hän on toiminut Helsingin terveysasemilla yli kaksi vuotta ja sairaaloissa yli kaksi vuotta. Palvelualueiden lääkäripalveluissa hän on toiminut yli viisi vuotta. Hän on suoriutunut työtehtävistään moitteitta. Hänen lääkärin taitonsa, kokemuksensa ja osaamisensa sekä laaja tuntemuksensa Helsingin terveydenhuollon palvelujärjestelmästä tekee hänestä sopivan toimimaan palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärinä.

Sosiaali- ja terveysviraston palvelualueiden lääkäripalvelujen terveyskeskuslääkärin potilaita ovat Helsingin kotihoidon asiakkaat sekä kaupungin palvelutalojen ryhmäkotien asukkaat. Kotihoidon asiakkaista noin 7 % oli ruotsinkielisiä vuonna 2016. Helsingin kaupungilla ei ole ruotsinkielisille tarkoitettuja palvelutalojen ryhmäkoteja. Ruotsinkielisten ryhmäkoti- ja siihen liittyvä lääkäripalvelu järjestetään ostopalveluna. Palvelualueiden lääkäripalveluissa toimii 19 lääkärinä, joilla on vaaditta-

va ruotsin kielen vähintään tyydyttävä suullinen taito. Ruotsia äidinkielenään puhuva terveyskeskuslääkäri on aloittanut vakinaisessa virassa vuoden 2017 alusta ja toinen aloittaa keväällä 2017. Ruotsinkielisille potilaille voidaan aina turvata lääkäripalvelut ruotsin kielellä.

Apulaisoikeuskansleri on tehnyt 29.4.2016 päätöksen tilanteesta, jossa henkilö nimitettiin apulaisylilääkäriin virkaan kokonaisarviointin perusteella ilman, että hänellä oli kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Päätös on liitteenä 2. Apulaisoikeuskansleri on katsonut, että erivapautta vaadittavasta kielitaidosta olisi tullut hakea ennen virkaan nimittämistä.

Päätösehdotuksessa mainittu vakanssi on täytetty ennen erivapauden myöntämistä. Erivapauden hakeminen perustuu apulaisoikeuskanslerin päätökseen.

Lähtökohtaisesti valinta virkaan on tehtävä kaikki kelpoisuusehdot täyttävistä hakijoista. Kelpoisuusvaatimuksista voidaan poiketa vain yksittäistapauksessa. Sosiaali- ja terveysviraston erivapaushakemuksen mukaan terveyskeskuslääkäriin virkaa (vakanssinumero 042144, työavain 45-1409-15) hakeneella lääkärillä ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Erivapaushakemuksen mukaan henkilö on muuten pätevä lukuun ottamatta vaatimusta ruotsin kielen tyydyttävästä suullisesta taidosta. Erivapaushakemuksesta ilmenee, että ruotsinkielisen väestön palvelut ja oikeus käyttää omaa kieltään ovat palvelualueiden lääkäripalveluissa turvattavissa muilla tavoin. Koska virkoihin kahden valitun kielitaitovaatimuksen täyttävän lääkärin lisäksi ei ole ollut muita kaikki kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita ja kysymyksessä oleva kolmas hakija on tehtävissään kokenut sekä suoritunut niistä moitteitta, kelpoisuusvaatimus ruotsin kielen osalta johtaisi tässä tapauksessa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen. Näin ollen kokonaisarviointin perusteella terveyskeskuslääkäriin virkaan voidaan poikkeustapauksessa nimittää henkilö, jolla ei ole kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Erivapauden myöntämiselle ei voida katsoa olevan estettä tässä tapauksessa.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja henkilöstöosaston kanssa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Stj/1

- 1 Sosiaali- ja terveystieteiden esitys HEL 2017- 1424
2 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Virkaan valittu
Sosiaali- ja terveystieteiden
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 213

HEL 2017-001424 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

27.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

06.03.2017

Stj/2

§ 242

Erivapauden myöntäminen apulaisylilääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta

HEL 2017-001397 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää erivapauden sosiaali- ja terveystieteiden Laakson sairaalan apulaisylilääkärin virkaan vaadittavasta kielitaitovaatimuksesta siten, että vakanssia numero 029810 työavaimella 45-1165-14 täytettäessä ei vaadita ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystieteiden esitys HEL 2017 - 1397
- 2 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden virastossa oli syksyllä 2014 haettavana Laakson sairaalan apulaisylilääkärin virka. Virkaa haki kolme erikoislääkärinä. Yksi hakijoista tuli valituksi toiseen kaupungin sairaalan apulaisylilääkärin virkaan. Yksi hakija oli valmistunut erikoislääkärinä vasta vuonna 2011. Kolmannella hakijalla ei ollut ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Kyseessä olevan viran kielitaitovaatimuksesta on haettu erivapautta (liite 1).

Terveystieteidenhuoltolain (1326/2010) 6 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisen kunnan on järjestettävä terveystieteidenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Kielilain (423/2003) 10 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisessä kun-

nallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on kielilain 18 §:n 1 mom. mukaan järjestettävä maksuton tulkkaus, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta. Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2 §:n mukaan viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla toimilla huolehdittava siitä, että sen henkilöstöllä on riittävä kielitaito viranomaisen tehtävien hoitamiseksi kielilaissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Lain 3 §:n mukaan virkaa täytettäessä ja muuhun palvelusuhteeseen otettaessa on varmistauduttava siitä, että palvelukseen otettavalla on työtehtävien edellyttämä kielitaito. Lain 5 §:n 2 mom. mukaan jos lailla tai lain nojalla ei säädetä kunnallisten viranomaisten henkilöstön kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, niitä voidaan asettaa kuntalain mukaisessa järjestyksessä.

Kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on säädetty ja kielitaitosäännössä määrätty. Virastojen ja laitosten on osoitettava riittävä määrä suomen ja ruotsin kieltä taitavia henkilöitä kielilaissa tarkoitetun kielellisen palvelutason ylläpitämiseksi. Virastojen ja laitosten on varmistettava koulutusta järjestämällä, opintoja tukemalla ja palvelukseen otettavien kielitaitoon huomiota kiinnittämällä, että henkilöstöllä on lain edellyttämä kielitaito. Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan muun kuin viraston ja laitoksen päällikön, osastotasaisen yksikön päällikön ja kaupunginsihteerin kielitaitovaatimuksen asettaa viraston tai laitoksen päällikkö tai hänen määräämänsä.

Sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikkö on 11.4.2014 § 104 päättänyt pysyväisohjeesta, jonka mukaan Helsingin kaupungin apulaisylilääkärin virkojen kelpoisuusvaatimuksena on kielitaitovaatimuksen osalta suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Kielitaitosäännön 5 §:n mukaan kaupunginhallitus voi perustellusta syystä tehtävään ottavan esityksestä myöntää erivapauden tai lievennyksen tämän säännön perusteella vaadittavasta kielitaidosta. Kaupungin kielitaitosääntöä ja hallintosäännön 24 §:ää koskevien täydentävien ohjeiden mukaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskevassa laissa ei ole säännöksiä kuntien henkilöstön kielitaitoa koskevasta erivapaudesta. Kun kunta päättää kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, se voi samalla määrätä myös virkojen ja muiden tehtävien kelpoisuusvaatimuksia koskevasta erivapaudesta tai lievennyksestä. Erivapaus voidaan myöntää esim. silloin, jos asetettujen kielitaitovaatimusten noudattaminen tehtävää täytettäessä saattaisi olla poikkeuksellisesti epätarkoituksenmukaista ja ne

muodostaisivat esteen tehtävään pääsemiseksi. Näin voi olla, jos kielitaitovaatimukset yksittäistapauksessa ovat tarpeettomia tehtävän hoitamiseksi ja hakijalla muutoin olisi hyvät edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Esimerkiksi ulkomaalaisen hakiessa palvelukseen saattaa olla erityisiä syitä poiketa yleisistä vaatimuksista.

Sosiaali- ja terveysviraston erivapaushakemuksen mukaan kyseessä olevaan Laakson sairaalan apulaisylilääkärin virkaan on ollut hakija, jolla ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Kyseessä oleva hakija oli toiminut Laakson sairaalassa osastonlääkärinä vuodesta 2009 ja tehnyt myös apulaisylilääkärin sijaisuutta puoli vuotta. Hän oli suorittanut työtehtävistään moitteita. Pidemmän ja monipuolisemman työuransa vuoksi kyseinen viran kolmas hakija oli kokonaisarvioinnissa pätevin hakija apulaisylilääkärin virkaan.

Sosiaali- ja terveysviraston Laakson sairaalan potilaista 9 % on ruotsinkielisiä ja sairaalassa toimii kahdeksan vähintään tyydyttävän suullisen ruotsin kielen taidon omaavaa erikoislääkärinä vakinaisessa virassa. Ruotsinkielinen potilas voidaan aina ohjata hoitoon osastolle, jossa häntä voidaan parhaiten palvella ruotsin kielellä.

Apulaisoikeuskansleri on tehnyt 29.4.2016 päätöksen tilanteesta, jossa henkilö nimitettiin apulaisylilääkärin virkaan kokonaisarvioinnin perusteella ilman, että hänellä oli kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Päätös on liitteenä 2. Apulaisoikeuskansleri on katsonut, että erivapautta vaadittavasta kielitaidosta olisi tullut hakea ennen virkaan nimittämistä.

Päätösehdotuksessa mainittu vakanssi on täytetty ennen erivapauden myöntämistä. Erivapauden hakeminen perustuu apulaisoikeuskanslerin päätökseen.

Lähtökohtaisesti valinta virkaan on tehtävä kaikki kelpoisuusehdot täyttävistä hakijoista. Kelpoisuusvaatimuksista voidaan poiketa vain yksittäistapauksessa. Sosiaali- ja terveysviraston erivapaushakemuksen mukaan apulaisylilääkärin virkaa (työavain 45-1165-14) hakeneella lääkärillä ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Erivapaushakemuksen mukaan henkilö on muuten pätevä lukuun ottamatta vaatimusta ruotsin kielen tyydyttävästä suullisesta taidosta. Erivapaushakemuksesta ilmenee, että ruotsinkielisen väestön palvelut ja oikeus käyttää omaa kieltään ovat Laakson sairaalassa turvattavissa muilla tavoin. Koska virkaan ei ole ollut muita kaikki kelpoisuusehdot täyttäneitä hakijoita ja kysymyksessä oleva henkilö on tehtävissään kokenut sekä suorittanut niistä moitteita, kelpoisuusvaatimus ruotsin kielen osalta johtaisi tässä tapauksessa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen. Näin ollen kokonaisarvioinnin perusteella apulaisylilääkärin

06.03.2017

Stj/2

virkaan voidaan poikkeustapauksessa nimittää henkilö, jolla ei ole kieli-taitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Erivapauden myöntämiselle ei voida katsoa olevan estettä tässä tapauksessa.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja henkilöstöosaston kanssa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysviraston esitys HEL 2017 - 1397
- 2 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Virkaan valittu
Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.02.2017 § 214

HEL 2017-001397 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

27.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Stj/2

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

06.03.2017

Stj/3

§ 243

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 9 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

28.2.2017

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 244

Iltakouluasia: Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelun eteneminen

HEL 2017-002363 T 10 03 02 00

Päätös

Hallintolaki 51 §, päätöstä koskeva kirjaus korjattu vastaamaan käsittely-osiossa oikein kuvattua käsittelyn lopputulosta, LSM 16.3.2017

~~Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.~~

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli Rikhard Manninen, Ilkka Laine ja Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisestä panna asian pöydälle Tatu Rahamäen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Östersundomiin laaditaan kuntien yhteistä yleiskaavaa yhdessä Vantaan ja Sipoon kanssa. 37 km² alueelle suunnitellaan tulevaisuuden kaupunkia, jossa voi vuonna 2060 olla 80 000 uutta asukasta ja jopa 30 000 uutta työpaikkaa. Liikkumisessa suositaan jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, joka perustuu meteroon ja siihen liittyvään bussilinjaan.

Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä keväällä 2015. Natura-arvioinnissa ja ELY-keskuksen lausunnossa kaavaehdotuksella katsottiin olevan merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin luontoarvoihin. Kaavaratkaisua on sen jälkeen muokattu luonnonsuojelukysymysten ratkaisemi-

seksi. Ensisijaisena tavoitteena on hyvä, toteuttamiskelpoinen kokonaisuus, joka on myös Naturen kannalta hyväksyttävissä.

Työ on edellyttänyt vaihtoehtoisten maankäyttöratkaisujen ja metrolinjausten suunnittelua ja vaikutusten arvioimista. Syksyllä 2016 valmistui yleiskaavaversio, joka perustuu maankäytön painopisteen ja metron siirtämiseen kauemmas herkistä luontokohteista. Samalla kuitenkin osoittautui, että kyseinen metrolinjaus on maaperäolosuhteiden vuoksi huomattavan kallis verrattuna nähtävillä olleen yleiskaavaehdotuksen metrolinjaukseen.

Suunnittelutyö jatkuu, ja tavoitteena on edullisempi metroratkaisu sekä ylipäättään kokonaistaloudellisuudeltaan toimiva kaava. Kevään 2017 aikana selvitetään suorempaan ja samalla lyhyempään metrolinjaan perustuvan kaavaratkaisun vaikutukset. Selvitysten perusteella tehdään päätös metrolinjasta ja yleiskaavaehdotuksen asettamisesta uudestaan nähtäville. Suoran metrolinjan suunnittelu ja selvittäminen siirtää kaavaehdotuksen nähtävilläolon syksyyn 2017.

Projektipäällikkö Ilkka Laine, yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen ja diplomi-insinööri Tuula Pipinen kaupunkisuunnitteluvirastosta esittelevät asiaa kaupunginhallituksen iltakoulussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkisuunnitteluvirasto

06.03.2017

Kj/12

§ 245

Iltakouluasia: Työkykyjohtaminen, työhyvinvointi ja sairauspoissaolot

HEL 2017-002365 T 01 04 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli Tiina Pohjonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Strategiassa 2013 – 2016 päätettiin, osana tuottavuuden kehittämistä, toteuttaa työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämishanke, jossa kehitetään konkreettisia toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauspoissaolosten vähentämiseksi. Samalla todettiin, että kaupunginhallitus seuraa työhyvinvoinnin ja sairauspoissaolosten kehittämistä.

Työkykyjohtamisen tavoitteena on pitää henkilöstö työkykyisenä, tuottavassa ja mielekkäässä työssä sekä lisätä työssäolopäiviä. Kun osana johtamista kiinnitetään huomiota henkilöstön työkykyyn, voidaan työkyvyttömyyden riskit ja syyt tunnistaa ja saada myös kustannukset näkyviksi.

Kaupunki osallistui viime syksynä toisen kerran Työterveyslaitoksen Kunta 10 -työhyvinvointitutkimukseen. Kaupungin tulokset ovat samaa tasoa tutkimukseen osallistuneiden suurten kaupunkien kanssa. Tuloksemme ovat monin paikoin parantuneet ja ne osoittavat, että kaupungil-

06.03.2017

Kj/12

la on työnantajana paljon vahvuuksia. Niiden pohjalta on nähtävissä myös useita kehittämiskohteita. Kunta 10 -tuloksia on käsitelty virastoissa ja liikelaitoksissa. Työyhteisökohtaiset vahvuudet ja kehittämiskohteet toimenpiteineen kirjataan sähköiseen järjestelmään, josta niiden toteutumista voidaan seurata. Kaupunginkanslia tarjoaa virastoille ja työyhteisöille konsultointi- ja valmennustukea kehittämistyön toteuttamiseksi.

Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot laskivat viime vuonna merkittävästi (2015: 4,9 %; 2016: 4,7 %). Vastaavalla tasolla nämä poissaolot eivät ole olleet yli kymmeneen vuoteen. Muutos on monella tasolla kannustava ja saatu aikaan useiden kehittämistoimien yhteisvaikutuksena. Työkykyjohtamisen strateginen näkökulma on vahvistunut ja mm. yhteistyö työterveyshuollon kanssa on entistä tavoitteellisempaa ja tiiviimpää.

Henkilöstöjohtaja Marju Pohjaniemi ja työterveysjohtaja Tiina Pohjonen esittelevät asiaa kaupunginhallituksen iltakoulussa.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, henkilöstöjohtaja, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Työterveys Helsinki

06.03.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 225, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 243, 244 ja 245 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 223, 224, 226, 227, 237, 238, 241 ja 242 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

06.03.2017

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

06.03.2017

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Otso Kivekäs

Mika Raatikainen

Hannu Oskala
216 - 243 §:t

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 14.03.2017.